

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอจตุรัส
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรัส
จังหวัดชัยภูมิ

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตรจังหวัด
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมินี้ จัดทำขึ้นตามโครงการพัฒนาชุมชน ประจำปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน – จุดแข็ง – โอกาส - ภาวะคุกคาม (SWOT ANALYSIS) ของอำเภอ มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อาสาสมัครเกษตร และผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตามโครงการพัฒนาชุมชนฉบับนี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรท้องถิ่นและผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้จะสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในอำเภอจตุรัสดีขึ้นและยั่งยืนสืบไป

สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรัส

สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๘

๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๘

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

๘

๑.๒ อาณาเขต

๙

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

๑๐

๒ ลักษณะภูมิประเทศ

๑๒

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

๑๒

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

๑๒

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

๑๓

๓ สภาพภูมิอากาศ

๑๖

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

๑๖

๓.๒ ฤดูกาล

๑๗

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

๑๗

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

๑๘

๔ เส้นทางคมนาคม

๑๙

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

๑๙

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

๒๐

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๒๑

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

๒๑

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๒๑

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๒๒

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

๒๒

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

๒๔

๖.๓ จำนวนครัวเรือน

๒๔

๖.๔ การศึกษา

๒๕

๖.๕ การสาธารณสุข

๒๖

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๒๗

๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน

๓๐

๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

๓๒

๙ องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

๓๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๔๑
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๔๑
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๔๑
๑.๒ ศักยภาพของพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๕๓
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๕๔
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๕๔
๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๖๙
๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๗๒
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา	๗๔
๑. แนวทางการพัฒนา	
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๗๔
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๗๔
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๗๕
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๗๖
บรรณานุกรม	๗๙
ภาคผนวก	๘๐
โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต	
โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์แบบครบวงจร	
โครงการสร้างและปลูกจิตสำนึกเกษตรกรรุ่นใหม่	
โครงการการของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อขุดสระน้ำในหมู่บ้าน	
โครงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการสร้างช่องทางการจำหน่าย	

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๑๐
ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๑๑
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอจตุรัส	๑๒
ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๑๖
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๗	๑๘
ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอจตุรัส ปี พ.ศ. ๒๕๖๗	๑๙
ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอจตุรัส ปี ๒๕๖๗	๒๒
ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี)	๒๒
ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(ถ้ามี)	๒๓
ตารางที่ ๑๐ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชัยภูมิ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖	๒๔
ตารางที่ ๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอจตุรัส	๒๔
ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๓๐
ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๓๒
ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๓๓
ตารางที่ ๑๕ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๓๓
ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอจตุรัส	๓๓
ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๔๐
ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๐
ตารางที่ ๑๙ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๑
ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๒
ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๒
ตารางที่ ๒๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๓
ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๔๔
ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๕
ตารางที่ ๒๕ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๔๖
ตารางที่ ๒๖ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๙
ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มันสำปะหลัง อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๙
ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๕๐
ตารางที่ ๒๙ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่อ้อย อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๕๐
ตารางที่ ๓๐ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๕๐
ตารางที่ ๓๑ แสดงทรัพยากรดินอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๕๓
ตารางที่ ๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอจตุรัส	๕๔
ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๕๖
ตารางที่ ๓๔ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๕๖
ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๕๗

ตารางที่ ๓๖	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว	๕๙
ตารางที่ ๓๗	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง	๕๙
ตารางที่ ๓๘	แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภोजัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๖๐
ตารางที่ ๓๙	แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภोजัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๖๑
ตารางที่ ๔๐	แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๓ อำเภोजัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๖๒
ตารางที่ ๔๑	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภोजัตุรัส	๖๓
ตารางที่ ๔๒	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๖๔
ตารางที่ ๔๓	แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพด อำเภोजัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๖๕
ตารางที่ ๔๔	แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภोजัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๖๖
ตารางที่ ๔๕	แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพด ปี ๒๕๖๓ อำเภोजัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๖๗
ตารางที่ ๔๖	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภोजัตุรัส	๖๘
ตารางที่ ๔๗	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๖๙
ตารางที่ ๔๘	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๗๒

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
ภาพที่ ๑ ที่ตั้งอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๘
ภาพที่ ๒ แผนที่อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๙
ภาพที่ ๓ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอจตุรัส	๙
ภาพที่ ๔ แบ่งเขตการปกครองอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๑๑
ภาพที่ ๕ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอจตุรัส	๑๒
ภาพที่ ๖ ภาพแสดงความลาดชัน อำเภอจตุรัส	๑๓
ภาพที่ ๗ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอจตุรัส	๑๕
ภาพที่ ๘ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๑๖
ภาพที่ ๙ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๓	๑๗
ภาพที่ ๑๐ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๑ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ.๒๕๖๓	๑๘
ภาพที่ ๑๑ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๒๓
ภาพที่ ๑๒ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๒๕
ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๓๑
ภาพที่ ๑๔ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๓๑
ภาพที่ ๑๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๓๒
ภาพที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๑
ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๒
ภาพที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๓
ภาพที่ ๑๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๓
ภาพที่ ๒๐ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย	๔๘
ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	๕๓
ภาพที่ ๒๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอจตุรัส	๕๕
ภาพที่ ๒๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอจตุรัส	๕๕
ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอจตุรัส	๕๘
ภาพที่ ๒๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอจตุรัส	๕๙
ภาพที่ ๒๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอจตุรัส	๖๐
ภาพที่ ๒๗ แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอจตุรัส	๖๓
ภาพที่ ๒๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพด อำเภอจตุรัส	๖๔
ภาพที่ ๒๙ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพด อำเภอจตุรัส	๖๕
ภาพที่ ๓๐ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวโพด อำเภอจตุรัส	๖๘

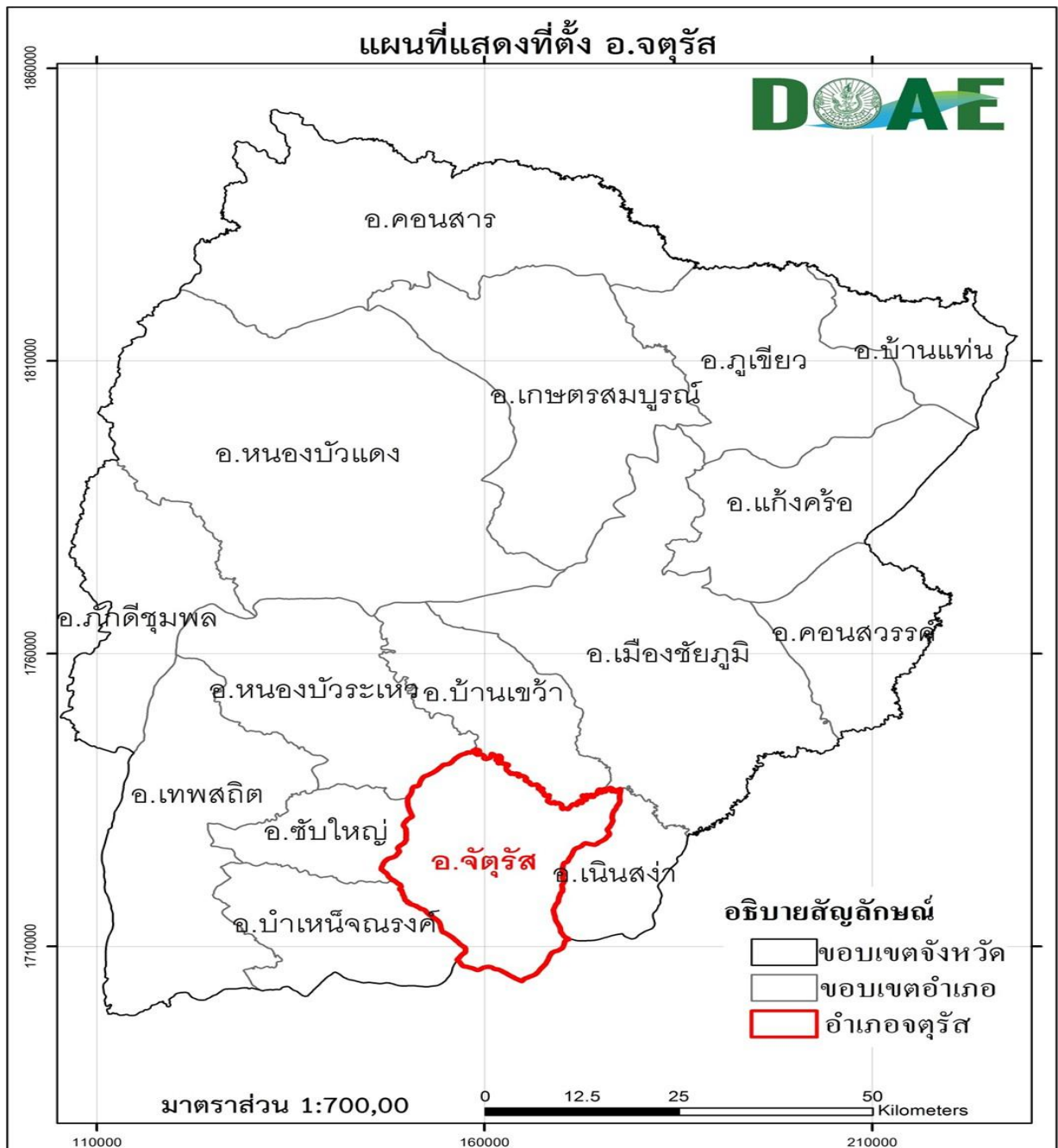
บทที่ ๑
ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอจตุรพักตรพิมานมีเนื้อที่ประมาณ ๖๙๐ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔๓๑,๒๕๐ ไร่ แบ่งเป็น

- พื้นที่การเกษตรประมาณ ๓๔๘,๐๕๖ ไร่
- พื้นที่อยู่อาศัย แหล่งน้ำ ที่สาธารณประโยชน์และอื่น ๆ รวมประมาณ ๘๓,๑๙๔ ไร่

ภาพที่ ๑ ที่ตั้งอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดชัยภูมิ

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน

๓ เทศบาล ๘ อบต. ๙ ตำบล ๑๑๙ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลตำบล จำนวน ๓

แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๘ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล หมู่ที่	ตำบล ละหาน	ตำบล บ้านกอก	ตำบล กุดน้ำใส	ตำบล สัมปอ	ตำบล บ้านขาม	ตำบล หนองบัว บาน	ตำบล หนองบัว โคก	ตำบล หนองโดน	ตำบล หนองบัว ใหญ่
๑	ละหาน	กอก	ตลาด	สัมปอ	นา	หนองบัว บาน	หนองบัว โคก	โนนผาย	หนองบัว ใหญ่
๒	ละหาน	กอก	วังเสมา	โนนม่วง	ขาม	หนองบัว บาน	หนองลู มพุก	หนองโดน	หนองบัว ใหญ่
๓	ห้วยยาง	โนนทอง	กุดน้ำใส	โนนเชือก	หนอง ลูกช้าง	หนองบัว บาน	หนองโสน	ห้วย	หนองบัว รอง
๔	หนองหญ้า ข้าวนก	ลำโรงทุ่ง	วังวัด	หนองม่วง	จิว	โคกโต้งไต้น	โกรก ผักหวาน	ร้านหญ้า	จานทุ่ง
๕	โนนจาน	หลุบจิว	เดื่อ	กุดตูม	ทุ่งเสมียน ตรา	หลักศิลา	ทามจาน	พลับ	หนองไผ่ ล้อม
๖	ท่าศาลา	มะเกลือ	ลำโรงโคก	ชาด	โนนศรี	หนองคู	หนองพง	ยางเครือ	ห้วยมะนาว
๗	กันกง	สระ สี่เหลี่ยม	ท่าแดง	บุตามิ	โนน พะยอม	หนองบัว บาน	โสกรวก	หนองพันกัก	โนนพันชาติ
๘	โคกแพ่งพวย	โนนสะอาด	ร่วมมิตร	ห้วยน้อย	ใหม่นาดี	หนองบัว บาน	หนองซีก	ร้านหญ้า ใหม่	น้อยเกตุ จำปา
๙	ลี่	ทุ่งสว่าง พัฒนา	ห้วยเป้ง	ห้วยบง	หนอง สะแก	หนองบัว บาน	หนอง ตะครอง	ห้วยยาง	หนองตะไเก้ สามัคคี
๑๐	หนอง สมบูรณ์	คงคาล้อม	เหนือ	ห้วยท่า ขี้เหล็ก	โนนตะโก	หนองบัว บาน	หนองตะไเก้	กุดตะเคียน	หนองบัว รอง
๑๑	ดอนละนาม	โนนทอง	ดอนเกษตร	หนองแก	โนนศรี เหนือ	หนองบัว บาน	ห้วยดอน ยาว	โนนผาย เหนือ	
๑๒	โนนสำ สามัคคี	กอก	โพธิ์ทอง	สัมปอ	โนนศรีไค้	โคกโต้งไต้น			
๑๓	โนนไฮ	มะเกลือ	ตลาด	สัมปอ					
๑๔	โนนจาน	สระ สี่เหลี่ยม	ลำโรงโคก	สัมปอ					
๑๕	โคกแพ่งพวย	หนองไผ่							
๑๖	หนองไผ่งาม	ดงผาสุก							
๑๗	ละหาน	โนนทอง							
๑๘	หนองหญ้า ข้าวนก								

(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ,พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน(ครัวเรือน)
ละหาน	๖๓,๗๕๐	๑		๑๘	๓,๙๙๐
บ้านกอก	๕๘,๘๑๐	๑		๑๗	๒,๕๑๔
กุดน้ำใส	๓๓,๑๒๕	๑		๑๔	๓,๑๕๔
สัมป่อย	๖๓,๗๕๐	๑		๑๔	๒,๔๔๓
บ้านขาม	๒๙,๖๙๖	๑		๑๒	๒,๘๗๐
หนองบัวบาน	๔๓,๑๒๕	๑		๑๒	๒,๓๔๓
หนองบัวโคก	๕๘,๑๒๕	๑	๑	๑๑	๓,๓๑๐
หนองโดน	๔๓,๑๒๕	๑		๑๑	๑,๘๙๑
หนองบัวใหญ่	๓๔,๔๗๑		๑	๑๐	๒,๘๗๕
จตุรัส			๑		๒,๑๙๓
รวม	๔๒๗,๙๗๗	๘	๓	๑๑๙	๒๗,๕๘๓

(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๘)

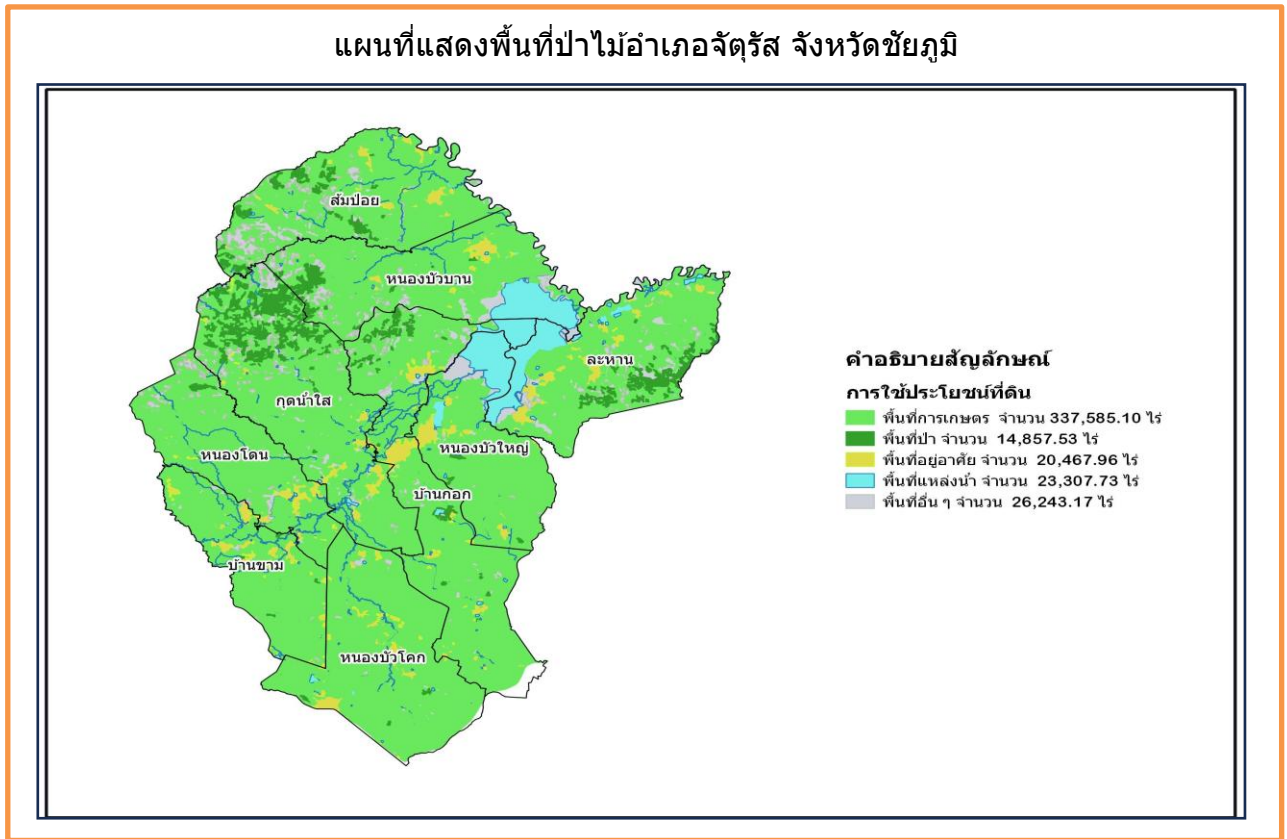

ภาพที่ ๔ แบ่งเขตการปกครองอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ป่าไม้ อำเภोजตุรัส มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง ไม่มีภูเขา ปริมาณน้ำฝนน้อยถึงปานกลาง พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ไร่ มีลำห้วย หนองน้ำ กระจายอยู่ทั่วทุกตำบล (ภาพที่ ๕)

ภาพที่ ๕ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภोजตุรัส
(ที่มา: สำนักงานพัฒนาที่ดิน จังหวัดชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภोजตุรัส

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
จตุรัส	๔๒๗,๙๗๗	๑๔,๘๕๗	๓.๔๗

ที่มา : สำนักงานพัฒนาที่ดิน จังหวัดชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภोजตุรัสเป็นที่ราบสูงไม่มีภูเขา ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบสูงโคราช สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๒๐๐ เมตร มีแม่น้ำชีและลำคั่นคูไหลผ่าน มีบึงละหานซึ่งเป็นแหล่งน้ำจืดที่สำคัญ สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย มีบางพื้นที่เป็นดินเค็ม สภาพภูมิอากาศทั่วไปค่อนข้างแห้งแล้ง มีฤดูร้อนยาวนาน

ภาพที่ ๖ ภาพแสดงความลาดชัน อำเภอจตุรัส
(ที่มา : สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอจตุรัส มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๔ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๕๕ ชุดดินจตุรัส

ชุดดิน : ชุดดินจตุรัส

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหิน ก้อนหินหรือลูกรัง ปฏิบัติการดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหิน ก้อนกรวดหรือลูกรัง ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน

แนวทางการจัดการ : **ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก** เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไกลบพีชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบระยะออกดอก ปลอ่ยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไกลบรอนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ขึ้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๓๕

ชุดดิน : ชุดดินวาริน และชุดดินโคราช

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก

แนวทางการจัดการ : **ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก** เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การทำขั้นบันได หรือการสร้างคันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและมีระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุม

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๑๗

ชุดดิน : ชุดดินร้อยเอ็ด

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนนํานาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : **ปลูกข้าว** ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก หวานวัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (สนอฝรั่งกัน หรือสนอินเดียน ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต มีการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ควรมีการใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๔

ชุดดิน : ชุดดินราชบุรี

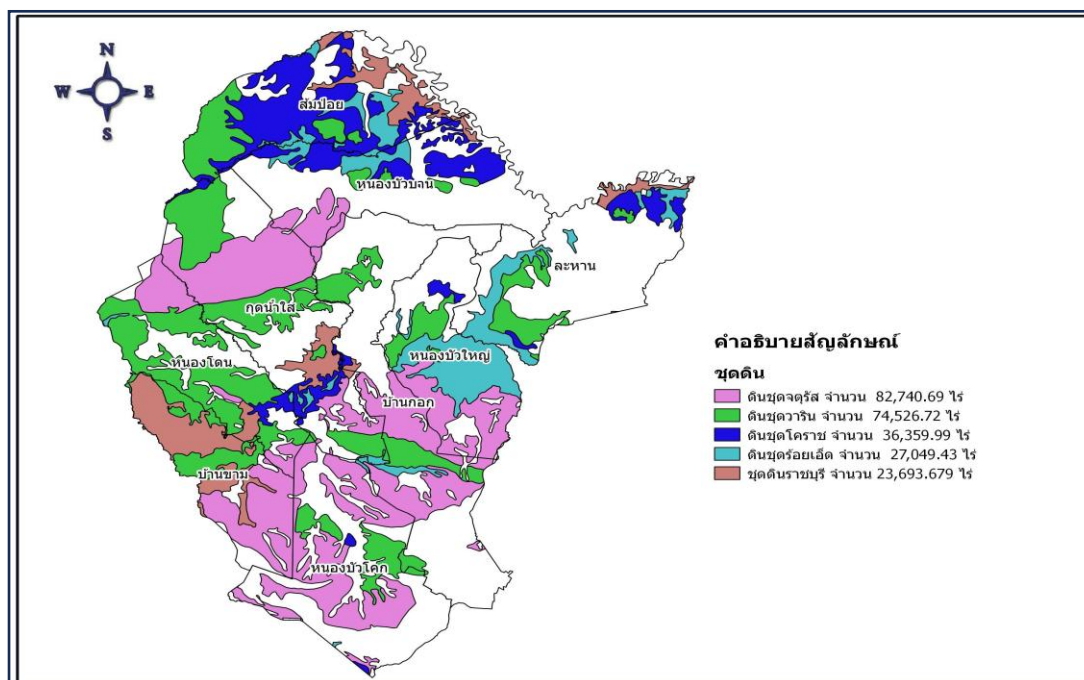
ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวสีมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : โครงสร้างแน่นทึบ ดินแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : **ปลูกข้าว** ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

แผนที่แสดงกลุ่มชุดดิน อำเภोजัดรัส จังหวัดชัยภูมิ

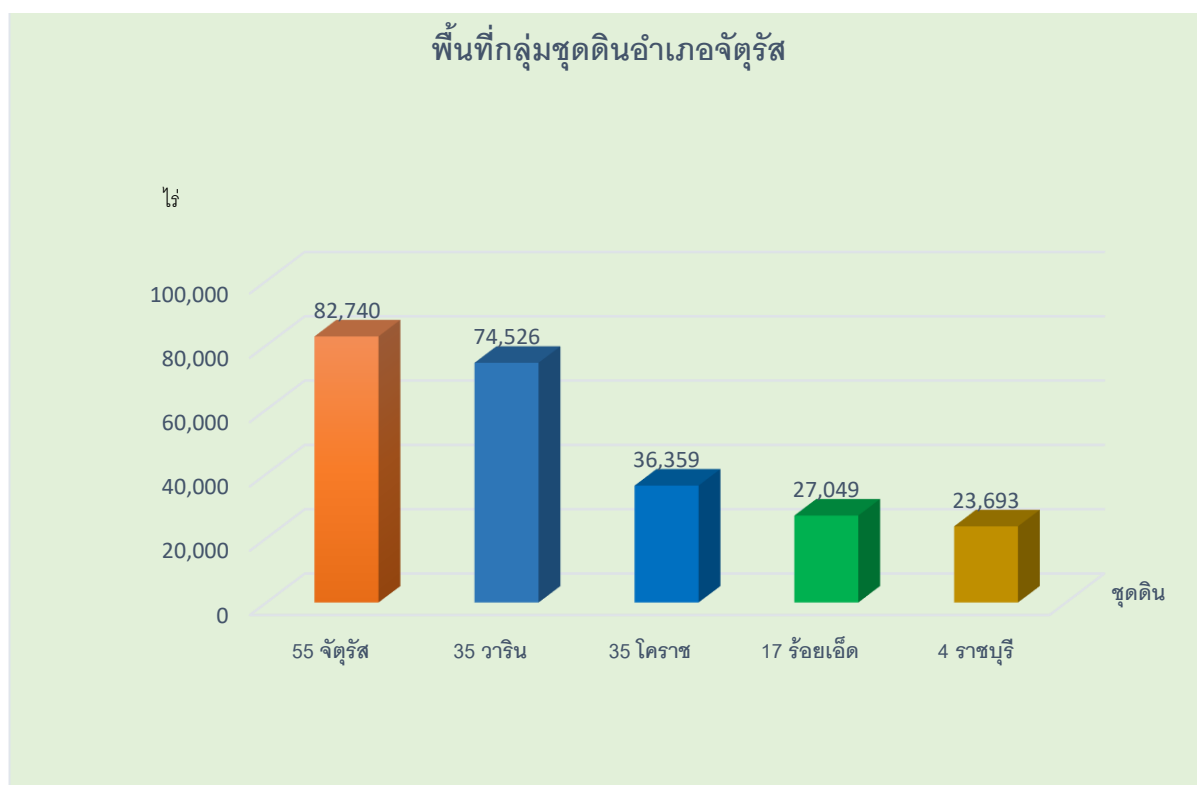
ภาพที่ ๗ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภोजัดรัส
(ที่มา: สำนักงานพัฒนาที่ดิน จังหวัดชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗)

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)							ผลรวมทั้งหมด
๕๕ ชุดดินจัตุรัส								๘๒,๗๔๐
๓๕ ชุดดินวาริน								๗๔,๕๒๖
๓๕ ชุดดินโคราช								๓๖,๓๕๙
๑๗ ชุดดินร้อยเอ็ด								๒๗,๐๔๙
๔ ชุดดินราชบุรี								๒๓,๖๙๓
ผลรวมทั้งหมด								๒๔๔,๓๖๗

ที่มา: สำนักงานพัฒนาที่ดิน จังหวัดชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗

กราฟแสดงกลุ่มชุดดินอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๘ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : สำนักงานพัฒนาที่ดิน จังหวัดชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล ซึ่ง ๒ ชนิด คือมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนเข้าปกคลุมประเทศไทย ตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย ทำให้จังหวัดชัยภูมิมี

อากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรเข้าปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน (ประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ถึงประมาณกลางเดือนตุลาคม) ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป

๓.๒ ฤดูกาล

ประกอบด้วย ๓ ฤดู โดย

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม

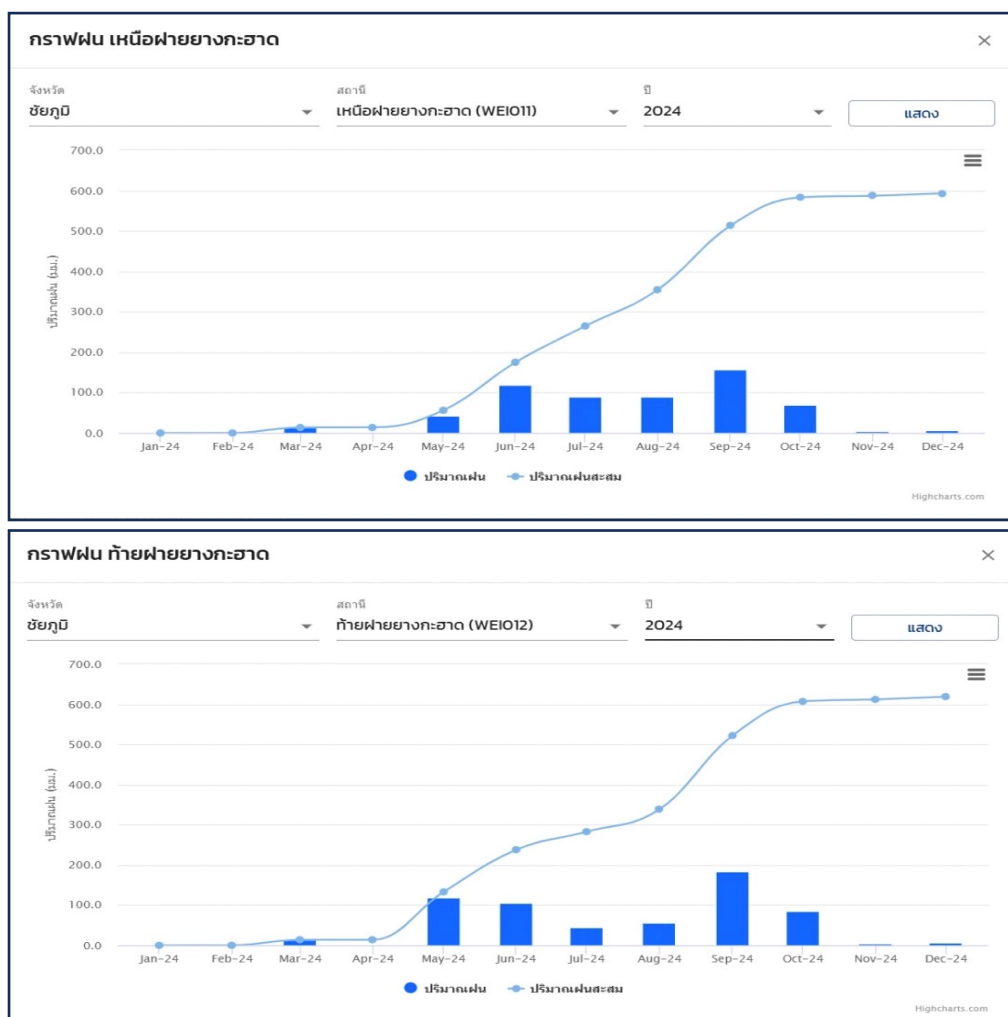
ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคมถึงเดือนพฤศจิกายน

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน พฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือได้พัดพามวลอากาศเย็น และแห้งเข้ามาปกคลุมส่งผลให้ท้องฟ้าโปร่ง อากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอจตุรัส มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๗ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑,๒๑๒ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนกันยายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน มกราคม เดือนกุมภาพันธ์ และเดือนเมษายน โดยมี

กราฟแสดงปริมาณน้ำฝนรวมเฉลี่ย ตั้งแต่ปี 2567

ภาพที่ ๙ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๗
(ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, พ.ศ.๒๕๖๗)

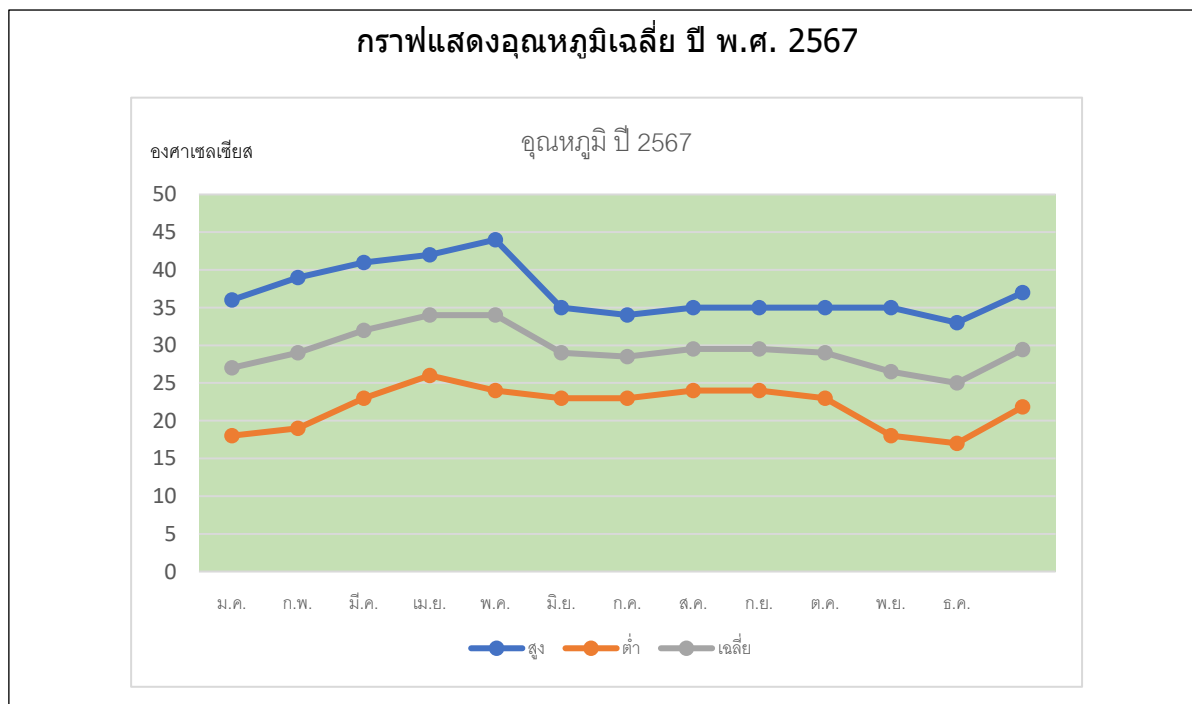
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๗

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๐
๒	กุมภาพันธ์	๐
๓	มีนาคม	๒๘
๔	เมษายน	๐
๕	พฤษภาคม	๑๖๑
๖	มิถุนายน	๒๒๔
๗	กรกฎาคม	๑๓๕
๘	สิงหาคม	๑๔๖
๙	กันยายน	๓๔๑
๑๐	ตุลาคม	๑๕๕
๑๑	พฤศจิกายน	๙
๑๒	ธันวาคม	๑๓
	รวม	๑,๒๑๒
	เฉลี่ย/ปี	๑๐๑

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ, พ.ศ.๒๕๖๗

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอจตุรัส มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๗ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๑๗ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๔๔ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๖)

ภาพที่ ๑๐ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๑ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ.๒๕๖๗

(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ ๒๕๖๗)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอจตุรัส ปี พ.ศ. ๒๕๖๗

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๑๘	๓๖	๒๗
กุมภาพันธ์	๑๙	๓๙	๒๙
มีนาคม	๒๓	๔๑	๓๒
เมษายน	๒๖	๔๒	๓๔
พฤษภาคม	๒๔	๔๔	๓๔
มิถุนายน	๒๓	๓๕	๒๙
กรกฎาคม	๒๓	๓๔	๒๘.๕
สิงหาคม	๒๔	๓๕	๒๙.๕
กันยายน	๒๔	๓๕	๒๙.๕
ตุลาคม	๒๓	๓๕	๒๙
พฤศจิกายน	๑๘	๓๕	๒๖.๕
ธันวาคม	๑๗	๓๓	๒๕

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๗

๔ เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอจตุรัส มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางการคมนาคมติดต่อระหว่างตัวจังหวัดและอำเภอหลายเส้นทางทั้งทางรถไฟและรถยนต์เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๘)

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ
(ที่มา : อำเภอจตุรัส, พ.ศ.๒๕๖๘)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมโดยรถไฟ จะมีเส้นทางรถไฟ สายกรุงเทพฯ - หนองคายผ่านโดยมีสถานีจัดตั้ง สถานีระดับสอง เป็นจุดหลักสำหรับรับส่งผู้โดยสาร ซึ่งมีทั้งขบวนรถท้องถิ่น ระหว่าง ชุมทางบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา - ชุมทางแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และขบวนรถด่วน ที่วิ่งระหว่างกรุงเทพฯ - หนองคาย วิ่งเป็นประจำทุกวัน

การคมนาคมระหว่างตัวจังหวัด โดยรถยนต์จะผ่านทางหลวงหมายเลข ๒๐๑สี่คิ้ว-ชัยภูมิมีรถโดยสารผ่านหลายสาย ดังนี้

สายที่ ๑ กรุงเทพฯ - ชัยภูมิ (บริษัท ชัยภูมิ ขนส่ง , แอร์ชัยภูมิ, มอหินขาวทัวร์ ,ชั้นบัส, เทียนไชยแอร์)

สายที่ ๒ กรุงเทพฯ - เมืองเลย (บริษัท แอร์เมืองเลย ภูกระดึงทัวร์ ชุมแพทัวร์)

สายที่ ๓ กรุงเทพฯ - เมืองเลย-เชียงคาน (บริษัท แอร์เมืองเลย ภูกระดึงทัวร์ ชั้นบัส)

สายที่ ๔ กรุงเทพฯ - หนองบัวลำภู - ศรีเชียงใหม่

ระหว่างจังหวัด

นครราชสีมา - ชัยภูมิ เทียบแรก ๓.๓๐ น. เทียบที่สอง ๖.๓๐ เทียบถัดไปทุกครึ่งชั่วโมง (นับของ สายเลย เชียงคานด้วย)

นครชัยขนส่ง - นครราชสีมา - เลย- เชียงคาน เทียบแรก ๑.๓๐ น.

นครชัยขนส่ง- เลย - พัทยา- ระยอง นครชัยขนส่ง- ภูเก็ต - ขอนแก่น สมบัติทัวร์นอกจากนี้ยังมีทางหลวงแผ่นดินเชื่อมระหว่างตัวจังหวัด อำเภอ ทำให้มีความสะดวกมาก ส่วนการคมนาคมภายในอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน มีทั้งทางลาดยางและลูกรังที่สามารถใช้งานสะดวกตลอดปีเช่นกัน

ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ
 (ที่มา: แนวทางหลวงชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอจตุรัส เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๑๐)

บึงละหาน เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติมีเนื้อที่กว้างใหญ่ เป็นทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดอันดับ ๔ ของประเทศไทย มีเนื้อที่ ๑๘,๑๘๑ ไร่ หรือ (๒๙.๐๘ ตารางกิโลเมตร) เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์และยังมีระบบนิเวศที่ดี บึงละหานได้รับเลือกให้เข้าอยู่ในทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติของไทย อีกทั้งเป็นแหล่งน้ำอุปโภค บริโภค เพื่อผลิตน้ำประปา และแหล่งน้ำเพื่อเกษตรกรรม

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

แหล่งน้ำที่สำคัญของอำเภอจตุรัส

ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอจตุรัส

(ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอจตุรัส ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกรรมเป็นหลัก มีพื้นที่การเกษตร ๒๓๙,๔๔๗ ไร่ (ร้อยละ ๓๗.๐๑ ของพื้นที่อำเภอ พื้นที่อำเภอจตุรัส จำนวน ๖๔๗,๐๓๑ ไร่) โดยพืชที่เกษตรกรปลูกเป็นหลักได้แก่ ข้าวนาปี มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย ไม้ผล พืชผักต่างๆ แรงงานภาคเกษตรส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย ๓ คนต่อครัวเรือน การจ้างแรงงานมีมากช่วงปักดำ เกี่ยวข้าว ปลูก-ตัดอ้อย ซึ่งในปัจจุบันค่าแรงมีราคาสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะช่วงที่มีการลงทำนาพร้อมๆ กัน ค่าแรงสูงถึงวันละ ๓๐๐ บาท อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แรงงานสูงขึ้นเป็นเพราะว่ามีแรงงานวัยหนุ่มสาวไปทำงานภาคอุตสาหกรรมต่างถิ่นมากขึ้น ทำให้แรงงานภาคการเกษตรลดน้อยลง โดยอยู่พื้นที่ เขตชลประทานทั้งหมด (ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๗) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

อำเภอจตุรัส มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกร กลุ่มแปลงใหญ่ ข้าว มันสำปะหลัง พืชผัก อ้อย

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอจตุรัส ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)								
		ข้าวนาปี	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	ปาล์มน้ำมัน	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	พืชผัก	รวม
บ้านกอก	๕๘,๘๑๐	๑๕,๖๗๐	๒,๐๙๔	๑๑,๓๑๐		๒๓		๓,๗๑๐	๒๗.๒๕	๓๒,๘๓๔
หนองบัวใหญ่	๓๔,๔๗๑	๑๒,๐๙๗	๑,๕๕๕	๒,๓๗๔		๑๔.๗๕		๑,๒๘๓	๓๖.๕	๑๗,๓๕๐
หนองบัวโคก	๕๘,๑๒๕	๑๑,๓๗๐	๒,๐๙๐	๑๐,๘๙๕		๐		๗,๙๖๙	๒๑.๒๕	๓๒,๓๔๕
สัมป่อย	๖๓,๗๕๐	๑๖,๗๙๖	๓,๒๙๔	๗,๐๔๐		๒๕๔.๕๙	๒๗	๙๔	๘๐.๗๕	๒๗,๕๘๖
หนองบัวบาน	๔๓,๑๒๕	๒๐,๒๓๔	๒๓๕	๕,๒๒๔	๑๐	๒๕		๑๙	๔.๒๕	๒๕,๗๕๑
บ้านขาม	๒๙,๖๙๖	๑๒,๑๗๘	๒,๖๘๐	๒,๑๙๔		๗.๕		๑,๔๙๓	๓๑.๗๕	๑๘,๕๘๔
กุดน้ำใส	๓๓,๑๒๕	๑๕,๙๒๗	๕๔๔	๑๒,๖๐๖		๒.๕		๒,๘๑๓	๑๘	๓๑,๙๑๑
หนองโดน	๔๓,๑๒๕	๑๕,๗๘๖	๑๘๕	๖,๔๖๗		๓๑.๕		๓๓๓	๒	๒๒,๘๐๕
ละหาน	๖๓,๗๕๐	๒๔,๕๔๐	๓๑๘	๕,๑๑๖		๙๙.๗๕		๙๔	๑๑๓	๓๐,๒๘๑
พื้นที่รวม	๔๒๗,๙๗๗	๑๔๔,๕๙๘	๑๒,๙๘๕	๖๓,๒๒๖	๑๐	๔๕๙	๒๗	๑๗,๘๐๘	๓๓๕	๒๓๙,๔๔๗

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
รวมทั้งหมด									

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ.....,พ.ศ.....

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์แห่ง คือ

- ชื่อโรงงาน..... ที่ตั้ง.....
- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐานแห่ง คือ.....
- ชื่อโรงงาน..... ที่ตั้ง.....
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่.....จำนวน คือ
- ชื่อฟาร์ม.....ที่ตั้ง.....

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้ง ทะเล	กุ้งน้ำ จืด	ปลา ทะเล	ปลาน้ำ จืด	สัตว์น้ำ สวยงาม	สัตว์น้ำ อื่นๆ
รวมทั้งหมด							

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอ.....,พ.ศ.....

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

จากการสำรวจข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๗ ประชากรอำเภอจัตุรัส มีระดับรายได้ต่อปีเฉลี่ย ๘๙,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี โดยรายได้หลักมาจากการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เกษตรกรมีรายได้ในภาคการเกษตร ๘๐,๙๒๘ บาท/ครัวเรือน/ปี เกษตรกรมีรายได้นอกภาคการเกษตร ๕๕,๖๙๑ บาท/ครัวเรือน/ปี

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

ครัวเรือนเกษตรกรมีหนี้สินส่วนใหญ่ จำนวนน้อยกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๘๙ หนี้สินสูงสุด ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป มีจำนวน ร้อยละ ๑.๐

กราฟแสดงสินเชื่อและภาวะหนี้สินเกษตรกรแยกตามแหล่งสินเชื่อ

ภาพที่ ๑๑ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกรอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร ,พ.ศ.๒๕๖๗)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดชัยภูมิ /ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เท่ากับ ๗๘,๖๖๕ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๕) มีมูลค่า เท่ากับ ๗๔,๖๙๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๓,๙๗๓ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๕.๓๒

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีรายได้ต่อคนต่อปี เท่ากับ ๘๕,๙๕๑ บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว (ปี๒๕๖๕) ที่มีรายได้ต่อคนต่อปี ๘๑,๑๒๙ บาท จำนวน ๔,๘๒๒ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๔

ตารางที่ ๑๐ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชัยภูมิ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.				
	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
ภาคเกษตร	๑๖,๓๒๙	๑๗,๔๑๙	๑๘,๔๓๑	๑๙,๑๗๘	๒๐,๔๗๗
ภาคบริการ	๓๕,๘๒๙	๓๖,๘๕๐	๓๗,๔๙๑	๓๘,๗๔๔	๔๐,๖๑๙
ภาคอุตสาหกรรม	๔๗,๙๕๙	๔๘,๕๖๗	๕๑,๐๙๓	๕๕,๕๑๔	๕๘,๑๘๘
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๖๔,๒๘๘	๖๕,๙๘๖	๖๙,๕๒๔	๗๔,๖๙๒	๗๘,๖๖๕
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๖๘,๖๕๔	๗๐,๘๕๙	๗๕,๐๘๑	๘๑,๑๒๙	๘๕,๙๕๑
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๙๓๖	๙๓๑	๙๒๖	๙๒๑	๙๑๕

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗

๖.๓ จำนวนครัวเรือน

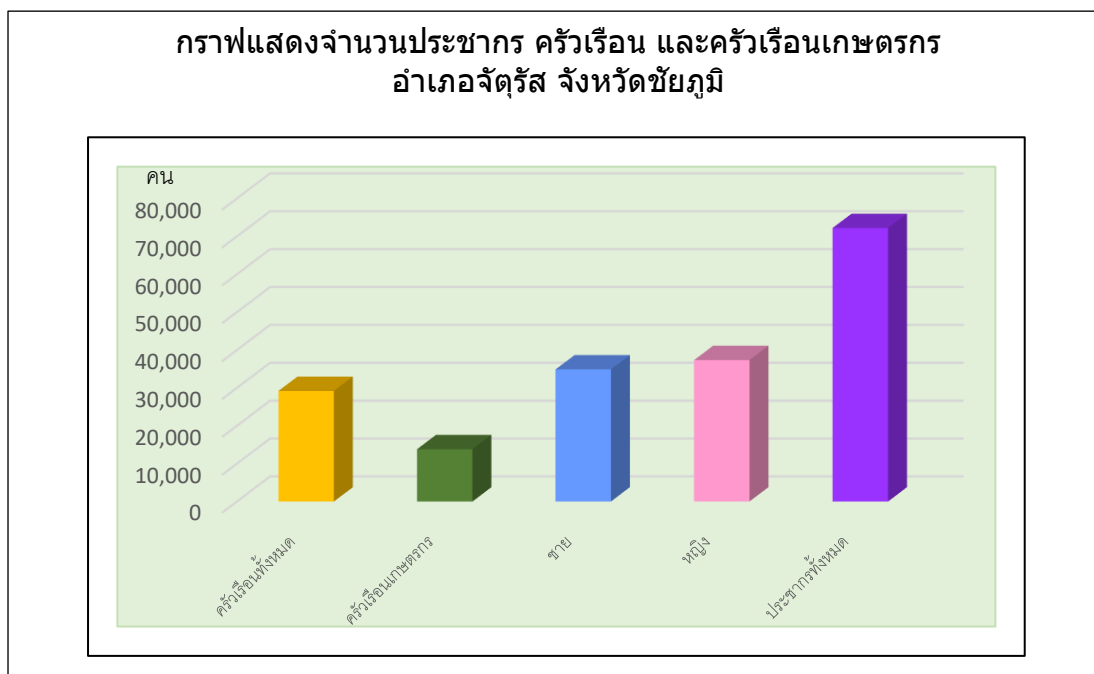
อำเภอจัตุรัส มีประชากรทั้งสิ้น ๗๒,๒๐๙ คน จำนวนครัวเรือน ๒๙,๑๘๒ ครัวเรือน แบ่งเป็น ชาย ๓๔,๘๗๑ คน หญิง ๓๗,๓๓๘ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธมีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอจัตุรัส

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	บ้านกอก	๒,๕๑๔	๑,๖๘๓	๓,๓๙๕	๓,๔๘๖	๖,๘๘๑
๒	หนองบัวใหญ่	๒,๘๗๕	๑,๑๗๘	๓,๕๘๐	๓,๘๐๐	๗,๓๘๐
๓	หนองบัวโคก	๒,๕๕๖	๑,๐๙๖	๒,๕๙๔	๒,๕๙๓	๕,๑๘๗
๔	สัมปอ	๒,๔๔๓	๑,๖๑๗	๓,๕๐๗	๓,๖๗๑	๗,๑๗๘
๕	หนองบัวบาน	๒,๓๔๓	๑,๗๔๐	๓,๙๕๙	๔,๐๘๔	๘,๐๔๓
๖	บ้านขาม	๒,๘๗๐	๑,๕๐๒	๓,๘๒๔	๔,๒๗๐	๘,๐๙๔
๗	กุดน้ำใส	๓,๑๕๔	๑,๔๘๔	๓,๗๘๙	๓,๙๔๔	๗,๗๓๓
๘	หนองโดน	๑,๘๙๑	๑,๒๘๓	๒,๖๕๑	๒,๙๔๑	๕,๕๙๒
๙	ละหาน	๓,๙๙๐	๒,๒๑๓	๖,๑๗๖	๖,๕๐๔	๑๒,๖๘๐

๑๐	เทศบาลจตุรัส	๒,๑๙๓		๒,๐๐๖	๒,๒๕๕	๔,๒๖๑
๑๑	เทศบาลหนองบัวโคก	๗๕๔		๙๖๔	๙๘๗	๑,๙๕๑
รวม		๒๗,๕๘๓	๑๓,๗๙๖	๓๖,๔๔๕	๓๘,๕๓๕	๗๔,๙๘๐

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอจตุรัส ,พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๒ แสดงจำนวนประชากร ครว้เรือน และครว้เรือนเกษตรกร อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖.๔ การศึกษา

อำเภอจตุรัส มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๙๕ แห่ง แยกออกเป็น

(๑) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๕ แห่ง

- ๑) โรงเรียนจตุรัสวิทยาการ
- ๒) โรงเรียนกีฬาส่งการบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ(เดิมโรงเรียนกุดน้ำใสพิทยาคม)
- ๓) โรงเรียนละหานเจริญวิทยา
- ๔) โรงเรียนโนนศรีวิทยา
- ๕) โรงเรียนหนองบัวบานวิทยาการ

(๒) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน ๗ แห่ง

- ๑) โรงเรียนมะเกลือโนนทอง
- ๒) โรงเรียนจตุรัสวิทยานุกูล
- ๓) โรงเรียนศรีเทพบาล
- ๔) โรงเรียนบ้านโนนจาน
- ๕) โรงเรียนบ้านหนองลุมพุก
- ๖) โรงเรียนบ้านหนองบัวโคก

(๓) สถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาชัยภูมิเขต ๓

๑) โรงเรียนมัธยมศึกษา	๕	แห่ง
๒) โรงเรียนประถมศึกษา	๕๐	แห่ง
๓) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	๗	แห่ง
๔) โรงเรียนเอกชน	๒	แห่ง
๕) การศึกษานอกโรงเรียน	๑	แห่ง

(๔) โรงเรียนปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลี จำนวน ๘ แห่ง นักเรียน ๔๗๘ รูป

(๕) การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจำนวน ๑๐ แห่ง

มีจำนวนนักเรียนแยกเป็นดังนี้

๑) ชั้นประถมศึกษา	จำนวน ๕๑๐	คน
๒) ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	จำนวน ๓,๐๑๘	คน
๓) ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	จำนวน ๒,๕๐๒	คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน ๖,๐๓๐	คน

(๖) ห้องสมุดประชาชน จำนวน ๑ แห่ง

๑) สถานศึกษารัฐบาลมีจำนวน ๕๓ แห่ง จำนวนครู ๗๖๐ คน

นักเรียนจำนวน ๑๑,๘๓๔ คน

๒) สถานศึกษาเอกชนมีจำนวน ๒ แห่ง จำนวนครู ๔๔ คน

นักเรียนจำนวน ๑,๒๘๘ คน

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. จำนวนสถานพยาบาลของรัฐ/โรงพยาบาลของรัฐ

โรงพยาบาลจัตุรัส ปัจจุบันได้ยกฐานะเป็นโรงพยาบาลชุมชนแม่ข่ายระดับ M ๒ ขนาด ๑๒๐ เตียงขึ้นไป (เป็นโรงพยาบาลศูนย์แม่ข่ายพื้นที่ ๕ อำเภอ คือ จัตุรัส,บำเหน็จณรงค์,เทพสถิต,เนินสง่า และซับใหญ่)

๑) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๑๑ แห่ง

๒) สำนักงานสาธารณสุข ๑ แห่ง

๓) คลินิกชุมชน ๑ แห่ง

๔) คลินิกแพทย์ ๖ แห่ง

๕) คลินิกทันตแพทย์ ๒ แห่ง

๖) คลินิกสัตว์แพทย์ ๒ แห่ง

๗) คลินิกพยาบาลและผดุงครรภ์ ๗ แห่ง

๘) ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ (ขย.๑) ๒ แห่ง

๙) ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ (ขย.๒) ๕ แห่ง

๒. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอจัตุรัส มีสถานอนามัยในสังกัด ๑๑ แห่ง ประกอบด้วย

(๑) เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ๕๖ คน แยกเป็น

- นักวิชาการสาธารณสุข	๑๖	คน
- พยาบาลวิชาชีพ	๑๕	คน
- เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข	๕	คน
- เจ้าพนักงานสาธารณสุข (แพทย์แผนไทย)	๑๙	คน

(๒) หลักประกันสุขภาพ

- สิทธิประกันสุขภาพ	๕๔,๙๑๕	คน
- สิทธิประกันสังคม	๑๓,๐๒๑	คน
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๔,๙๕๑	คน
- สิทธิว่าง	๑๖๖	คน
รวม	๗๓,๗๙๓	คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ความเชื่อ ประเพณี และพิธีกรรม

๑. ลำผีฟ้า

ประวัติความเป็นมาและความสำคัญของการลำผีฟ้า

หมอลำสองหรือลำผีฟ้า เป็นหมอไสยศาสตร์หรือหมอผีประเภทหนึ่งที่รักษาด้วยความเชื่อและพิธีกรรมทางศาสนา หมอลำผีฟ้ารักษาผู้ป่วยโดยใช้อำนาจเหนือธรรมชาติของผีฟ้า เพื่อที่จะให้ผีออกจากร่างกายของผู้ป่วยลำผีฟ้า การรักษาด้วยผีฟ้ามีอยู่ ๒ สาเหตุ คือ รักษาด้วยลำทรงแล้วไม่หาย ผีต่างๆ ไม่ยอมยกโทษให้หรือผีมีความแกล้งล้าเกินไป ไม่ยอมรับการขอขมา จำเป็นต้องเชิญผีฟ้าลงมาช่วยรักษาเยียวยา เพราะผีฟ้ามีอิทธิฤทธิ์มากกว่า เป็นผีที่กำหนดชะตาชีวิตมนุษย์และอยู่เหนือกว่าผีทั้งปวง อีกอย่างหนึ่งเมื่อลำสอง (การดูหมอเพื่อการวินิจฉัยปัญหาของชาวอีสาน) ดูแล้วปรากฏว่าอาการเจ็บป่วยนั้นเป็นการผิดต่อผีฟ้า ไม่ใช่ผีในโลภมนุษย์ ก็จะเข้าทรงอัญเชิญผีฟ้าลงมารักษา การรักษาด้วยลำผีฟ้าจึงแตกต่างจากลำทรง นอกจากนี้การลำผีฟ้ารักษายังมีข้อห้าม (ชะล่า) มากมาย เช่น ห้ามใครยืมของในบ้าน ห้ามใครมาขอสั่งของ ห้ามผู้ชายมาข้องแวะและต้องคนไข้ และอื่นๆ อีกหลายอย่าง

ชนบประเพณีความเชื่อเกี่ยวกับลำผีฟ้า

ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ และสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บนั้นเกี่ยวข้องกับสาเหตุ ๒ ประการ คือ สาเหตุที่เกิดตามธรรมชาติ เช่น ภูมิอากาศทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ ส่วนสาเหตุที่เกิดจากอำนาจเหนือธรรมชาตินั้น มีหลายประเภท เช่น การถูกผีทำ การถูกคนทำด้วยวิธีทางคาถาอาคม ชะตา กฎแห่งกรรม และการผิดขนบธรรมเนียมประเพณี ฯลฯ ซึ่งต่างก็ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บตามความคิด ความเชื่อของชาวบ้าน เมื่อมีเหตุเหล่านี้ผู้ป่วยต้องหาวิธีการรักษา พยาบาลตามสาเหตุของโรคนั้น ชาวอีสานเชื่อว่า “ผีฟ้า” จะสามารถบันดาลทุกสิ่งได้ แม้แต่การเกิดตายของมนุษย์ตลอดจนเป็นผู้กำหนดโชคชะตาของมนุษย์ ขณะที่มีชีวิตอยู่บนโลก และเชื่อว่าผีพรพชนกับผีฟ้านั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ เชื่อว่ามนุษย์มีขวัญประจำตัวอยู่ทุกคน เมื่อตายลงขวัญจะออกจากร่างไปพบบรรพชนและจะเดินทางไปยังเมืองฟ้าเพื่อไหว้ผีฟ้า

๒. เสี่ยงกลอง

กลองนี้ยังใช้เป็นสัญญาณบอกเหตุส่งข่าวเวลามีเรื่องอะไรเกิดขึ้นตีสั้นตียาวเหมือนสัญญาณนกหวีดหรือสัญญาณควน การแข่งจะแข่งความดังและส่งสัญญาณได้ดีกว่า ที่ภาคอีสานเรียกว่าการเสี่ยงกลอง ช่วงเช้าพรรษาช่วงน้ำเต็มคลองชาวบ้านก็จะมาเสี่ยงกลองกัน จะนั่งเรือเสี่ยงกัน เพราะวัดส่วนใหญ่ที่มีกลองนั้นจะอยู่ตามลุ่มน้ำต่างๆเช่นลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำชีลอง ลุ่มน้ำปะทาว บริเวณที่มีกลองเสี่ยงจะอยู่ทางทิศใต้ของเมืองชัยภูมิ เช่นอำเภอเมืองด้านใต้ บ้านหนองบัวขาว ชี้เหล็กใหญ่ แดงบุดเชือก แหล่งน้ำท่วม เช่นจัตุรัสตามลุ่มน้ำชี ตามสาขาของลุ่มน้ำชี หนองบัวบาน ละหานบ้านเขว้าจะมีแทบทุกวัด เช่นวัดเจริญผล วัดศาลาลอย วัดเก่าจะมีหมดยกเว้นวัดใหม่ถ้าเจ้าอาวาสหรือชาวบ้านไม่สนใจ

ก็จะหายไปจะมีการแข่งในช่วงเช้าพรรษาหลังจากทำนาเสร็จ จะเอาเรือใส่กลองมา เวลาตีจะใช้ขันน้ำบอกลก ก็จะเอาขันน้ำไว้กลาง เมื่อแข่งกันขันน้ำก็จะลอยไปฝ่ายที่ตั้งน้อยกว่า สมัยก่อนการแข่งนี้แทนที่จะเป็นกีฬาที่สนุกสนานกลับกลายเป็นการทะเลาะเบาะแว้งเนื่องจากการตัดสิน มันไม่มีกติกาแน่ชัด ไม่มีเครื่องวัดเสียง ผู้แพ้ก็คิดว่ากรรมการลำเอียง สมัยนี้จึงใช้เครื่องวัดความดังของเสียงเป็นเครื่องมือในการช่วยตัดสิน จึงไม่มีการทะเลาะเกิดขึ้น เพราะเห็นได้ชัดเจนอยู่แล้วว่าผลการตัดสินเป็นอย่างไร คนยุคใหม่นี้ส่วนใหญ่ที่จะมีการแข่งกลองก็จะแข่งกันในงานเทศกาลใหญ่ๆ เช่นที่ศาลเจ้าพ่อพระยาแล งานบุญเดือน ๖ นอกจากนั้นก็เป็นที่อำเภอจตุรัสบ้าง ตามงานวัดใหญ่ๆ บ้านซึ้งเหล็กใหญ่ก็มีการจัดงานแข่งขันกันมาเรื่อยๆ

กลองเสียงนี้ถือว่าเป็นของคู่บ้านคู่เมืองเนื่องจาก ในสมัยเจ้าพ่อพระยาแลอยู่บ้านโนนน้ำอ้อม ถือว่าบ้านนี้ น้ำท่วมสูงในช่วงน้ำหลาก ในสมัยก่อนฝนจะตกชุกตลอด การไปมาหาสู่กันสมัยก่อนก็จะไปทางเรือ ทางเดินคลองตัวแต่ซ้ายอยู่ติด ทางบกก็คลองตัวแต่เดินลำบากและยังมีสัตว์ป่าดุร้ายและโรคภัย เช่น ไข้มาลาเรีย ยุคหลังเส้นทางเรืออาจเปลี่ยนไปบ้าง สมัยเจ้าพระยามหาจักรีศรีไปตีเวียงจันทน์ก็ผ่านชัยภูมิ ก็มีการใช้กลองเสียงในการบอกสัญญาณด้วย ไม้ที่ตีกลองส่วนใหญ่จะหุ้มด้วยตะกั่วหรือเหล็กเพื่อให้เกิดเสียงดังไปไกล เมื่อมีการตีบอกข่าว อีกหมู่บ้านได้ยินก็จะบอกต่อกันเรื่อยๆ ที่บ้านเขว้าจะมีกลองเสียงเยอะ เพราะฉะนั้นกลองในวัดก็จะมีอยู่สองอย่างคือ กลองเพลและกลองเสียงหรือกลองกิ่ง กลองเสียง เป็นกลองสองหน้า ตัวกลองทำด้วยไม้ประดู่ หุ้มด้วยหนัง ตึงให้ตึงด้วยเชือกหนัง มีขนาดต่างกัน ความยาวตัวกลองประมาณ ๘๕ เซนติเมตร ความกว้างของหน้ากลองประมาณ ๕๐ เซนติเมตร ส่วนความกว้างด้านข้างประมาณ ๒๐ เซนติเมตร ชุดหนึ่งจะมีกลอง ๒ ลูก ตีด้วยแส้ที่ทำจากไม้เค้ง ยาวประมาณ ๘๕ เซนติเมตร เสียงดังมาก การปรับเสียงจะปรับให้เสียงกังวาลมากที่สุด จะตีเป็นคู่ ในภาคอีสานตอนเหนือจะมีการแข่งขันเอาชนะกัน มีกรรมการเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด มักตีในงานบุญต่างๆ การบรรเลงนั้นไม่มีทำนอง แต่จะรัวเป็นยก

ประวัติ

กลองเสียง มีมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล เรียกว่า กลองกิ่ง เพราะ ตั้งแต่อดีตชาวบ้านได้ไปตัดไม้มาทำกลองเพล กิ่งใหญ่ของต้นไม้ต้นนี้ ท่านได้ตัดมาทำกลองเสียง จึงเรียกกลองชนิดนี้อีกชื่อหนึ่งว่า กลองกิ่ง ชนิดของไม้เป็นไม้ประดู่เมื่อตัดไม้มาเป็นท่อนแล้วจึงได้ตากเป็นรูปกลองแล้วเจาะข้างในให้กลวงเป็นรูปปลีกล้วย เสร็จแล้วใช้หนังควายเป็นหน้ากลอง สมัยโบราณใช้หนังบิดเป็นรูปเชือกนำไปร้อยหน้าหน้ากลอง ทำให้ได้เสียงดัง สมัยนี้ใช้เอกแทนหนัง สมัยก่อน กลองกิ่งใช้ตีเป็นสัญญาณเวลาเกิดเหตุการณ์ผิดปกติ และใช้ตีเป็นสัญญาณให้ชาวบ้านรู้ว่าเป็น วันพระในปัจจุบันใช้กลองเสียงในเทศกาลต่างๆ โดยให้หลายๆหมู่บ้านมาแข่งกัน เป็นเกมกีฬาของจังหวัดชัยภูมิชนิดหนึ่ง โดยเฉพาะงานประเพณีบุญเดือนหก ของเจ้าพ่อพญาแลจัดเป็นประจำทุกปีนอกจากนี้ยังมีการใช้ในงานประจำปี หรืองานเทศกาลต่างๆที่คณะกรรมการเห็นสมควรจัดให้มี ส่วนเรื่องของรางวัล จะเป็นเงินสด

การแข่งกลอง

การแข่งกลอง คือ การตีกลองแข่งขัน วัดด้วยความแรง (ดัง) ของเสียง ในการวัดความดังของเสียง ภูมิปัญญาชาวบ้านดั้งเดิมใช้ภาษาชนะประเภทกระถางดินปากบานหรือกะละมังดินเผาใส่น้ำให้เต็มตั้งไว้ด้านหน้ากลองที่กำลังตีอยู่ หากน้ำในภาชนะของฝ่ายใดกระเพื่อมออกมามากกว่าถือว่าชนะ แต่ปัจจุบันใช้เครื่องวัดความดังของเสียงเป็นเครื่องวัด ซึ่งค่อนข้างจะเป็นมาตรฐานมากกว่าสมัยก่อน

วิธีแข่งกลอง

เริ่มต้นด้วยการจับสลากว่าคณะใดจะต้องเป็นคู่แข่งกันเหมือนจัดทีมมวยหรือแข่งกีฬาประเภททีม คู่แข่งจะนำกลองมาตั้งในแถวเดียวกัน (แถวหน้ากระดาน) ห่างกันประมาณ ๑.๕ เมตร คณะละ ๒ ลูก หันด้านที่เจาะรูออกมาด้านหน้า ผู้ที่ได้ตีก่อนจะตีคนเดียว ๒ ไม้ ตีบนกลอง ๒ ลูก กรรมการเป่านกหวีด เปิด - ปิด ให้ตี กรรมการจะวัดความแรงของเสียงบันทึกไว้ ต่อไปให้คู่แข่งตีจับเวลาเช่นเดียวกันต่อจากนั้น คณะคู่แข่ง ๒ คู่จะเรียงกันและตีของแต่ละ

ฝ่ายตามสัญญาณ โดยที่ไม่พร้อมกันเหมือนตีคนเดียวตอนนี้ไม่ได้วัดเสียงแต่วัดความสามัคคีที่คณะแสดงประกอบเท่านั้น ขั้นตอนต่อไปจะมีการสับเปลี่ยนที่ตั้งกลองของทั้งสองฝ่าย เริ่มตีจับเวลาเช่นเดียวกัน นำผลทั้ง ๒ ครั้งมารวมกัน ฝ่ายที่ได้ความดังมากกว่าจะชนะ การตีเป็นทีมส่งท้ายอีกครั้งจะประกาศผลเมื่อได้ผู้ชนะในรอบแรก ก็จัดแบ่งในรอบ ๒ ต่อไปจนได้ผู้ชนะเลิศ รองชนะเลิศ ตามลำดับ

คณะกรรมการ

เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการแข่งกลองนั้น ในการจัดตั้งคณะกรรมการจะใช้คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นกรรมการต้องเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมซึ่งจะใช้หลักเกณฑ์การปฏิบัติ จากมติของคณะกรรมการโดยส่วนรวมในการตัดสิน ซึ่งในเรื่องนี้ยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่ตายตัว ในการแข่งขันแต่ละงานอาจปรับเปลี่ยนได้

ความสัมพันธ์ระหว่างกลองเล้งกับชาวบ้าน

กลองเล้งกับวิถีชีวิตชาวอีสานมีความผูกพันกันมาก และมีมานานตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ ซึ่งชาวอีสานจะมีความเชื่อเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกลองเล้ง ความเชื่อเกี่ยวกับการนับถือธรรมชาติและผีบางเทวดา เชื่อโชคกลางและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ส่วนด้านความสัมพันธ์กับสังคม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกลองเล้งส่วนใหญ่จะมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีน้ำใจ รู้จักช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์และสังคมอื่นๆ หากเป็นผู้ตีกลอง จะเป็นผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ นิสัยร่าเริง รู้จักให้อภัยบุคคลอื่น สำหรับช่างทำกลอง เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและเทคนิคต่างๆ สร้างสรรค์ประดิษฐ์ตกแต่งวัสดุ ทำให้เกิดเสียงเพื่อเป็นสัญญาณต่างๆ โดยเฉพาะเพื่อให้สังคมโลกได้รู้ว่า นี่คือ สัญลักษณ์อันเป็นมรดกของคนอีสานโดยแท้จริง

๓. บุญบั้งไฟ

ชาวตำบลบ้านกอกพื้นประเพณีแห่บุญบั้งไฟขอฝนแก้แล้ง-น้ำท่วมเชื่อขอพรธรรมชาติคืนความสมดุลได้ “สะท้อนวัฒนธรรมความเชื่อช่วยเป็นขวัญสร้างกำลังใจชาวอีสานมาช้านาน” (๒ พ.ค.) ชาวชุมชนบ้านโนนทอง ตำบลบ้านกอก และเทศบาลตำบลจตุรัส อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ หลายพันคน พร้อมด้วยนายสุรียน ภูมิรัตน ประพิน นายก องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ร่วมกันจัดงานพื้นแห่บุญบั้งไฟสืบสานประเพณีความเชื่อของชาวอีสานมาช้านานในช่วงเดือนหกของทุกๆ ปีที่เคยปฏิบัติต่อกันมาและเลือนหายไปจากพื้นที่มานานนับสิบปี โดยประเพณีบุญบั้งไฟดังกล่าวชาวบ้านเชื่อว่าเมื่อจัดงานนี้แล้ว จะทำให้เทพยดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายจะดลบันดาลให้ฝนตกตามฤดูกาล ทำให้พืชพันธุ์ธัญญาหารอุดมสมบูรณ์ หลังในหลายพื้นที่ต้องประสบปัญหาภัยแล้ง และช่วงหน้าน้ำกลับมีฝนตกมากเกินไปจนเกิดน้ำท่วมซ้ำซากมาต่อเนื่องหลายปีนายณรงค์เดช เดชวรรณ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๗ บ้านโนนทอง ตำบลบ้านกอก อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เปิดเผยว่า การจัดงานบุญประเพณีบั้งไฟ ของบ้านโนนทอง ได้จัดขึ้นทุกปีช่วงอาทิตย์แรกของต้นเดือน ซึ่งปีนี้ (๒๕๕๔) ได้จัดยิ่งใหญ่กว่าทุกปี เพื่อเป็นการอนุรักษ์ประเพณีอันดั้งเดิมไว้ให้ลูกหลานสืบทอดต่อไปซึ่งประเพณีบุญบั้งไฟชาวอีสานเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า บุญเดือนหก จัดเป็นบุญประจำปีทุกปีในช่วงเดือนพฤษภาคม ตามตำนานเล่าว่า เมื่อครั้งพระพุทธเจ้าถือชาติกำเนิดเป็นพญาคางคก ได้อาศัยอยู่ใต้ร่มโพธิ์ใหญ่ในเมืองพันทุมวดี พญาแถนเทพเจ้าแห่งฝนโกรธเคืองโลกมนุษย์มาก จึงแกล้งไม่ให้ฝนตกนานถึง ๗ เดือน ทำให้เกิดความลำบากยากแค้นอย่างแสนสาหัสแก่มวลมนุษย์ สัตว์และพืช จนกระทั่งพากันล้มตายเป็นจำนวนมาก พวกที่แข็งแรงก็รอดตายและได้พากันมารวมกลุ่มใต้ต้นโพธิ์ใหญ่กับพญาคางคก ในที่สุดพญาคางคกจึงขออาสาที่จะไปรบกับพญาแถนสุดท้ายพญาแถนได้ยอมแพ้และตกลงทำสัญญาสงบศึกกับพญาคางคกจนจากนั้นเป็นต้นมาถ้ามวลมนุษย์จุดบั้งไฟขึ้นสู่ท้องฟ้าเมื่อใด เพื่อแจ้งให้พญาแถนสั่งให้ฝนตกในโลกมนุษย์ ถ้าได้ยินเสียงกบ เขียดร้อง ให้รับรู้ว่ามีฝนได้ตกลงมาแล้ว ถ้าได้ยินเสียงธนู (เสียงธนูหาวของว้าว) หรือเสียงโหวด ให้ฝนหยุดตกเพราะจะเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวข้าว หลังจากที่ได้สัญญากันแล้ว พญาแถนจึงได้ถูกปล่อยตัวไปและได้ปฏิบัติตามสัญญามาจนตามประเพณีดังกล่าวมาจนปัจจุบันนี้นางหนูกัน พงศ์อุดม ผู้นำกลุ่มสมาชิกชุมชนบ้านกอก หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านกอก อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ กล่าวว่า ชุมชนมีความยินดี ร่วมใจสามัคคี พร้อมใจกันเข้าร่วมแห่ขบวนบั้งไฟของชุมชนบ้านโนนทอง จำนวนมากเป็นประจำทุกปี

เพราะปีนี้เกิดภัยแล้งมาเร็วและหนักกว่าทุกปี หลังไม่มีการปฏิบัติสืบกันมาให้ต่อเนื่องซึ่งกิจกรรมจะมีการจัดขบวนแห่ บั้งไฟ ขบวนนางรำของกลุ่มเด็ก เยาวชน หนุ่ม สาว และกลุ่มผู้สูงอายุ ขบวนแห่ไปตามถนนภายในเขตเทศบาลตำบล จัตุรัส โดยขบวนจะมีชาวชุมชนบ้านโนนทอง ซึ่งเป็นเจ้าภาพในการจัดงานครั้งนี้ แต่สิ่งสำคัญ ความเอื้ออาทร ความรัก สามัคคี ที่ยังคงเหลืออยู่ ที่เราได้ไปพบเห็นก็คือ กลุ่มชุมชนบ้านใกล้เคียง จะระดมสมาชิกทั้ง เยาวชนหนุ่ม สาว และผู้สูง วัย เข้ามาร่วมขบวนรำแห่บั้งไฟในครั้งนี้อย่างพร้อมเพรียงกันหลายพันคน โดยไม่ได้ร้องขอแต่ประการใด ซึ่งความเอื้อ อาทรเหล่านี้ ยังหาได้ยากในชุมชนท้องถิ่นอีสานตามบุญประเพณีต่างๆ อย่างเช่นวันนี้ซึ่งจะมีสมาชิกแต่ละชุมชน ได้ จัดทำบั้งไฟขนาดต่างๆ มาร่วมขบวนและนำไปจุดแข่งขันกัน เพื่อความสนุกสนาน จะมีการแบกบั้งไฟไปยังฐานยิงในที่ โลง ถ้าบั้งไฟของใครจุดแล้วยิ่งไม่ขึ้น คนทำจะถูกจับโยนลงในโคลน ซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติกันมาแต่ดั้งเดิมและหาชม ได้ยาก และอยากให้ทุกคนช่วยกันอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามแบบนี้ให้คงอยู่สืบไป และยังได้เห็นว่าขบวนความร่วมมือร่วม ความรักสามัคคีของคนในชุมชนซึ่งเป็นคนไทยด้วยกันทุกคนไม่ว่าชุมชนใดเมื่อเป็นเรื่องที่ดีทุกคนก็พร้อมออกมาร่วมกัน อย่างน่าประทับใจ

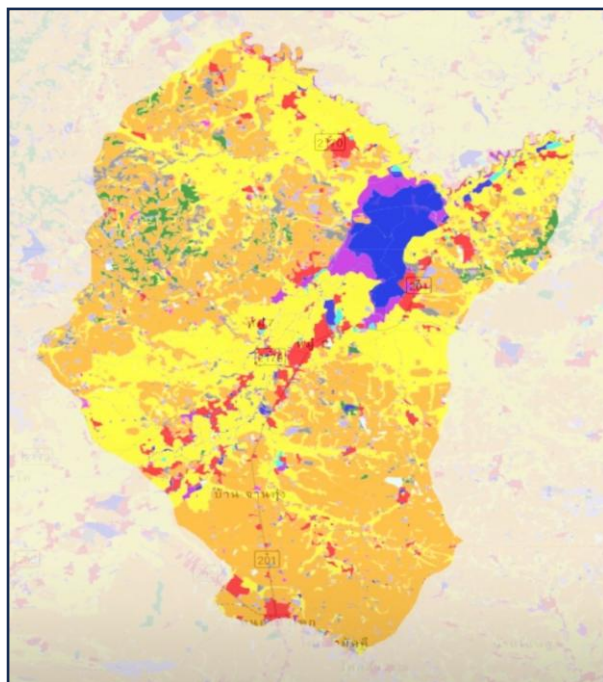
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

อำเภอจัตุรัส มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ไร่ จำนวน ๑๘๒,๗๔๓.๗๑ ไร่ ร้อยละ ๔๓.๐๘ รองลงมา คือ พื้นที่นา จำนวน ๑๔๙,๑๑๒.๕๖ ไร่ ร้อยละ ๓๕.๑๕ และพื้นที่ชุมชน จำนวน ๒๓,๘๖๓.๔๔ ไร่ ร้อยละ ๕.๖๕

ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๙,๙๐๐.๒๖	๒.๓๓
พืชไร่	๑๘๒,๗๔๓.๗๑	๔๓.๐๘
ไม้ยืนต้น	๗,๒๘๓.๓๘	๑.๗๒
ไม้ผล	๒,๓๔๑.๙๓	๐.๕๕
พืชสวน	๙๔.๑๒	๐.๐๒
พื้นที่นา	๑๔๙,๑๑๒.๕๖	๓๕.๑๕
พื้นที่น้ำ	๗๙.๖๖	๐.๐๒
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑,๒๔๖.๖๖	๐.๒๙
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๒,๔๘๖.๙๒	๐.๕๙
พื้นที่ลุ่ม	๘,๒๒๖.๔๗	๑.๙๔
พื้นที่น้ำ	๒๒,๑๐๑.๘๙	๕.๖๓
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๓,๘๖๓.๔๔	๕.๖๓
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๔,๗๐๘.๕๐	๓.๔๗

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภोजัตรัส จังหวัดชัยภูมิ

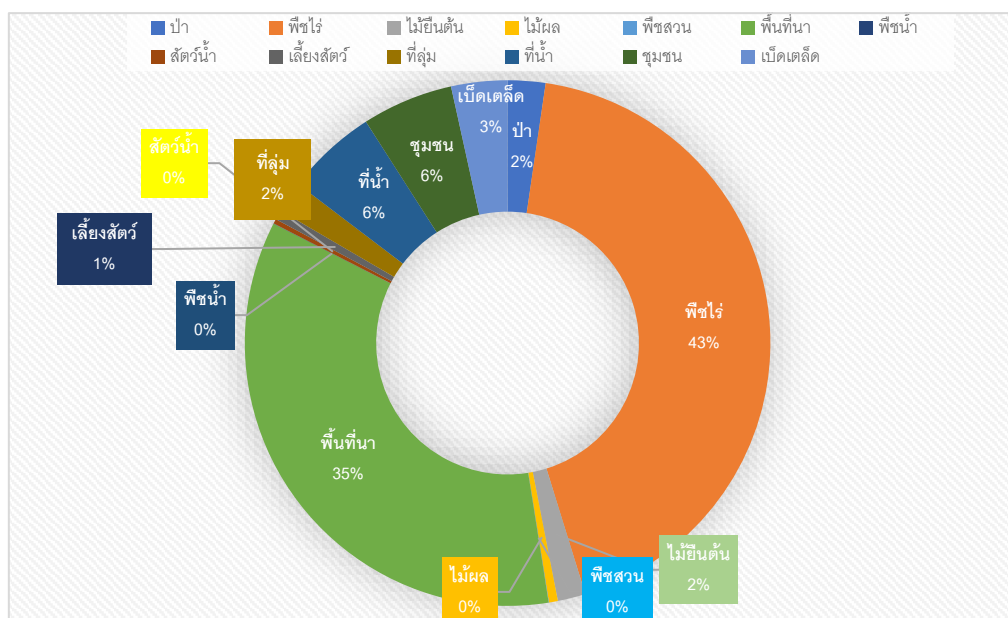

จัตรัส: รวมพื้นที่ 424,193.48 ไร่ (ไร่)

ขอบเขต	ประเภท	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
จัตรัส	เกษตร...	3.99	0
	พืชไร่	79.66	0.02
	พืชสวน	94.12	0.02
	สถานที่...	1,246.66	0.29
	ไม้ผล	2,341.93	0.55
	ทุ่งหญ้า...	2,486.92	0.59
	ไม้ยืนต้น	7,283.38	1.72
	พื้นที่ลุ่ม	8,226.47	1.94
	พื้นที่ป่า	9,900.26	2.33
	พื้นที่เบ็ด...	14,708.50	3.47
	พื้นที่น้ำ	22,101.89	5.21
	พื้นที่ชุมชน...	23,863.44	5.63
	พื้นที่นา	149,112.56	35.15
	พืชไร่	182,743.71	43.08

ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภोजัตรัส จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

กราฟวงกลมแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภोजัตรัส จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๑๔ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภोजัตรัส จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

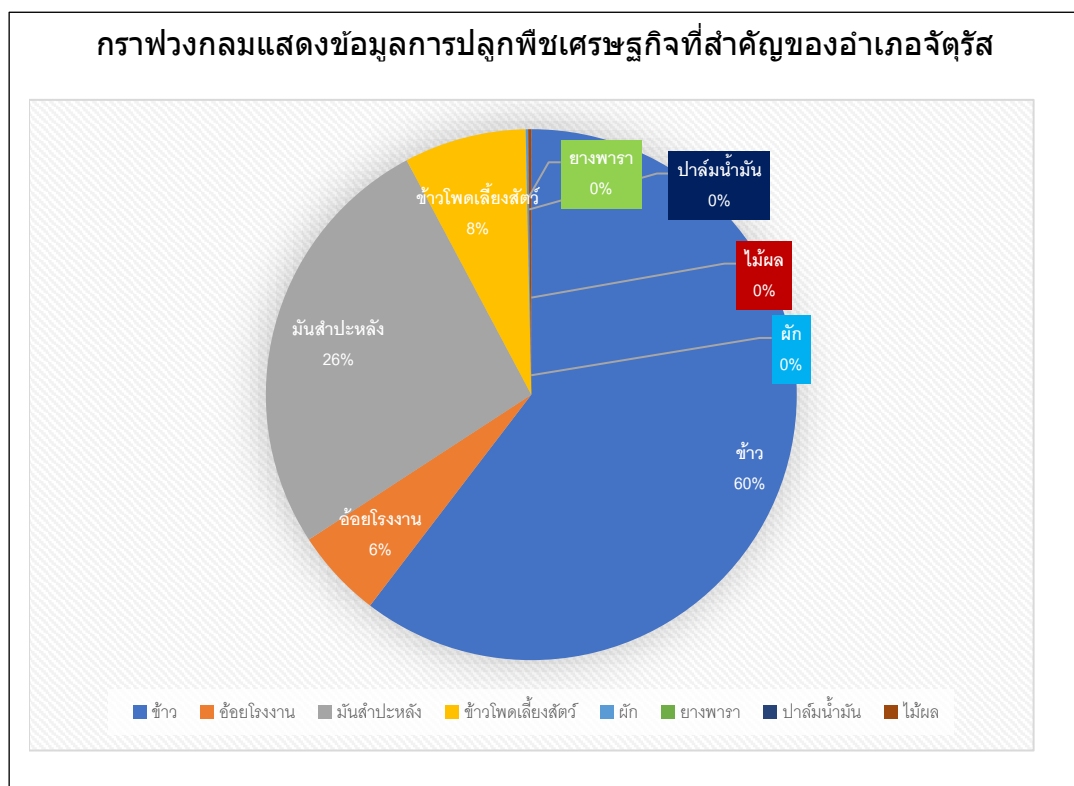
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอจตุรัส พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๑๔๔,๕๙๘ ไร่ รองลงมา คือ มันสำปะหลัง มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๖๓,๒๒๖ ไร่ และ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑๗,๘๐๘ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ไม้ผล พืชผัก ยางพารา ปาล์มน้ำมัน

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ									
	พื้นที่ทั้งหมด	ข้าว	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ผัก	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	รวมทั้งหมด
บ้านกอก	๕๘,๘๒๐	๑๕,๖๗๐	๒,๐๙๔	๑๑,๓๑๐	๓,๗๑๐	๒๗.๒๕			๒๓	๓๒,๘๓๔
หนองบัวใหญ่	๓๔,๔๗๑	๑๒,๐๙๗	๑,๕๔๕	๒,๓๗๔	๑,๒๘๓	๓๖.๕			๑๔.๗๕	๑๗,๓๕๐
หนองบัวโคก	๕๘,๑๒๕	๑๑,๓๗๐	๒,๐๙๐	๑๐,๘๙๕	๗,๙๖๙	๒๑.๒๕			๐	๓๒,๓๔๕
สัมปอ	๖๓,๗๕๐	๑๖,๗๙๖	๓,๒๙๔	๗,๐๔๐	๙๔	๘๐.๗๕		๒๗	๒๕๔.๕๙	๒๗,๕๘๖
หนองบัวบาน	๔๓,๑๒๕	๒๐,๒๓๔	๒๓๕	๕,๒๒๔	๑๙	๔.๒๕	๑๐		๒๕	๒๕,๗๕๑
บ้านขาม	๒๙,๖๙๖	๑๒,๑๗๘	๒,๖๘๐	๒,๑๙๔	๑,๔๙๓	๓๑.๗๕			๗.๕	๑๘,๕๘๔
กุดน้ำใส	๓๓,๑๒๕	๑๕,๙๒๗	๕๔๔	๑๒,๖๐๖	๒,๘๑๓	๑๘			๒.๕	๓๑,๙๑๑
หนองโดน	๔๓,๑๒๕	๑๕,๗๘๖	๑๘๕	๖,๔๖๗	๓๓๓	๒			๓๑.๕	๒๒,๘๐๕
ละหาน	๖๓,๗๕๐	๒๔,๕๔๐	๓๑๘	๕,๑๑๖	๙๔	๑๑๓			๙๙.๗๕	๓๐,๒๘๑
รวม	๔๒๗,๙๗๗	๑๔๔,๕๙๘	๑๒,๙๘๕	๖๓,๒๒๖	๑๗,๘๐๘	๓๓๕	๑๐	๒๗	๔๕๙	๒๓๙,๔๔๗

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอจตุรัส มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	ปลาสามไร่แก้งดอนละนาม	นางดารณี ปฏิจูพนนท์	ปลาสามไร่แก้งดอนละนาม		๑๑	ละหาน
๒	กลุ่มอาชีพสตรีทอผ้าไหมมัดหมี่ บ้านสัมปอ หมู่ที่ ๑๓	นางอัมพวัลย์ ภักดี	ผ้าไหม บ้านสัมปอ ม.๑๓		๑๓	สัมปอ
๓	เครือข่ายผู้ทอผ้าไหม หมู่บ้าน ท่องเที่ยววัฒนธรรมไหม บ้าน สัมปอ	นางประสาน ภิรมย์กิจ	ผ้าไหมสัมปอ แม่ประสาน	๒๐๕	๑๒	สัมปอ

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอจตุรัส, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๕ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๑๒๕
เครื่องดื่ม	๒
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๓๖
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๘๒
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๒๒
รวม	๒๖๗

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอจตุรัส, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอจตุรัส

๑ จำนวนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
จำแนกตามพื้นที่อำเภอจตุรัส ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

ลำดับที่	ตำบล	วิสาหกิจชุมชน (แห่ง)	เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน (แห่ง)
๑	บ้านกอก	๑๕	๑
๒	หนองบัวบาน	๑๓	๐
๓	บ้านขาม	๑๓	๐
๔	กุดน้ำใส	๘	๐
๕	หนองโดน	๖	๐
๖	ละหาน	๒๔	๐
๗	หนองบัวใหญ่	๒	๐
๘	หนองบัวโคก	๙	๐
๙	สัมปอ	๑๘	๐
	รวม	๑๐๘	๑
รวมทั้งหมด		๑๐๙	

**๒ รายชื่อวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
จำแนกตามพื้นที่ตำบลบ้านกอก ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘**

ที่	รายชื่อวิสาหกิจชุมชน และ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	ที่ตั้ง	ประธานกลุ่ม	เบอร์โทรศัพท์ ติดต่อกลุ่ม
๑	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่หอมแดง บ้านโนนทอง หมู่ ๓,๑๑,๑๗	๑ หมู่ ๑๗ ต.บ้านกอก อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายสานิตย์ แดงสุวรรณ	๐๙๐-๒๓๔๗๘๔๘
๒	วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวชุมชน หัวช้าง โนน	๒๓๘ หมู่ ๑๓ ต.บ้านกอก อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางวัฒนา พุนประสิทธิ์	๐๙๘-๙๖๕๗๕๒๗
๓	เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนโนนทอง ตะวันโมเดล ส่อง	๒๒๒ หมู่ ๓ ต.บ้านกอก อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายสมชาย เหล่าบัวบาน	๐๖๕-๕๗๘๖๙๘๖
๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผักแปรรูป และพืชสมุนไพรบ้านบาลาน ผัก	๘ หมู่ ๕ ต.บ้านกอก อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	น.ส.ณัฐริณี นารณสมบูรณ์	๐๘๙-๑๔๑๖๓๗๓
๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรปลอดภัยผู้ใช้น้ำ บาดาล ต.บ้านกอก	๖๙ หมู่ ๑๓ ต.บ้านกอก อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางบุญเกิด จันทร์น้ำใส	๐๖๒-๕๕๑๒๓๔๑
๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกหอมแดงปลอด สารพิษและแปรรูปผลผลิต ทาง	๙๖ หมู่ ๑๓ ต.บ้านกอก อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางประภาพร ลายภูคำ	๐๙๘-๒๖๘๓๒๓๔
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มขนมนางเล็ด สาคร แม่	๑๓๘/๓ หมู่ ๑๗ ต.บ้านกอก อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางสาคร ศรีเล็ก	๐๘๑-๘๔๑๗๘๓๑
๘	วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสาน ปลอด สารพิษบ้านโนนทองหมู่ ๓	๑๐๕ หมู่ ๓ ต.บ้านกอก อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายสามารถ เจือไธสง	๐๘๒-๑๓๖๖๗๑๓
๙	วิสาหกิจชุมชนเกษตรประสมผสานปลอด สารพิษบ้านโนนทองหมู่ ๑๗	๑ หมู่ ๑๗ ต.บ้านกอก อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายสานิต แดงสุวรรณ	๐๙๐-๒๓๔๗๘๔๘
๑๐	วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสาน ปลอดสารพิษบ้านโนนทอง ม.๑๑	๒๖๙ หมู่ ๑๑ ต.บ้านกอก อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางกาญจนา เดชพลกรัง	๐๘๘-๙๔๖๐๖๙๕
๑๑	วิสาหกิจชุมชนเกษตรแปรรูป บ้านโนนทอง	๒๓๓ หมู่ ๑๗ ต.บ้านกอก อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางธนัญญา สิงห์ลา	๐๖๕-๒๔๗๑๓๔๙
๑๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคเนื้อมันคง โนนทอง	๑๗๘ หมู่ ๑๑ ต.บ้านกอก อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายทวี เดชพลกรัง	๐๘๙-๙๔๘๔๓๒๕
๑๓	วิสาหกิจชุมชนอ้อยแปลงใหญ่ บ้านกอก อ.จัตุรัส ตำบล	๘๑/๒ หมู่ ๑๔ ต.บ้านกอก อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายสมพงษ์ ฝักรักษา	๐๘๙-๘๔๕๕๕๕๖
๑๔	วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสาน บ้านดงผาสุข	๓๘ หมู่ ๑๖ ต.บ้านกอก อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายเด่นรัก จำแก้ว	๐๙๒-๘๘๖๙๓๑๒
๑๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพบ้าน โนนทอง	๙๙ หมู่ ๑๑ ต.บ้านกอก อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายบุญจันทร์ เดชวัน	๐๖๕-๓๔๐๖๑๖๗

**๓ รายชื่อวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
จำแนกตามพื้นที่ตำบลหนองบัวบาน ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘**

ที่	รายชื่อวิสาหกิจชุมชน และ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	ที่ตั้ง	ประธานกลุ่ม	เบอร์โทรศัพท์ ติดต่อกลุ่ม
๑	กลุ่มผู้เลี้ยงปลา ม.๑๐ ต.หนองบัวบาน	หมู่ที่ ๑๐ ต.หนองบัวบาน อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายประพจน์ วิเชีย	
๒	วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจกลุ่มนา แปลงใหญ่อ่างเก็บน้ำห้วยส้มป่อย ตำบลหนองบัวบาน	๔๔ หมู่ ๑๒ ต.หนองบัวบาน อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายสุรสิทธิ์ ไม้สา	๐๖๓-๒๖๗๑๗๑๘
๓	วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสาน บ้านหลักศิลา	๔๗ หมู่ ๕ ต.หนองบัวบาน อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายณัฐพล สุขสิงห์	๐๘๙-๘๖๔๘๙๑๖

๔	วิสาหกิจชุมชนเกษตรสมุนไพร หนองบัวบาน	๕๓๖ หมู่ ๙ ต.หนองบัวบาน อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายอิทธิพร ภักดีศิริวงษ์	๐๘๑-๘๘๐๘๘๕๔
๕	วิสาหกิจชุมชนโสมฮักจัตุรัส	๑๖๐/๒ หมู่ ๘ ต.หนองบัวบาน อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายเอกชัย เลิศบัวบาน	๐๙๖-๓๕๗๘๓๓๗
๖	วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสาน หนองบัวบาน	๑๒๒ หมู่ ๕ ต.หนองบัวบาน อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายจตุทิพย์ อยู่อุ้นพะเนา	๐๘๓-๒๔๘๕๖๐๔
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรผสมผสานบ้าน หนองบัวบาน ม.๑	๔๐๑ หมู่ ๑ ต.หนองบัวบาน อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายไพบุลย์ แผล่พั้ว	๐๘๐-๑๔๔๘๒๓๒
๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเย็บผ้า หมู่ ๑ ต.หนองบัวบาน	๙๙/๒ หมู่ ๑ ต.หนองบัวบาน อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางสุปราณี แผล่พั้ว	๐๘๙-๘๘๐๔๘๖๘
๙	วิสาหกิจชุมชนโก้นเมือง ม.๙ หนองบัวบาน	๘/๓ หมู่ ๙ ต.หนองบัวบาน อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	น.ส.เสียด อารีญาติ	๐๘๙-๘๖๔๘๙๑๖
๑๐	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชน บ้านหลักศิลา	๔๗ หมู่ ๕ ต.หนองบัวบาน อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายณัฐพล สุขสิงห์	๐๘๙-๘๖๔๘๙๑๖
๑๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่ม อสม. หลักศิลา	๑ หมู่ ๕ ต.หนองบัวบาน อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางบุคดี ลำพาย	๐๘๑-๒๘๒๑๗๙๗
๑๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน บ้านโคกโคงไธน์	๘ หมู่ ๑๒ ต.หนองบัวบาน อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายสุทรยศ สังข์ทอง	
๑๓	วิสาหกิจชุมชนเกษตร ๔.๐ อำเภอจัตุรัส	๔๗ หมู่ ๕ ต.หนองบัวบาน อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายณัฐพล สุขสิงห์	๐๘๙-๘๖๔๘๙๑๖

**๔ รายชื่อวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
จำแนกตามพื้นที่ตำบลบ้านขาม ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘**

ที่	รายชื่อวิสาหกิจชุมชน และ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	ที่ตั้ง	ประธานกลุ่ม	เบอร์โทรศัพท์ ติดต่อกลุ่ม
๑	วิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์พัฒนา	๙๙/๑ หมู่ ๒ ต.บ้านขาม อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางทิพย์ เณรชู	
๒	วิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลูกช้าง	๒๔ หมู่ ๓ ต.บ้านขาม อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางสายม่าน มีชำนาญ	๐๙๒-๔๕๓๘๑๖๓
๓	วิสาหกิจชุมชนบ้านโนนพยอม ม.๗ บ้านขาม อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	๒๔ หมู่ ๗ ต.บ้านขาม อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางคณิตา ไธสง	๐๖๒-๑๙๗๕๓๘๒
๔	วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรแปรรูป เพื่อ สุขภาพตำบลบ้านขาม	๒๓๔ หมู่ ๖ ต.บ้านขาม อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางสมภาร งามคม	๐๘๔-๕๕๓๖๕๐๙
๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ผู้ ปลูกข้าวมะลิ ๑๐๕ และไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ บ้านใหม่นาดี	๑๕๐/๑ หมู่ ๘ ต.บ้านขาม อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางสิริมา สุนา	๐๙๓-๖๑๒๖๒๙๓
๖	วิสาหกิจชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ใหม่นาดีโมเดล	๗๓ หมู่ ๘ ต.บ้านขาม อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	น.ส.ประภาพรณ แสงสว่าง	๐๘๗-๐๙๖๔๓๘๓
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกล้วยกรอบแก้วกระรอก น้อย	๓ หมู่ ๘ ต.บ้านขาม อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางนารี ภูตาเพ็ด	๐๘๑-๐๖๕๕๙๙๗
๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกมะพร้าว น้ำหอม และมะขามเทศ	๘ หมู่ ๘ ต.บ้านขาม อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางพิชญา พรมจร	๐๙๓-๖๑๒๖๒๙๓
๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไข่เค็มใหม่นาดีโมเดล	๒๒๐ หมู่ ๘ ต.บ้านขาม อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางดาวเรือง จันทร์เจริญ	๐๙๘-๑๒๑๔๔๙๖
๑๐	วิสาหกิจชุมชนโก้นเมืองใหม่นาดีโมเดล	๑๙๕ หมู่ ๘ ต.บ้านขาม อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางดาวเรือง จันทร์เจริญ	๐๙๘-๘๘๓๘๓๖๕

๑๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกกระเทียม บ้านโนนตะโก	๑๖/๑ หมู่ ๑๐ ต.บ้านขาม อ. จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นางเนตรนภา ลือจันทา	๐๘๒-๑๓๗๕๙๙๗
๑๒	วิสาหกิจชุมชนสตรีจักสาน งานประดิษฐ์บ้านโนนศรีไค	๑๒๑ หมู่ ๑๒ ต.บ้านขาม อ. จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นางนิรมล แสงสุระ	๐๘๖-๕๕๓๔๙๒๔
๑๓	วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรไธนาสวนผสมโน นศรีไค	๗๙ หมู่ ๑๒ ต.บ้านขาม อ.จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นายพลวัฒน์ ประทุมวงศ์	๐๘๙-๘๘๒๕๑๐๑

**๕ รายชื่อวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
จำแนกตามพื้นที่ตำบลกุดน้ำใส ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘**

ที่	รายชื่อวิสาหกิจชุมชน และ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	ที่ตั้ง	ประธานกลุ่ม	เบอร์โทรศัพท์ ติดต่อกลุ่ม
๑	วิสาหกิจชุมชนวังเสมาปลอดภัย จากสารพิษ	๙๗/๓ หมู่ ๒ ต.กุดน้ำใส อ.จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นางหนูแดง ทองประสม	๐๘๑-๐๗๑๖๗๖๙
๒	วิสาหกิจชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบท่า แดง	๔๗ หมู่ ๗ ต.กุดน้ำใส อ. จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นายอุทัย ลากเกิด	๐๘๑-๐๖๘๔๑๘๕
๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ผู้ปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่ อําเภ อ.จัดรัส จ.ชัยภูมิ	๓๓๓ หมู่ ๑๒ ต.กุดน้ำใส อ.จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นายวิชัย พิธกุล	๐๘๗-๙๘๘๘๕๕๐
๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอนุรักษ์โค-กระบือ บ้าน เหนือ ตำบลกุดน้ำใส	๑๑๖ หมู่ ๑๐ ต.กุดน้ำใส อ. จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นายวิทยา พิกุล	๐๘๒-๘๖๐๔๖๒๔
๕	วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่ ต.กุด น้ำใส อ.จัดรัส จ.ชัยภูมิ	๗๙ หมู่ ๑๓ ต.กุดน้ำใส อ.จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นายเสรี มานินนต	๐๙๔-๐๖๔๓๒๖๙
๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไร่นาสวนผสมปลอด สารพิษบ้านตลาด	๒๗๑ หมู่ ๑ ต.กุดน้ำใส อ.จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นายชัยนาม ขาววิทย์การ	๐๖๔-๑๒๖๑๐๕๙
๗	วิสาหกิจชุมชนสุริยาออร์แกนิกฟาร์ม	๖๑ หมู่ ๖ ต.กุดน้ำใส อ. จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นายสุริยา สีทา	๐๙๗-๓๓๑๐๕๙๐
๘	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ วิถี โคกหนองนา อ.จัดรัส	๓๑๕ หมู่ ๑๒ ต.กุดน้ำใส อ. จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นางสาวรินปวีร์ ภิรมย์ไทย	๐๙๘-๕๕๔๓๖๔๙

**๖ รายชื่อวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
จำแนกตามพื้นที่ตำบลหนองโดน ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘**

ที่	รายชื่อวิสาหกิจชุมชน และ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	ที่ตั้ง	ประธานกลุ่ม	เบอร์โทรศัพท์ ติดต่อกลุ่ม
๑	วิสาหกิจชุมชนวิถีเกษตรก้าวหน้า บ้านห้วย	๖๓/๑ หมู่ ๓ ต.หนองโดน อ. จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นางทวิกาญจน์ เลิศประเสริฐ	๐๙๐-๐๔๔๔๔๓๑
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ บ้านหนองพันกั ตำบลหนองโดน	๗๑ หมู่ ๗ ต.หนองโดน อ.จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นายหวล ฝ่ายประสิทธิ์	
๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคเนื้อบ้านห้วย ต.หนอง โดน	๑๒๘ หมู่ ๓ ต.หนองโดน อ. จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นายสมชาติ พิกุล	๐๖๓-๐๐๒๘๓๗๕
๔	วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรเกษตรอินทรีย์เพื่อ สังคม	๑๓๙/๒ หมู่ ๖ ต.หนองโดน อ. จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นางรัศมี ขาเล่เครือ	๐๖๕-๖๓๘๘๘๕๕
๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพลังงานทดแทนเพื่อ สังคมและเกษตรยั่งยืน	๙ หมู่ ๖ ต.หนองโดน อ. จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นายเสียศักดิ์ ประเสริฐศรี	๐๙๓-๒๕๕๔๕๓๕๖
๖	วิสาหกิจชุมชนห้วยสยาม	๑๘๙/๑ หมู่ ๓ ต.หนองโดน อ. จัดรัส จ.ชัยภูมิ	นายเสียศักดิ์ ประเสริฐศรี	๐๖๕-๔๙๕๕๖๖๗

๗ รายชื่อวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
จำแนกตามพื้นที่ตำบลละหาน ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

ที่	รายชื่อวิสาหกิจชุมชน และ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	ที่ตั้ง	ประธานกลุ่ม	เบอร์โทรศัพท์ ติดต่อกลุ่ม
๑	วิสาหกิจชุมชนหนองหญ้าขาวนก หมู่ที่ ๔	๑๒๔/๑ หมู่ ๔ ต.ละหาน อ. จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางบุญมา บัวผาง	๐๙๐-๘๒๙๑๒๑
๒	วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชน กลุ่ม อาชีพจับแมลงบ้านท่าศาลา	๒๘/๑ หมู่ ๖ ต.ละหาน อ. จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางสมบัติ มณีรุ่ง	
๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลผลิต ทาง การเกษตรเพื่อจำหน่าย บ้านโคก แพ่งพวย ม.๑๕ ต.ละหาน อ.จตุรัส จ. ชัยภูมิ	๒๒๘ หมู่ ๑๕ ต.ละหาน อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางจันทร์เพ็ญ รอดเวียง	๐๘๓-๑๔๑-๑๐๔๙
๔	วิสาหกิจชุมชนวัวเป็นเงิน ต.ละหาน อ.จตุรัส	๔๒ หมู่ ๕ ต.ละหาน อ. จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายลุน ชันบำรุง	๐๘๘-๗๓๔๗๓๕๘
๕	วิสาหกิจชุมชน AEC ฟิช ปุศสัตว์ ประมง	๙๙/๑ หมู่ ๑๘ ต.ละหาน อ. จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายแสงฤทธิ์ มาจั่ว	๐๖๑-๐๖๙๖๐๔๖
๖	วิสาหกิจชุมชนคนรักเกษตรพัฒนา	๑๗ หมู่ ๕ ต.ละหาน อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางสำลี วงษ์แก้ว	๐๘๘-๕๕๔๓๒๕๕
๗	วิสาหกิจชุมชนเกษตรเมืองสี่มุม อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	๖๗ หมู่ ๑๑ ต.ละหาน อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายวุฒิชัย มาโคตร	๐๙๙-๖๑๒๑๔๘๘
๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกร หมู่ ๑๕ ตำบล ละหาน	๒๒๒ หมู่ ๑๕ ต.ละหาน อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายประมวล จิตรนอก	๐๘๙-๕๕๓๖๙๖๗
๙	วิสาหกิจชุมชนไร่นาสวนผสม ตำบล ละหาน	๖๑ หมู่ ๑๔ ต.ละหาน อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายถาวร คลังจตุรัส	๐๘๐-๗๙๕๕๑๗๔
๑๐	วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่ หนองหญ้าขาวนกหมู่ที่ ๔, ๑๘ ต. ละหาน อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	๒๑๖ หมู่ ๔ ต.ละหาน อ. จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายบุญถม บัวผาง	๐๘๘-๓๗๗๕๓๐๒
๑๑	วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่โนนจานเกษตร พอเพียง	๔๒ หมู่ ๕ ต.ละหาน อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายลุน ชันบำรุง	๐๘๘-๗๓๔๗๓๕๘
๑๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาโคเนื้อ บ้านหนองหญ้าขาวนก	๒๖๙ หมู่ ๔ ต.ละหาน อ. จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายจ่อย เคนศรี	๐๙๒-๔๖๕๓๐๑๙
๑๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสัตว์พื้นเมืองบ้าน ห้วยยางหมู่ ๓	๔๒/๑ หมู่ ๓ ต.ละหาน อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายสถิต ชนะชัย	๐๘๒-๑๕๕๓๔๗๘
๑๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มมันเส้นสะอาดตำบล ละหาน	๕๖ หมู่ ๗ ต.ละหาน อ. จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายอนันต์ ชาละหาน	๐๙๕-๙๖๘๙๔๒๘
๑๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกมันสำปะหลังบ้าน หนองหญ้าขาวนก	๒๘ หมู่ ๑๘ ต.ละหาน อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายวิรัตน์ ดวงหากลาง	
๑๖	วิสาหกิจชุมชนข้าวหอมมะลิพันธุ์ดีบ้านโนน สง่าสามัคคี	๙๑ หมู่ ๑๒ ต.ละหาน อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายถนอม อุตทามาตย์	๐๘๕-๐๙๗๔๒๑๑

๗ รายชื่อวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
จำแนกตามพื้นที่ตำบลละหาน ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

ที่	รายชื่อวิสาหกิจชุมชน และ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	ที่ตั้ง	ประธานกลุ่ม	เบอร์โทรศัพท์ ติดต่อกลุ่ม
๑๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโกโคไรช ละหาน	บ้าน ๖๖ หมู่ ๑ ต.ละหาน อ. จตุรัส จ.ชัยภูมิ	น.ส.เบญญาพร เลาลาด	๐๙๐-๒๕๔๘๕๘๓
๑๘	วิสาหกิจชุมชนเกษตรทฤษฎีใหม่ ละหานหมู่ ๒	บ้าน ๑๖๖/๑ หมู่ ๒ ต.ละหาน อ. จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางชลธิรสน์ ทองศรี	๐๙๓-๖๕๔๑๒๕๗
๑๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผัก บ้านท่าศาลา ม.๖	๗ หมู่ ๖ ต.ละหาน อ. จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายมงคล มาหลี	๐๙๘-๙๒๔๘๘๗๓
๒๐	วิสาหกิจชุมชนเกษตรธรรมชาติ ๓	๒๖/๑ หมู่ ๖ ต.ละหาน อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางสมหมาย เสนาเพ็ง	๐๙๙-๓๘๓๐๐๕๔
๒๑	วิสาหกิจชุมชนเกษตรทฤษฎีใหม่เศรษฐกิจ พอเพียงบึงละหาน	๑๓๒ หมู่ ๑๗ ต.ละหาน อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางคนึงนิจ ศรีโสม	๐๙๒-๙๖๔๔๓๖๒
๒๒	วิสาหกิจชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหนองสมบูรณ์	๖๔ หมู่ ๑๐ ต.ละหาน อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางละออง จรแก้ว	๐๖๑-๕๕๒๖๘๗๙
๒๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอนุรักษ์กระบือ-โค พื้นบ้าน	๖๐ หมู่ ๔ ต.ละหาน อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	น.ส.ประภาพร เงินจตุรัส	๐๙๐-๔๑๒๔๑๓๘
๒๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคเนื้อบ้านกันกง	๑๑๙ หมู่ ๗ ต.ละหาน อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	น.ส.ประหยัด คำหล่อ	๐๘๖๙๘๘๙๒๕๖

๘ รายชื่อวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
จำแนกตามพื้นที่ตำบลหนองบัวใหญ่ ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

ที่	รายชื่อวิสาหกิจชุมชน และ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	ที่ตั้ง	ประธานกลุ่ม	เบอร์โทรศัพท์ ติดต่อกลุ่ม
๑	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน	๓๑ หมู่ ๖ ต.หนองบัวใหญ่ อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายสันติสุข คำลาย	๐๘๕-๒๐๖๓๙๕๔
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพริกปลอดภัยจาก สารพิษ ตำบลหนองบัวใหญ่	๑๔๑/๑ หมู่ ๒ ต.หนองบัวใหญ่ อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายสุทธิ มีสุวรรณ	๐๘๐-๙๓๗๘๕๐๓

๙ รายชื่อวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
จำแนกตามพื้นที่ตำบลหนองบัวโคก ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

ที่	รายชื่อวิสาหกิจชุมชน และ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	ที่ตั้ง	ประธานกลุ่ม	เบอร์โทรศัพท์ ติดต่อกลุ่ม
๑	วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านสุภาพิบาลบ้านหนองซึก	๒/๑ หมู่ ๘ ต.หนองบัวโคก อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางจันทิ จอดสันเทียะ	๐๘๗-๒๕๑-๐๔๗๕
๒	วิสาหกิจชุมชนมันสำปะหลัง แปลงใหญ่ตำบลหนองบัวโคก	๑๘๒/๒ หมู่ ๙ ต.หนองบัวโคก อ. จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายสฤณี วรรณ	๐๘๖-๘๖๙๒๐๒๘
๓	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ อำเภอจตุรัส	๑๘๒/๒ หมู่ ๙ ต.หนองบัวโคก อ. จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายณัฐพล สุขสิงห์	๐๘๖-๘๖๙๒๐๒๘
๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองบ้าน หนองซึก	๖๒/๑ หมู่ ๘ ต.หนองบัวโคก อ. จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางประนอม อมฤทธิ	๐๘๗-๔๖๐๗๘๗๙
๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคเนื้อ หนองโสน	บ้าน ๑๑๑ หมู่ ๓ ต.หนองบัวโคก อ. จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายจิรยุ โปสันเทียะ	๐๘๑-๐๖๒๗๒๗๗

๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ บ้านหนองซึก	๓๒ หมู่ ๘ ต.หนองบัวโคก อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางจรรยา หกขุนทด	
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกสมุนไพร แก่นจันทร์ออร์แกนิก บ้าน	๑๘/๑ หมู่ ๒ ต.หนองบัวโคก อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	น.ส.ชม้อย ขาวนวล	๐๘๙-๖๗๗๗๔๒๑
๘	วิสาหกิจชุมชนเดอะคันทรี่ ออร์แกนิก	๑๕๓ หมู่ ๑๑ ต.หนองบัวโคก อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายกฤษฎาม แพ้สันเทียะ	๐๙๒-๒๗๕๓๒๘๙
๙	วิสาหกิจชุมชนเมืองสีมูม	๑๕๑ หมู่ ๔ ต.หนองบัวโคก อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายโชติประสงค์ ทองศิริชนะโกนิน	๐๘๑-๕๘๖๐๐๘๘

**๑๐ รายชื่อวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
จำแนกตามพื้นที่ตำบลสัมปอ ย ช่อมูล ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘**

ที่	รายชื่อวิสาหกิจชุมชน และ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	ที่ตั้ง	ประธานกลุ่ม	เบอร์โทรศัพท์ ติดต่อกลุ่ม
๑	วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรแปรรูป ตำบลสัมปอ	๓๓๑ หมู่ ๑ ต.สัมปอ อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายอนันต์ มากักดี	๐๔๔-๘๐๓๐๔๐
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าว ชุมชน ต.สัมปอ	๖๓/๑ หมู่ ๑๓ ต.สัมปอ อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายบุญชู บุญทัน	๐๖๑-๐๒๓๗๓๗๔
๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่ตำบล สัมปอ	๘๐ หมู่ ๔ ต.สัมปอ อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายธีรศักดิ์ แขนุนทด	๐๙๘-๑๔๗๕๕๓๔
๔	วิสาหกิจชุมชนพัชรกิติ์แพทย์แผนไทยสร้าง เสริมสุขภาพแบบองค์รวม	๑๔๗ หมู่ ๖ ต.สัมปอ อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางพัชรนันท์ อรุณสันติวงศ์	๐๘๙๗๗๒๒๒๕๙
๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรผสมผสาน ม.๑๒ ตำบลสัมปอ	๓๗๘ หมู่ ๑๒ ต.สัมปอ อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายธนโชติ อ่อนชัย	๐๙๘-๑๔๓๖๔๓๙
๖	วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสาน ตำบล สัมปอ	๕๕๘ หมู่ ๖ ต.สัมปอ อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายอำนาจ จรแก้ว	๐๘๙-๘๘๘๐๓๔๒
๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมืองตำบล สัมปอ	๒๐๑ หมู่ ๑๒ ต.สัมปอ อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายประจวบ ครอบบัวบาน	๐๘๙-๕๘๕๑๕๑๒
๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกมันสำปะหลัง ม.๑๓ ตำบลสัมปอ	๗๓/๑ หมู่ ๑๓ ต.สัมปอ อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางปราณี คงด้วง	๐๖๑-๐๒๓๗๓๗๔
๙	วิสาหกิจชุมชนวิถีกะตกรอินทรีย์ บ้าน ชาดโมเดล	๑๒๒ หมู่ ๖ ต.สัมปอ อ. จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางสมคิด คำภู	๐๙๘-๒๒๙๙๔๓๔
๑๐	วิสาหกิจชุมชนวิถีกะตกรอยู่ดีมีสุข	๘๒ หมู่ ๖ ต.สัมปอ อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางกรรณทิพย์ สิ้นจู้ย	๐๘๕-๗๖๙๒๔๘๘
๑๑	วิสาหกิจชุมชนเกษตรพอเพียง โนนเชือก ม.๓	๔๓ หมู่ ๓ ต.สัมปอ อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายชวงค์ สีมางษ์	๐๘๗-๒๖๒๗๙๐๘
๑๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตและแปรรูปผลผลิต ทางการเกษตรบ้านโนนเชือก	๔๓ หมู่ ๓ ต.สัมปอ อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายเปริยณ สีมางษ์	๐๙๘-๒๒๖๒๐๓๙
๑๓	วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสาน บ้านห้วยน้อย หมู่ ๘	๒ หมู่ ๘ ต.สัมปอ อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายเสริม เปียดนอก	๐๘๑-๗๓๐๐๑๖๒
๑๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไก่พื้นเมือง หมู่ ๑๓ ตำบลสัมปอ	๕๔๒ หมู่ ๑๓ ต.สัมปอ อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายสุนันท์ คงด้วง	๐๖๑-๐๒๓๗๓๗๔
๑๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มวิถีกะตกรพอเพียงแบบ ผสมผสานบ้านชาด ม.๖	๑๐๐ หมู่ ๖ ต.สัมปอ อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายชนะ หาทอง	๐๙๘-๒๒๙๙๔๓๔
๑๖	วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมอาชีพสตรีตำบล สัมปอ	๙ หมู่ ๑๑ ต.สัมปอ อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	นางธัญธร วัจนสมา	๐๖๑-๑๐๔๕๓๗๓

๑๗	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ สวนเกษตรเจตรินฟาร์ม ม.๑๔ ต.สัมปอ	๒๕๑ หมู่ ๑๔ ต.สัมปอ อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายอภิชาติ หงษ์ทอง	๐๘๔-๓๒๓๙๗๐๓
๑๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหนองไผ่ฝรั่ง บงยังยืน	๘๕ หมู่ ๙ ต.สัมปอ อ.จตุรัส จ.ชัยภูมิ	นายณมิตร เทียมรัตน์	๐๙๒-๓๔๗๓๙๖๑

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรัส, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร				๓๑๑	๒๗ กลุ่ม
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม		๕	หนองบัวใหญ่	๘๔	๗ กลุ่ม

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรัส, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มเกษตรกรทำนา				๒๑๗	
กลุ่มเกษตรกรทำไร่				-	
กลุ่มเกษตรกรทำสวน				-	
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์				๑๕๒	

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ, พ.ศ.๒๕๖๗

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

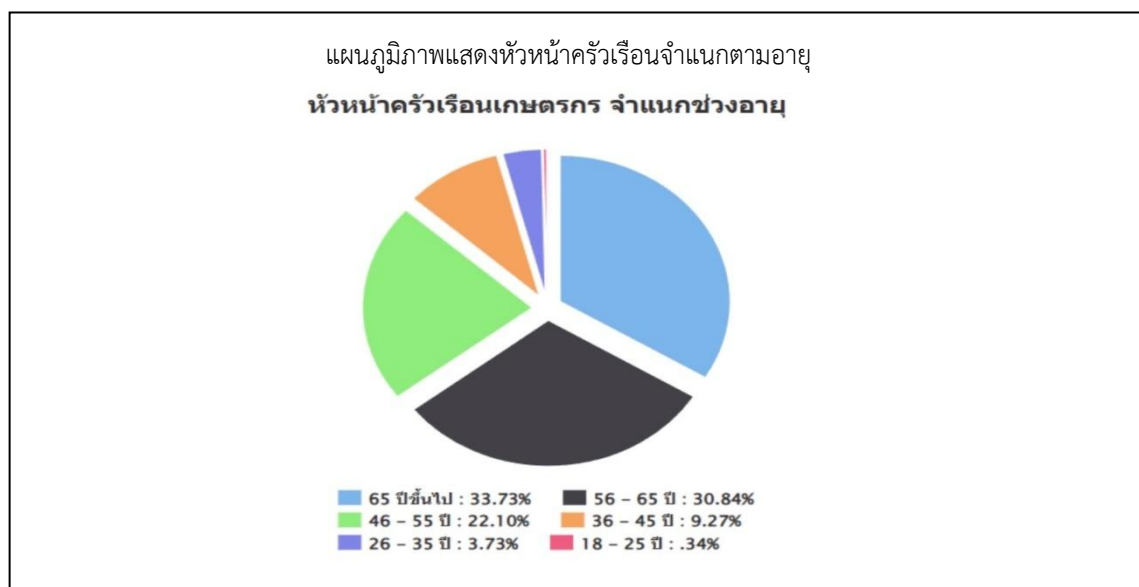
(๑) ครุว์เรือนเกษตรกร

อำเภอจัตุรัส มีครุว์เรือนเกษตรกร จำนวน ๑๓,๙๑๒ ครุว์เรือน โดยมีหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร อายุ ๖๕ ปีขึ้นไป ปี จำนวน ๔,๖๙๓ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๗๓ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘๔ และอายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๑๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนจำแนกตามอายุ อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ช่วงอายุ (ปี)	ครุว์เรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๔,๖๙๓	๓๓.๗๓
๕๖ - ๖๕ ปี	๔,๒๙๐	๓๐.๘๔
๔๖ - ๕๕ ปี	๓,๐๗๔	๒๒.๑๐
๓๖ - ๔๕ ปี	๑,๒๘๙	๙.๒๗
๒๖ - ๓๕ ปี	๕๑๙	๓.๗๓
๑๘ - ๒๕ ปี	๔๗	๐.๓๔
รวม	๑๓,๙๑๒	๑๐๐

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand พ.ศ. ๒๕๖๗)

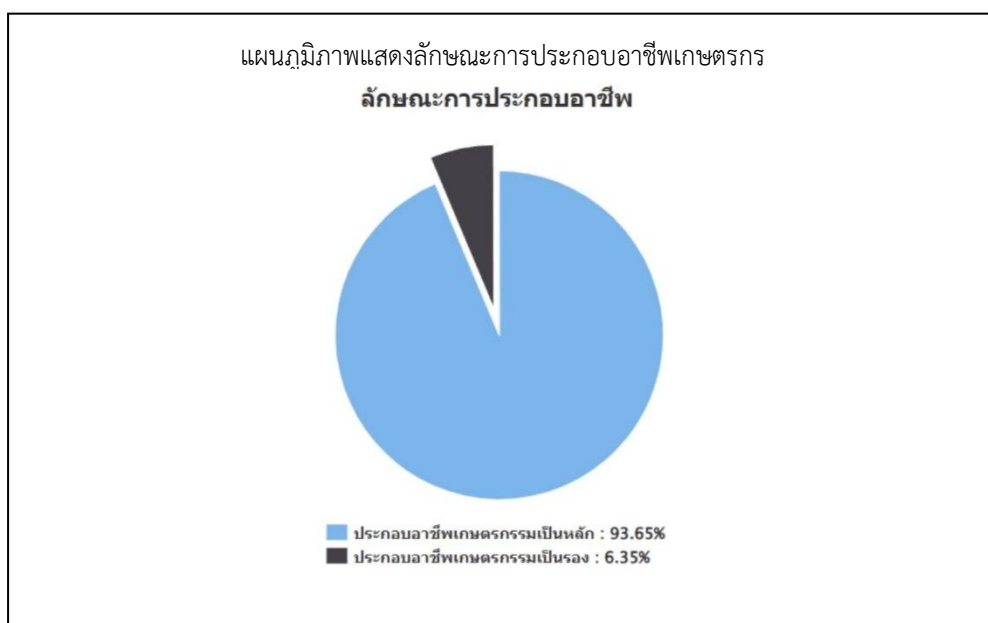
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอจตุรพักตรพิมานประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑๓,๐๒๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๖๕ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๘๘๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๕

ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดชัยภูมิ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๓,๐๒๙	๙๓.๖๕
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๘๘๓	๖.๓๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรพักตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand พ.ศ. ๒๕๖๗)

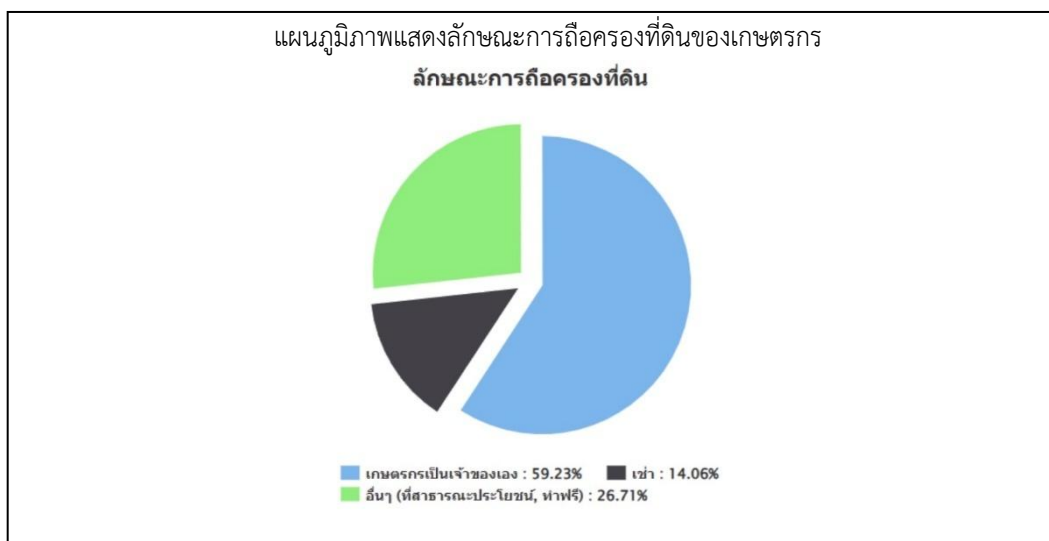
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอจตุรพักตรพิมาน ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๑๐,๗๑๗ ครัวเรือน เนื้อที่ ๑๖๓,๙๖๙ ไร่ ๓ งาน ๖๕ ตารางวา เช่า จำนวน ๒,๕๔๓ ครัวเรือน เนื้อที่ ๒๙,๓๗๙ ไร่ ๓ งาน ๖๕ ตารางวา อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำปรี) จำนวน ๔,๘๓๓ ครัวเรือน เนื้อที่ ๒๖๔,๐๖๕ ไร่

ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดชัยภูมิ

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๑๐,๗๑๗	๑๖๓,๙๖๙
เช่า	๒,๕๔๓	๒๙,๓๗๙
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำปรี)	๔,๘๓๓	๒๖๔,๐๖๕

ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand พ.ศ. ๒๕๖๗)

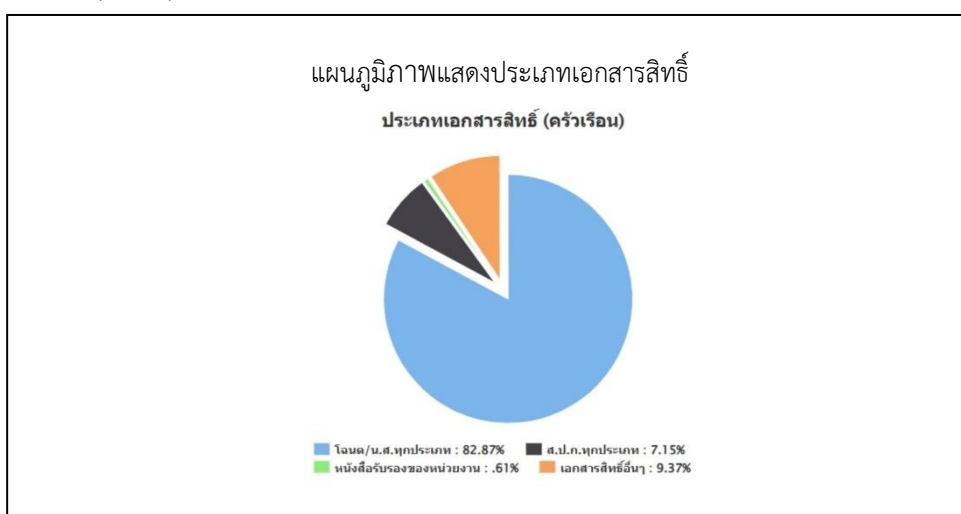
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

เกษตรกรอำเภอจัตุรัส มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑๙ รองลงมาคือ เอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. คิดเป็นร้อยละ ๗.๗๘ และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๑๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๙,๖๖๔	๘๓๔	๗๑	๑,๐๙๓	๑๐,๖๖๒

ที่มา: Farmer Analytic System of Thailand, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : Farmer Analytic System of Thailand, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอจัตุรัส มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๙ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๘๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๕ กลุ่ม สมาชิก ๑๐๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๖ กลุ่ม สมาชิก ๑๒๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑๒๗ แห่ง สมาชิก ๑๘๐ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๕ กลุ่ม สมาชิก ๑๐๐ ราย

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอจัตุรัส มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๒๐ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๕ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๒ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๘ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๘ ศูนย์

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏูป	
บ้านกอก		๒							๑
หนองบัวบาน		๓	๑						๑
บ้านขาม		๒							๑
กุดน้ำใส	๑	๒	๒	๑					๑
หนองโดน		๑				๑			๑
ละหาน		๔		๑					๑
หนองบัวใหญ่		๑							
หนองบัวโคก		๓	๑						๑
ส้มป่อย		๒	๑						๑
รวม	๑	๒๐	๕	๒		๑			๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอจัตุรัส, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอจัตุรัส มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๒๙๐ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๑๑๙ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๑๑๙ ราย และอาสาสมัครปศุสัตว์ ๕๑ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
บ้านกอก		๑	๓	๕	๑๗	๑๗			
หนองบัวบาน	๒	๖	๓	๖	๑๒	๑๒			
บ้านขาม			๕	๔	๑๒	๑๒			
กุดน้ำใส	๓	๖	๑	๕	๑๔	๑๔		๑	
หนองโดน		๑		๗	๑๑	๑๑	๒		
ละหาน			๕	๖	๑๘	๑๘	๑		
หนองบัวใหญ่			๓	๖	๑๐	๑๐			
หนองบัวโคก			๑	๙	๑๑	๑๑			๓
สัมป่อย			๖	๓	๑๔	๑๔			
รวม	๕	๑๔	๒๗	๕๑	๑๑๙	๑๑๙	๓	๑	๓

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร(อกษ.) และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.), พ.ศ. ๒๕๖๗

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร บ้านท่าแดง อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายอุทัย ลาภเกิด

บ้านเลขที่ : ๔๗ หมู่ที่ ๗ ตำบล กุดน้ำใส อำเภอ จัตุรัส จังหวัด ชัยภูมิ

สถานการณ์ของพื้นที่ : ได้มีผู้ที่สนใจเรื่องระบบน้ำอัจฉริยะเข้ามาศึกษาดูงานภายในศูนย์และมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามาใช้สถานที่เพื่อจัดอบรม

แนวทางการพัฒนา : วางแผนที่จะพัฒนาศูนย์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีบ้านพักให้กับผู้ที่มาศึกษาหรือนักท่องเที่ยวไว้พักภายในศูนย์

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : จุดเรียนรู้ด้านข้าว

หลักสูตรเรียนรู้

๑. การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ
๒. การจัดการด้านปศุสัตว์
๓. การจัดการด้านประมง
๔. การปลูกไม้ผลปลอดภัย

หลักสูตรบังคับ

๑. การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

หลักสูตรเสริม

๑. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๒๐ ศูนย์

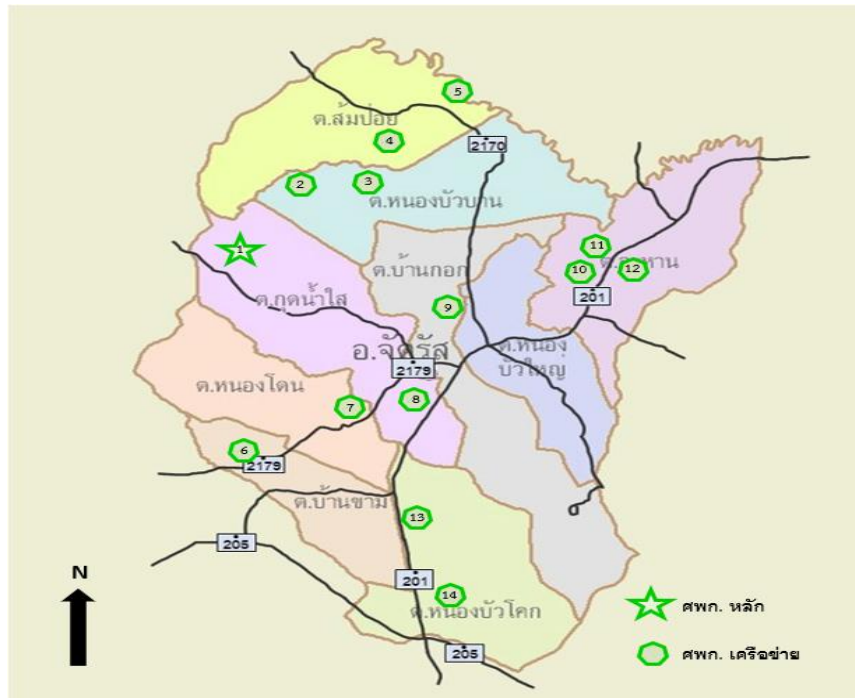
ตารางที่ ๒๕ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอจตุรัส จังหวัดภูมิ

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงแปรรูปผลผลิตการเกษตรตำบลหนองโดน	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๓	หนองโดน	นายเฉลา ศรีบุรินทร์	๐๘๖-๐๐๖๙๘๑๔
๒	แปลงใหญ่ข้าวกุดน้ำใส	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๑๓	กุดน้ำใส	นายปรีชา ชมภูหอม	๐๙๔-๐๖๔๓๒๖๙
๓	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ / ไร่นาสวนผสม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑-๑๒	บ้านขาม	นายสมภาร เสี่ยงบุญ	๐๘๙-๕๕๓๔๑๕๖
๔	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	หนองบัวใหญ่	นางพิกุลทอง มาลา	๐๘๗-๒๕๘๗๒๕๕
๕	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑-๑๗	บ้านกอก	นายวิสุทธิ์ วงศ์เทียมจันทร์	
๖	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑-๑๔	ส้มป่อย	นายอภิชาติ หงษ์ทอง	๐๘๔-๓๒๓๙๗๐๓
๗	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑,๒,๓,๖-๑๑	หนองบัวบาน	นายสำเนียง พูนประสิทธิ์	
๘	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔,๕,๑๒	หนองบัวบาน	นายณัฐพล สุขสิงห์	๐๘๙-๘๖๔๘๙๑๖
๙	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑,๔,๑๐,๑๓	ละหาน	นายบุญอุดม บัวผาง	
๑๐	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕-๙,๑๑,๑๒	ละหาน	นายบุญหลอด หวังครอบกลาง	

๑๑	ศูนย์เรียนรู้แปรรูป ผลผลิตการเกษตร	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูป ผลิตผลด้านการเกษตร	๑-๑๑	หนองบัวโคก	นางสาวกนกกร จรมะรุ่ม	๐๙๘-๒๕๘๔๙๗๘
๑๒	แม่สนิพาร์ม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๙	หนองบัวโคก	จำเริญเด่นศักดิ์ แสนชนะ	๐๖๓-๖๖๕๙๙๓๙
๑๓	สวนญาติา ชัยภูมิ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	หนองบัว บาน	นางสาวญาติา หะสุวรรณ	๐๙๖-๐๘๖๙๘๖๖
๑๔	รุ่งวัฒนะฟาร์ม	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๑๑	ละหาน	นายวุฒิชัย มา โคตร	๐๙๙-๖๑๒๑๙๘๘
๑๕	ไร่ฟาร์มรัก อำเภอก จตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๒	กุดน้ำใส	นางสาวรินปวีร์ ภิรมย์ไทย	๐๙๘-๕๕๔๓๖๔๙
๑๖	ศูนย์เรียนรู้ตามรอย พ่อใหม่่นาดี อำเภอก จตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๘	บ้านขาม	นางสนั่น ประดับวงษ์	๐๖๓-๘๑๘๒๙๑๒
๑๗	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	หนองบัวโคก	นางสายลม เว็ดสูงเนิน	๐๙๐-๓๖๒๗๑๐๓
๑๘	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๗	บ้านกอก	นางธัญญา สิงห์ลา	๐๖๕-๒๔๗๑๓๔๙
๑๙	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ทฤษฎีใหม่ /ไร่นาสวน ผสม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๐	ละหาน	นางธิดาธิศน์ ทองศรี	๐๙๓-๖๕๔๑๒๕๗
๒๐	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ทฤษฎีใหม่ตามแนว พระราชดำริ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๓	สั้มปอย	นางปราณี คง ด้วง	๐๖๑-๐๒๓๗๓๗๔
๒๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน อำเภอกจตุรัส	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน(ศจช.)	๑๓	กุดน้ำใส	นายปรีชา ชมภู หอม	๐๙๔-๐๖๔๓๒๖๙
๒๒	ศูนย์จัดการดินปุ๋ย ชุมชน อำเภอกจตุรัส	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๑๓	กุดน้ำใส	นายปรีชา ชมภู หอม	๐๙๔-๐๖๔๓๒๖๙
๒๓	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๑	บ้านกอก	นายวิศิษฐ์ พิมพ์พา	๐๖๕-๒๗๑๐๗๘๙
๒๔	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๑	บ้านกอก	นายปวิวัติ ท่า งาม	๐๖๓-๗๙๔๕๕๘๔

ที่มา : ระบบการรายงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๒๐ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภอจัตุรัส

อำเภอจัตุรัส มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๒๑ กลุ่ม ได้แก่

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าว

กิจกรรม

๑. ลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๘๕๐ บาทต่อไร่ เป็น ๔,๓๖๕ บาทต่อไร่ (๑๐ %)
๒. ผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เป็น ๓๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ (๑๐ %)
๓. รายได้ จาก ๙,๐๐๐ บาทต่อไร่ เป็น ๙,๙๐๐ บาทต่อไร่ (๑๐ %)
- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๕๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๔,๐๕๐ บาท (๑๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๐๐กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๓๓๐ กิโลกรัม/ไร่ (๑๐ %)
- เป้าหมายรายได้ ๙,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๔,๕๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การลดต้นทุน
๒. การเพิ่มผลผลิต
๓. ช่องทางการตลาดและการจำหน่าย

ตารางที่ ๒๖ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

กิจกรรม	เดือน													ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
เตรียมดิน	←		→											๙๐๐	๐
ปลูก				←		→								๙๐๐	๐
เก็บเกี่ยว											←	→		๘๐๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอจัตุรัส, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนการผลิตรายการกลุ่มของแปลงใหญ่มันสำปะหลัง

กิจกรรม

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๕,๕๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๔,๙๕๐ บาท (๑๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๔,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๔,๔๐๐ กิโลกรัม/ไร่ (๑๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๙,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๗,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การลดต้นทุน
๒. การเพิ่มผลผลิต
๓. ช่องทางการตลาดและการจำหน่าย

ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มันสำปะหลัง อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

กิจกรรม	เดือน													ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
เตรียมดิน										←		→		๑,๒๐๐	๐
ปลูก	←		→											๑,๒๐๐	๐
เก็บเกี่ยว	←		→											๑,๕๐๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอจัตุรัส, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนการผลิตรายการกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

กิจกรรม

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๗,๑๕๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๖,๕๐๐ บาท (๑๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๘๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๘๘๐ กิโลกรัม/ไร่ (๑๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๙,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๗,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การลดต้นทุน
๒. การเพิ่มผลผลิต
๓. ช่องทางการตลาดและการจำหน่าย

ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
เตรียมดิน						←		→					๑,๒๐๐	๐
ปลูก							←		→				๑,๒๐๐	๐
เก็บเกี่ยว								←		→			๑,๕๐๐	๐

แผนการผลิตรายการกลุ่มของแปลงใหญ่อ้อย

กิจกรรม

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๑๓.๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๑๑.๗๐๐ บาท (๑๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๑๒,๑๒๐ กิโลกรัม/ไร่ (๑๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๒๐,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๑๒,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การลดต้นทุน
๒. การเพิ่มผลผลิต
๓. ช่องทางการตลาดและการจำหน่าย

ตารางที่ ๒๙ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่อ้อย อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
เตรียมดิน	←	→											๑,๒๐๐	๐
ปลูก	←	→											๑,๒๐๐	๐
เก็บเกี่ยว										←	→		๑,๕๐๐	๐

ตารางที่ ๓๐ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ประเภทสินค้า	ชนิดสินค้า	ชื่อแปลงใหญ่	ที่ตั้ง	การรวมกลุ่ม	จำนวนสมาชิก (ราย)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์
๑	ข้าว	ข้าว	แปลงใหญ่ข้าว ม.๑๓ ตำบลกุดน้ำใส	ม.๑๓ ตำบลกุดน้ำใส อำเภอจัตุรัส	วิสาหกิจชุมชน	๗๑	นายโชคอนันต์ชัย พงษ์สุวรรณ	๐๙๕-๖๔๖๙๙๖๖
๒	พืชผัก/สมุนไพร	พริก	แปลงใหญ่พริก ม.๒ ตำบลหนองบัวใหญ่	ม.๒ ตำบลหนองบัวใหญ่ อำเภอจัตุรัส	วิสาหกิจชุมชน	๖๐	นายสุทธิ มีสุวรรณ	๐๘๐-๗๓๗๘๕๐๓
๓	ข้าว	ข้าว	แปลงใหญ่ข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์	ม.๘ ตำบลบ้านขาม อำเภอจัตุรัส	วิสาหกิจชุมชน	๕๒	นายวิชัย พิพิษฐกุล	๐๘๗-๙๘๘-๘๕๕๐
๔	พืชไร่	อ้อย	แปลงใหญ่อ้อย ม.๑๔ ตำบลบ้านกอก	ม.๑๔ ตำบลบ้านกอก อำเภอจัตุรัส	วิสาหกิจชุมชน	๕๐	นายสมพงษ์ ฝักรักษา	๐๘๙-๘๔๕๕๕๘๖

๕	ข้าว	ข้าว	แปลงใหญ่ข้าวอ่างเก็บ น้ำห้วยส้มป่อย ม.๑๒ ตำบลหนองบัวบาน	ม.๑๒ ตำบลหนองบัว บาน อำเภอจัตุรัส	วิสาหกิจ ชุมชน	๙๕	นายสุรสิทธิ์ โม้สา	๐๘๕- ๖๓๐๒๖๘๙
๖	พืชไร่	มัน สำปะหลัง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ม.๖ ตำบลหนองบัวโคก	ม.๖ ตำบลหนองบัว โคก อำเภอจัตุรัส	วิสาหกิจ ชุมชน	๕๐	นายสกลศักดิ์ วรรณา	๐๘๖- ๘๖๙๒๐๒๘
๗	ข้าว	ข้าว	แปลงใหญ่ข้าว ม.๔ ตำบลส้มป่อย	ม.๔ ตำบลส้มป่อย อำเภอจัตุรัส	วิสาหกิจ ชุมชน	๕๓	นายธีรศักดิ์ แชนุนทด	๐๙๘- ๑๔๗๕๕๓๔
๘	ข้าว	ข้าว	แปลงใหญ่ข้าว ม.๕ ตำบลละหาน	ม.๕ ตำบลละหาน อำเภอจัตุรัส	วิสาหกิจ ชุมชน	๖๖	นายลุน ชื่นบำรุง	๐๘๘- ๗๔๔๗๓๕๘
๙	ข้าว	ข้าว	แปลงใหญ่ข้าว ม.๔ ตำบลละหาน	ม.๔ ตำบลละหาน อำเภอจัตุรัส	วิสาหกิจ ชุมชน	๘๙	นายบุญถม บัวผาง	๐๘๘- ๓๗๗๕๓๐๒
๑๐	พืชผัก/ สมุนไพร	พืชผัก	แปลงใหญ่ผัก ม.๒ ตำบลกุดน้ำใส	ม.๒ ตำบลกุดน้ำใส อำเภอจัตุรัส	วิสาหกิจ ชุมชน	๔๙	นางหนูแดง ทอง ประสม	๐๘๑- ๐๗๑๖๗๖๙
๑๑	พืชไร่	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ ม.๒ ตำบลบ้านขาม	ม.๒ ตำบลบ้านขาม อำเภอจัตุรัส		๔๘	นายเจริญ แต่งทรัพย์	๐๘๙- ๕๑๑๗๔๘๙
๑๒	พืชไร่	มัน สำปะหลัง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ม.๑๘ ตำบลละหาน	ม.๑๘ ตำบลละหาน อำเภอจัตุรัส		๖๐	นายวิรัตน์ ดมทาค้าง	๐๙๘- ๔๔๑๕๓๑๐
๑๓	พืชไร่	มัน สำปะหลัง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ม.๕ ตำบลหนองบัว บาน	ม.๕ ตำบลหนองบัว บาน อำเภอจัตุรัส		๓๕	นายณัฐพล สุขสิงห์	๐๘๙- ๘๖๔๘๙๑๖
๑๔	ข้าว	ข้าว	แปลงใหญ่ข้าว ม.๓ ตำบลกุดน้ำใส	ม.๓ ตำบลกุดน้ำใส อำเภอจัตุรัส		๔๑	นายปรีชา ฆมภูม	๐๙๔- ๐๖๔๓๒๖๙
๑๕	ข้าว	ข้าว	แปลงใหญ่ศูนย์ข้าว ชุมชนตำบลส้มป่อย ม.๑๓ ตำบลส้มป่อย	ม.๑๓ ตำบลส้มป่อย อำเภอจัตุรัส		๖๗	นางปราณี คงด้วง	๐๖๑- ๐๒๓๗๓๗๔
๑๖	พืชผัก/ สมุนไพร	หอมแดง	แปลงใหญ่หอมแดงโนน ทอง ตำบลบ้านกอก อำเภอจัตุรัส จังหวัด ชัยภูมิ	ตำบลบ้านกอก อำเภอ จัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ		๓๐	นายसानี ตย์แดง สุวรรณ	๐๘๑- ๗๖๐๑๔๙๗
๑๗	พืชไร่	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ หมู่ ๑๐ ต.หนอง บัวโคก อ.จัตุรัส จ. ชัยภูมิ	หมู่ ๑๐ ต.หนองบัวโคก อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ		๕๑	นายแสงเดือน มาตา	๐๘๖- ๒๖๐๑๗๖๒
๑๘	ข้าว	ข้าว	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๕ ตำบลหนองบัวใหญ่ อำเภอจัตุรัส จังหวัด ชัยภูมิ	หมู่ ๕ ตำบลหนองบัว ใหญ่ อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ		๕๑	นางพิรุสทอง มาลา	๐๘๗- ๒๕๘๗๒๕๕

๑๙	ข้าว	ข้าว	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๖ ตำบลส้มป่อย อำเภอ จัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	หมู่ ๖ ตำบลส้มป่อย อำเภอจัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	๓๕	นายอำนาจ จรแก้ว	๐๙๘-๘๓๖๘๘๒๑
๒๐	ข้าว	ข้าว	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบลบ้านขาม อำเภอ จัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	หมู่ ๓ ตำบลบ้านขาม อำเภอจัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	๗๓	นางสยาม่านมีชันนัญ	๐๙๒-๔๔๓๘๑๖๓
๒๑	ปศุสัตว์	ไก่พื้นเมือง	แปลงใหญ่ไก่พื้นเมือง ใหม่นาดีจัตูรัส	ตำบลบ้านขาม อำเภอ จัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	๓๔	นางดาเรียมจันทร์	๐๙๘-๘๘๓๘๓๖๕
๒๒	ข้าว	ข้าว	แปลงใหญ่ข้าวบ้านหนองบัวบาน หมู่ ๑๑	หมู่ ๑๑ ตำบลหนองบัวบาน อำเภอจัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๐	นายอุทิศ ชัยสงค์	๐๘๖-๐๙๙๘๐๓๔
๒๓	ข้าว	ข้าว	แปลงใหญ่ข้าวบ้านยางเครือ หมู่ ๖	หมู่ ๖ ตำบลหนองโดน อำเภอจัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๓	นางสุมิตรรา เหล่าโนนศรี	๐๖๒-๙๕๔๑๕๔๒
๒๔	พืชผัก	หอมแดง	แปลงใหญ่หอมแดง หมู่ ๑๓ ตำบลบ้านกอก อำเภอจัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	หมู่ ๑๓ ตำบลบ้านกอก อำเภอจัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๐	นางสานิตย์ แดงสุวรรณ	๐๘๑-๗๖๐๑๔๙๗
๒๕	พืชไร่	มันสำปะหลัง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๓ ตำบลหนองโดน อำเภอจัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	หมู่ ๓ ตำบลหนองโดน อำเภอจัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๓	นายวิทยา ประเสริฐศรี	๐๙๗-๓๓๙๑๖๔๓
๒๖	พืชผัก	พริก	แปลงใหญ่พริก หมู่ ๑๕ ตำบลละหาน อำเภอ จัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	หมู่ ๑๕ ตำบลละหาน อำเภอจัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	๓๑	นายสุโรจน์ ไตรถักดี	๐๙๓-๐๕๓๘๕๕๙
๒๗	พืชไร่	มันสำปะหลัง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๗ ตำบลกุดน้ำใส อำเภอจัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	หมู่ ๗ ตำบลกุดน้ำใส อำเภอจัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	๖๒	นายราชันย์ ช่วยคุณ	๐๘๔-๒๙๘๔๔๑๘
๒๘	ข้าว	ข้าว	แปลงใหญ่ข้าวบ้านสำโรงโคก หมู่ ๖ ตำบลกุดน้ำใส อำเภอ จัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	หมู่ ๖ ตำบลกุดน้ำใส อำเภอจัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	๗๗	นายฉัตรชัย โพธิ์ชัย	๐๘๘-๕๘๒๙๗๙๗
๒๙	ข้าว	ข้าว	แปลงใหญ่ข้าวบ้านโนนศรีไค้ หมู่ ๑๒ ตำบลบ้านขาม อำเภอ จัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	หมู่ ๑๒ ตำบลบ้านขาม อำเภอจัตูรัส จังหวัดชัยภูมิ	๔๐	นายบรรพจน์ แสงสุระ	๐๘๙-๘๘๒๕๑๐๑

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอจัตูรัส, พ.ศ. ๒๕๖๗

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

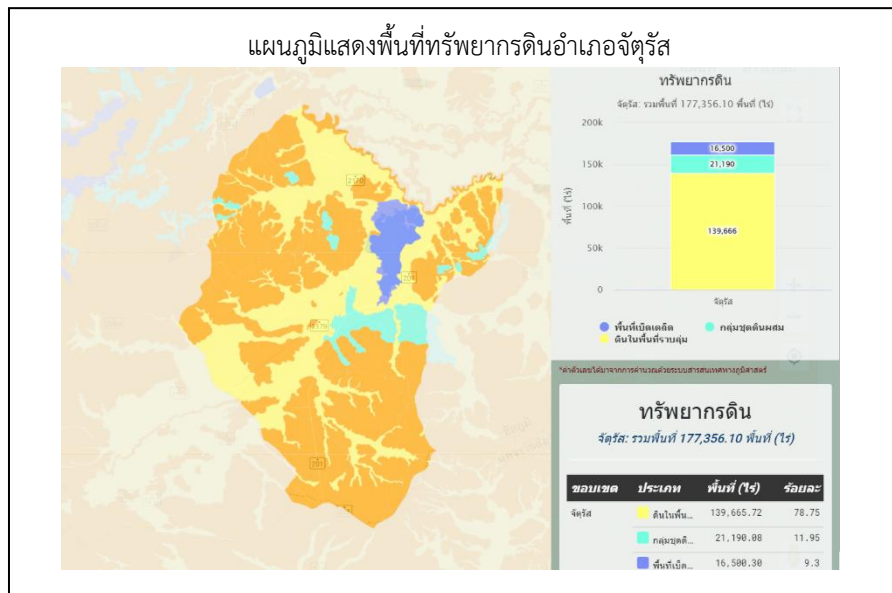
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอจตุรัส จำแนกดินประเภทออกเป็น ๓ ประเภทด้วยกัน ได้แก่ ดินในที่ราบลุ่ม ซึ่งมีพื้นที่มากที่สุด กลุ่มชุดดินผสม และพื้นที่เบ็ดเตล็ด

ตารางที่ ๓๑ แสดงทรัพยากรดินอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในที่ราบลุ่ม	๑๓๙,๖๖๕.๗๒	๗๘.๗๕
กลุ่มชุดดินผสม	๒๑,๑๙๐.๐๘	๑๑.๙๕
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๖,๕๐๐.๓๐	๙.๓

ที่มา: ...กรมพัฒนาที่ดิน... พ.ศ. ๒๕๖๕...

ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอจตุรัส เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๙๐ % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้อำเภอจตุรัสอยู่ในเขตที่ราบลุ่มน้ำชี มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ คือ บึงละหาน ครอบคลุมพื้นที่ ๔ ตำบลในอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ ตำบลละหาน ตำบลหนองบัวใหญ่ ตำบลหนองบัวบาน ตำบลลุ่มลำชี โดยมีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณตำบลละหาน อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เนื้อที่ ๒๙.๐๙ ตารางกิโลเมตร (๑๘,๑๘๑ ไร่) สูงจากระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย ๑๙๐ เมตร เป็นบึงขนาดใหญ่ มีน้ำตลอดทั้งปี ระดับน้ำลึกที่สุดประมาณ ๑.๕ – ๔ เมตร และยังคงมีเกาะกลางน้ำที่น้ำท่วมไม่ถึงอยู่เช่นเดิม เกาะที่ใหญ่ที่สุดประมาณ ๐.๓ ตารางกิโลเมตร (๑๘๗.๕ ไร่) เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์และยังมีระบบนิเวศที่ดี บึงละหานได้รับเลือกให้เข้าอยู่ในทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติของประเทศไทย ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติของประเทศ

ไทย และมาตรการการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ เพื่อเสนอขอขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำสำคัญระดับนานาชาติ(Ramsar Site) ต่อสำนักงานเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกภาคีของอนุสัญญาแรมซาร์ (Ramsar Convention) อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญในระดับนานาชาติ โดยเฉพาะในการเป็นถิ่นที่อยู่ของนกน้ำ (The Convention on Wetlands of International Importance, especially as Waterfowl Habitat.) และเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ มีมติคณะรัฐมนตรี การทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ บังคับให้ยังไม่ได้อยู่ในทะเบียนรายชื่อของสำนักงานเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ แต่เพื่อเป็นการอนุรักษ์แหล่งเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำจึงมีการกำหนดจุดอนุรักษ์จำนวน ๒ จุด คือบริเวณศาลเจ้าพ่อหายคำและบริเวณวิจัยประมงน้ำจืดจังหวัดชัยภูมิ

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอ จตุรัส จังหวัด ชัยภูมิ รวมทั้งสิ้น ๓๙ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลบ้านกอก	จำนวน ๘ บ่อ
ตำบลหนองบัวบาน	จำนวน ๒ บ่อ
ตำบลบ้านขาม	จำนวน ๐ บ่อ
ตำบลกุดน้ำใส	จำนวน ๓ บ่อ
ตำบลหนองโดน	จำนวน ๒ บ่อ
ตำบลละหาน	จำนวน ๕ บ่อ
ตำบลหนองบัวใหญ่	จำนวน ๖ บ่อ
ตำบลหนองบัวโคก	จำนวน ๑๐ บ่อ
ตำบลสัมปอ	จำนวน ๓ บ่อ

๑.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่คำว่า ไม่มี)

- พริกยอดสน อำเภอจตุรัส อยู่ระหว่างการดำเนินการขอจดทะเบียน GI

๑.๔ สีนค่าเกษตรที่สำคัญ (อย่างน้อย ๓ ชนิดสินค้ำเกษตร)

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ำข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอจตุรัส มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๔๒๔,๒๑๘.๗๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒๖,๙๖๖.๐๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๖ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓๓,๔๓๖.๔๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๘๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๑๘,๖๗๖.๓๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๙๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๔๕,๑๓๙.๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๗๙

ตารางที่ ๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปาน กลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอ จตุรัส	๒๖,๙๖๖.๐๔	๓๓,๔๓๖.๔๐	๑๑๘,๖๗๖.๓๖	๒๔๕,๑๓๙.๙๐	๔๒๔,๒๑๘.๗๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรัส, พ.ศ.๒๕๖๕

แผนภูมิแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ชั้นความเหมาะสมของที่ดินข้าว

จัดรัส: รวมพื้นที่ 424,218.70 ไร่

ชั้นความเหมาะสม	พื้นที่ (ไร่)
เหมาะสมปานกลาง	33,436
เหมาะสมเล็กน้อย	118,676
ไม่เหมาะสม	245,140
เหมาะสมสูง	0
รวม	424,218.70

อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๑๓๙,๓๗๗.๐๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลละหาน จำนวน ๒๐,๒๔๘ ไร่ รองลงมาคือตำบลหนองบัวบาน จำนวน ๑๘,๕๑๖ ไร่ และตำบลกุดน้ำใส จำนวน ๑๖,๖๒๖ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ปริมาณการปลูกข้าวนาปี

ที่	ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
1	บ้านกอก	1,355.00	16,004.00	14,728.00
2	หนองบัวใหญ่	1,191.00	13,378.00	11,037.00
3	หนองบัวโคก	1,208.00	13,665.00	13,665.00
4	สัมปอ	1,711.00	18,372.00	15,893.00
5	หนองบัวบาน	1,820.00	22,465.00	18,516.00
6	บ้านขาม	1,191.00	12,697.00	12,697.00
7	กุดน้ำใส	1,508.00	16,626.00	16,626.00
8	หนองโดน	1,331.00	16,014.00	15,967.00
9	ละหาน	2,066.00	24,900.00	20,248.00
	รวม	12,447.00	154,121.00	139,377.00

ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

๒) ปริมาณการผลิต

ตารางที่ ๓๔ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
บ้านกอก	๔๑๐
หนองบัวบาน	๔๑๐
บ้านขาม	๔๒๐
กุดน้ำใส	๔๑๐
หนองโดน	๔๑๐
ละหาน	๔๖๐
หนองบัวใหญ่	๔๒๐
หนองบัวโคก	๔๑๐
สัมปอ	๔๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรัส , พ.ศ. ๒๕๖๗

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี เมล็ดพันธุ์ ได้จากเก็บเมล็ดพันธุ์เอง ซื้อจากแหล่งเชื่อถือได้ เช่น ศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ สหกรณ์การเกษตร และรับสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ

(๒) การเตรียมดิน การไถกลบตอซัง หลังฤดูเก็บเกี่ยว และปลูกปอเทืองเป็นปุ๋ยพืชสด ใส่ปุ๋ยคอก การไถแปร ไถคราด หรือไถกลบ

(๓) การปลูก การหว่านแห้ง ในอัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่

(๔) ระบบการให้น้ำ อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก และแหล่งน้ำธรรมชาติ

(๕) การดูแลรักษา การสำรวจตรวจแปลง การกำจัดวัชพืช และศัตรูพืช

(๖) การใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๑ หลังหว่านข้าว ประมาณ ๑ เดือน ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ ช่วงข้าวตั้งท้อง

(๗) การเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวส่วนใหญ่ใช้รถเกี่ยวข้าว ในอัตราไร่ละ ๖๐๐-๘๐๐ บาท เนื่องจากค่าแรงงานเก็บเกี่ยวแพงและหาแรงงานยากจำเป็นต้องใช้รถเกี่ยวซึ่งปัจจุบันมีอยู่ในชุมชน

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว หลังเก็บเกี่ยวความชื้นของข้าวเปลือกไม่เกิน ๑๔ เปอร์เซ็นต์ แล้วนำข้าวเปลือกที่ได้เก็บไว้ในยุ้งฉางซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการสร้างยุ้งฉางไว้เก็บข้าวเปลือกตามบ้านเรือน

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู การควบคุมโรคและแมลงเกษตรกรจะสำรวจแปลงทำให้สามารถควบคุมการระบาดของศัตรูพืชได้และไม่มีปัญหาเรื่องโรคแมลงในข้าว

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอจตุรัส มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว					←△→						←▽→	

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ในอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรัส, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอจตุรัส มีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๔,๑๐๐ บาท

ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

รายการ	บาท
ไถเตรียมดิน ๒ ครั้ง	๗๐๐
ปรับปรุงดิน	๔๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์	๓๕๐
ค่าปลูก หว่าน/หยอด/ปักดำ	๑๙๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๖๐๐
ค่าแรงงานใส่ปุ๋ย	๑๕๐
ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	๒๕๐

ค่าการจัดการน้ำ (แรงงาน/น้ำมัน)	๓๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว (แรงงานคน/รถเกี่ยว)	๘๐๐
ค่าขนส่ง (ขนส่ง/ตาก/บรรจุ)	๑๐๐
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	๓๐๐
รวม	๔,๒๐๐

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรัส, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

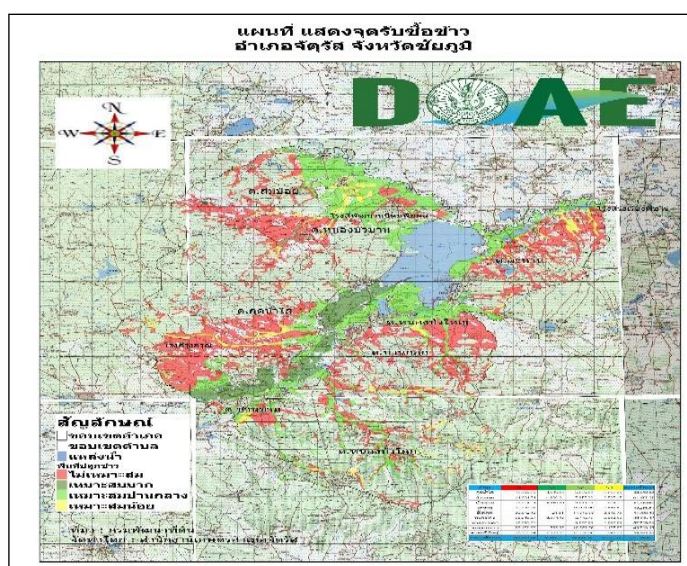
สถานการณ์การราคาข้าวเปลือกที่ผ่านมา คาดว่าราคาข้าวเปลือกเจ้าเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้และข้าวเปลือกเหนียวปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยแล้ง ทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย ขณะที่ราคาข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลง เนื่องจากปัจจุบันมี คู่แข่งขันมากขึ้น อาทิ เวียดนามและกัมพูชา จึงส่งผลต่อราคาข้าวหอมมะลิไทยลดลง

แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอจตุรัส มีแหล่งรับซื้อดังนี้

ที่	จุดรับซื้อ
๑	โรงสีรุ่งเรืองพืชไร่ ต.ละหาน อ.จตุรัส
๒	โรงสีพัฒนานิคมพืชผล ต.หนองบัวบาน อ.จตุรัส
๓	โรงสีรุ่งอรุณ ต.กุดน้ำใส อ.จตุรัส

แผนที่แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอจตุรัส

ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอจตุรัส

(ที่มา : การสำรวจ, ๒๕๖๗)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอจตุรัส มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการปลูกข้าว จำนวน ๑ ราย และมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ชื่อ-สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายปรีชา ชมภูหอม	๓	กุดน้ำใส	จตุรัส	๒๕๖๔	ทำนา

๑.๔.๒ ชนิดสินค้ามันสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

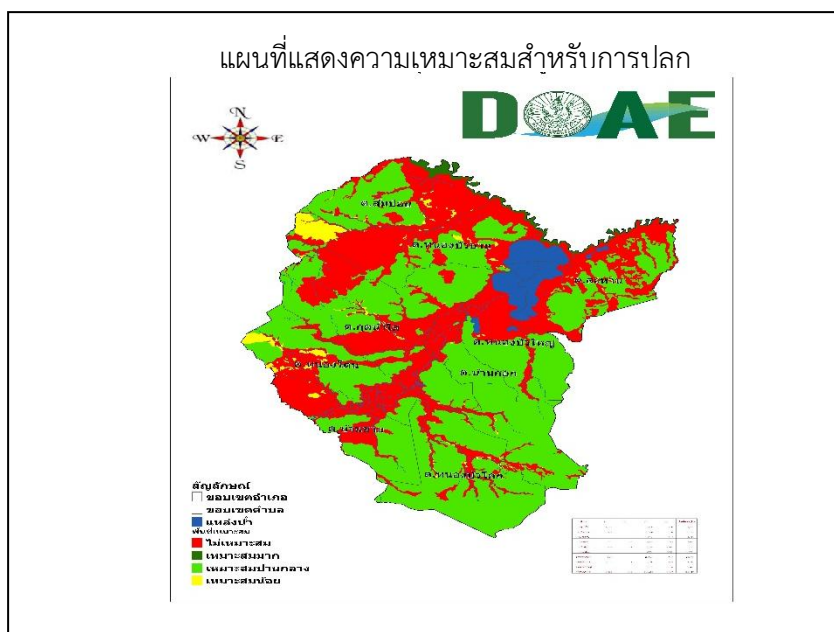
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอจตุรัส มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูก ทั้งหมด จำนวน ๔๒๓,๖๖๓.๕๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓๔,๙๑๑.๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๒๔ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๐๓,๔๖๐.๒๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๐๒ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๕,๑๘๗.๔๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๒ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๘๐,๑๐๔.๖๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๒

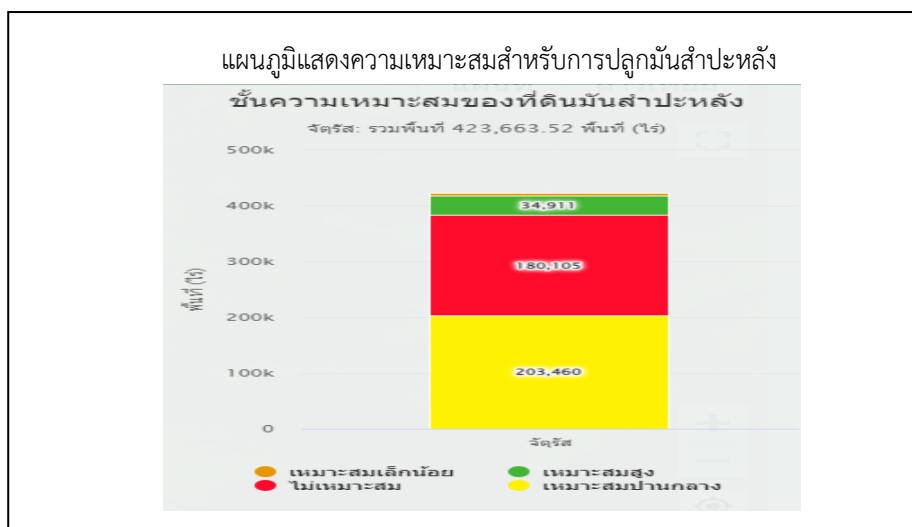
ตารางที่ ๓๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอจตุรัส	๓๔,๙๑๑.๒๓	๒๐๓,๔๖๐.๒๐	๕,๑๘๗.๔๒	๑๘๐,๑๐๔.๖๗	๔๒๓,๖๖๓.๕๒

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรัส, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอจตุรัส (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภोजัตร์ส
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๕)

(๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

อำเภोजัตร์ส จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๖๖,๓๑๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลกุดน้ำใส จำนวน ๑๓,๑๕๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลบ้านกอก จำนวน ๑๒,๔๕๒ ไร่ และตำบลหนองบัวโคก จำนวน ๑๒,๔๒๓ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภोजัตร์ส จังหวัดชัยภูมิ

ปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง				
ที่	ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
1	บ้านกอก	920.00	12,943.00	12,452.00
2	หนองบัวใหญ่	310.00	3,176.00	3,157.00
3	หนองบัวโคก	865.00	12,423.00	12,423.00
4	สัมปอ	822.00	10,318.00	8,022.00
5	หนองบัวบาน	519.00	6,126.00	5,137.00
6	บ้านขาม	219.00	1,954.00	1,954.00
7	กุดน้ำใส	839.00	13,762.00	13,155.00
8	หนองโดน	571.00	6,904.00	6,285.00
9	ละหาน	565.00	5,456.00	3,725.00
	รวม	5,424.00	73,062.00	66,310.00

ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

๒) ปริมาณการผลิต

ตารางที่ ๓๙ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
บ้านกอก	๔
หนองบัวบาน	๔
บ้านขาม	๔
กุดน้ำใส	๔
หนองโดน	๔
ละหาน	๔
หนองบัวใหญ่	๔
หนองบัวโคก	๔
ส้มป่อย	๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอจัตุรัส , พ.ศ. ๒๕๖๗

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอและระบุรายละเอียดในแต่ละหัวข้อด้วย)

- **วิธีปลูก** โดยวิธีเสียบท่อนมันสำปะหลัง มีการจ้างแรงงานมากในช่วงนี้
- **พันธุ์** เกษตรศาสตร์ ๕๐, ระยะเวลา ๗๒, แวกดำ
- **การใช้ปุ๋ย** ปุ๋ยที่ใช้ คือปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑ อายุมันสำปะหลังได้ ๑ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่ ๒ อายุมันสำปะหลังได้ ๓ - ๔ เดือน ใช้สูตร ๒๐-๘-๒๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ และมีการใช้ปุ๋ยคอกร่วมด้วย
- **การใช้สารเคมี** มีการใช้สารเคมีแช่ท่อนพันธุ์ก่อนปลูกเพื่อป้องกันการเกิดเพลี้ยแป้งสีชมพู และมีการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชร่วมกับแรงงานคน
- **การเก็บเกี่ยว** การเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังในช่วงอายุที่เหมาะสม คือ ประมาณ ๑๐ - ๑๒ เดือน พร้อมทั้ง วางแผนการเตรียมท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง เพื่อการปลูกในคราวต่อไปส่วนของต้นมันสำปะหลังที่ไม่ใช้ เช่น ใบ กิ่ง ก้าน หรือ ลำต้น ควรสับทิ้งไว้ในแปลง เพื่อให้เป็นปุ๋ยพืชสดในดินต่อไป

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอจตุรัส มีการปลูกมันสำปะหลัง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง		←△→	←▽→									

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๓ แสดงปฏิทินการเพาะมันสำปะหลังโรงงานในอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรัส, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอจตุรัส มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท

ตารางที่ ๔๐ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๗อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง			
๑. ค่าท่อนพันธุ์	๖๐๐	บาท	
๒. ค่าเตรียมดิน	๑,๒๐๐	บาท	
๓. ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๓๐๐	บาท	
๔. ค่าสารเคมีกำจัดแมลง/วัชพืช	๕๐๐	บาท	
๕. ค่าแรงงานปลูก	๗๐๐	บาท	
๖. ค่าแรงงานทำร่น	๑,๒๐๐	บาท	
๗. ค่าเก็บเกี่ยว	๑,๒๐๐	บาท	
๘. ค่าขนส่ง	๕๐๐	บาท	

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรัส, พ.ศ. ๒๕๖๗)

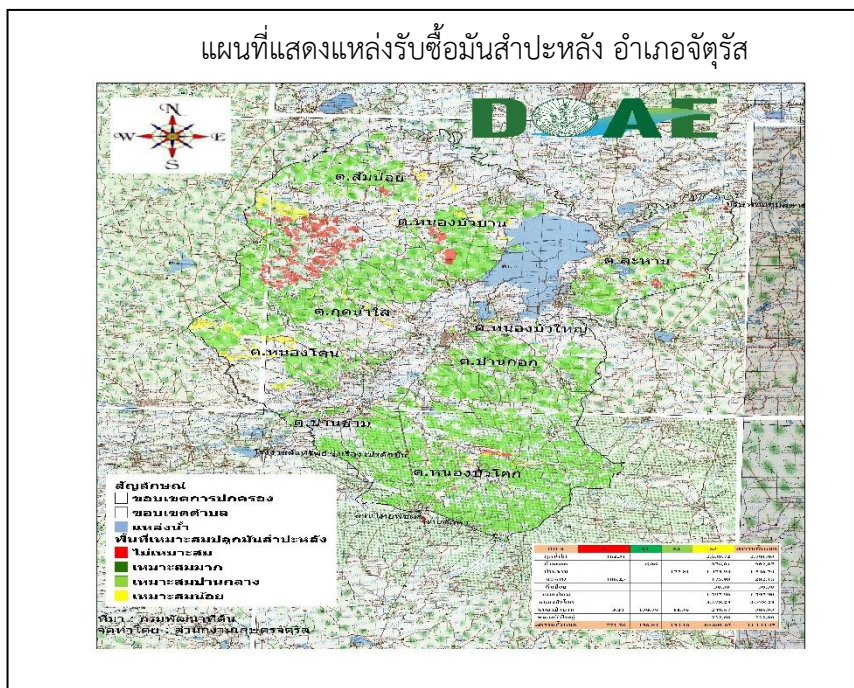
๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

สถานการณ์การราคามันสำปะหลังที่ผ่านมา คาดว่าราคามันสำปะหลังเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยแล้ง และโรคระบาด ทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย และด้วยความต้องการมันสำปะหลังทั้งในและนอกประเทศที่เพิ่มมากขึ้น

ปัจจุบันไทยมี คู่แข่งขันมากขึ้น อาทิ เวียดนาม กัมพูชา และคู่แข่งใหม่ที่เป็นรายใหญ่ คือ จีน จึงส่งอาจผลต่อราคามันสำปะหลังไทย ในอนาคต

แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ที่	จุดรับซื้อ
๑	ลานรวบรวมผลผลิตในพื้นที่
๒	โรงงานแป้ง บริษัท ชัยภูมิสตาร์ท ต.ละหาน อ.จัตุรัส
๓	โรงงานตั้งทรัพย์ รุ่งเรืองโปรตักชั่น ต.หนองบัวโคก อ.จัตุรัส

ภาพที่ ๒๗ แสดงแหล่งรับซื้อสินค้าสำปะหลัง อำเภोजัตุรัส
 (ที่มา : การสำรวจ, ๒๕๖๗)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภोजัตุรัส มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านมันสำปะหลัง จำนวน ๒ ราย และมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๔๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภोजัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ชื่อ-สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายปฏิวัติ ท่างาม	๑๑	บ้านกอก	จัตุรัส	๒๕๖๕	พืชไร่
๒	นายณัฐพงษ์ สุขสิงห์	๕	หนองบัวบาน	จัตุรัส	๒๕๖๖	พืชไร่

๑.๔.๓ ชนิดสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

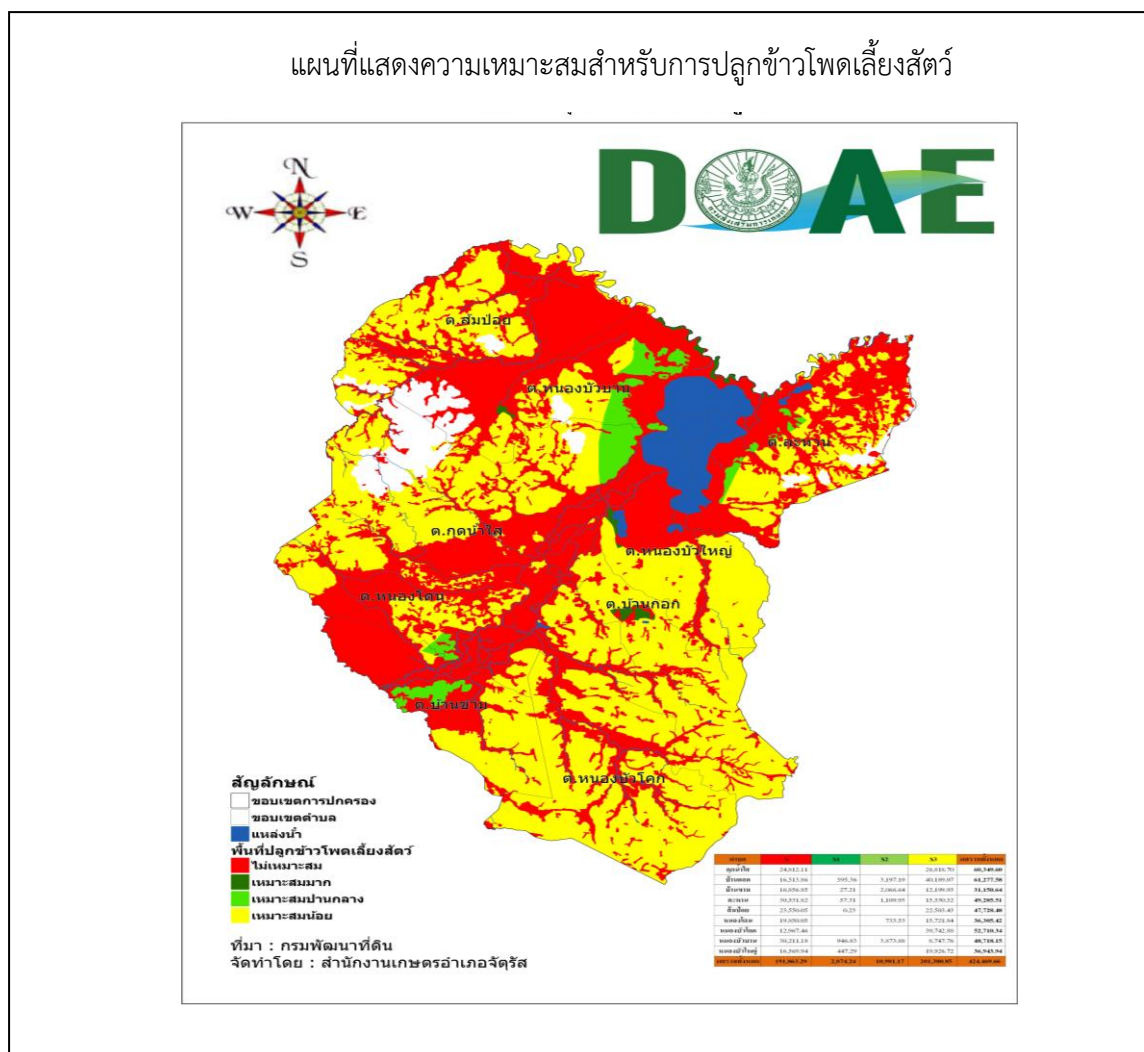
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอจตุรัส มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูก แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๕๙๙.๖๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๙ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๑๓,๘๖๔.๒๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๔๔ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๘,๗๔๔.๐๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๐๕ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๖๓,๕๙๙.๘๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๔๔

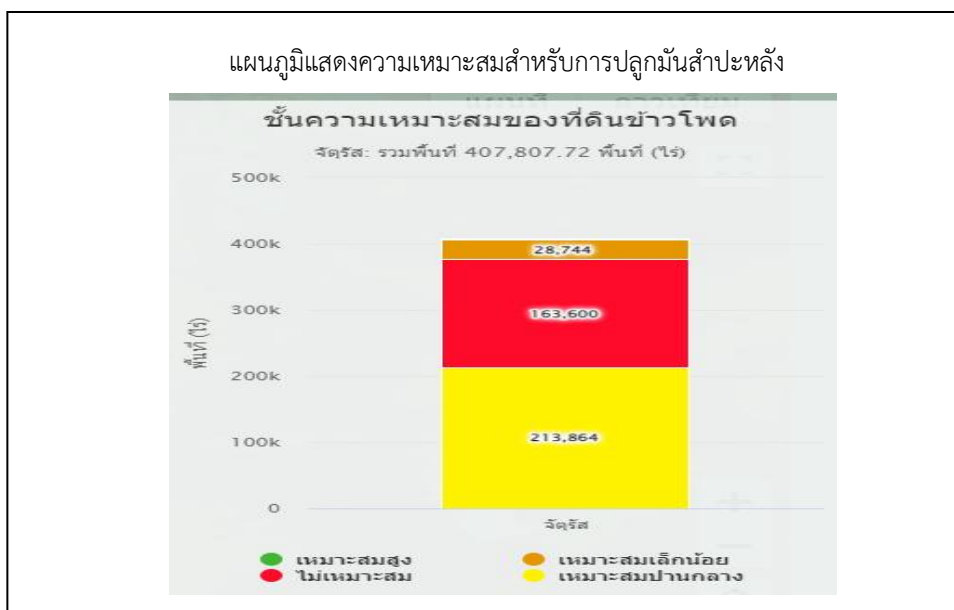
ตารางที่ ๔๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอจตุรัส

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอจตุรัส	๑,๕๙๙.๖๗	๒๑๓,๘๖๔.๒๐	๒๘,๗๔๔.๐๓	๑๖๓,๕๙๙.๘๓	๔๐๗,๘๐๗.๗๓

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรัส, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวโพด อำเภอจตุรัส
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๙ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวโพด อำเภอจัดสรร
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๕)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าวโพด

อำเภอจัดสรร จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกข้าวโพด จำนวน ๒๕,๕๔๔ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองบัวโคก จำนวน ๑๑,๖๒๒ ไร่ รองลงมาคือตำบลบ้านกอก จำนวน ๕,๑๕๔ ไร่ และตำบลกุดน้ำใส จำนวน ๓,๕๖๒ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวโพด อำเภอจัดสรร จังหวัดชัยภูมิ

ปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์				
ที่	ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
1	บ้านกอก	407.00	5,181.00	5,154.00
2	หนองบัวใหญ่	137.00	1,360.00	1,360.00
3	หนองบัวโคก	788.00	11,622.00	11,622.00
4	สัมปอ	7.00	98.00	98.00
5	หนองบัวบาน	1.00	8.00	8.00
6	บ้านขาม	232.00	2,635.00	2,635.00
7	กุดน้ำใส	300.00	3,562.00	3,562.00
8	หนองโดน	73.00	849.00	849.00
9	ละหาน	35.00	293.00	256.00
	รวม	1,901.00	25,608.00	25,544.00

๒) ปริมาณการผลิต

ตารางที่ ๔๔ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
บ้านกอก	๐.๘
หนองบัวบาน	๐.๘
บ้านขาม	๐.๘
กุดน้ำใส	๐.๘
หนองโดน	๐.๘
ละหาน	๐.๘
หนองบัวใหญ่	๐.๘
หนองบัวโคก	๐.๘
สัมปอ	๐.๘

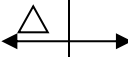
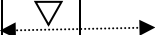
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอจัตุรัส , พ.ศ. ๒๕๖๗

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอและระบุรายละเอียดในแต่ละหัวข้อด้วย)

- **วิธีปลูก** ปลูกด้วยแรงงานคน และเครื่องปลูก มีการจ้างแรงงานมากในช่วงนี้
- **พันธุ์** แปซิฟิก ๓๓๙ ๗๘๙ ซีพี ๓๐๑ เป็นต้น
- **การใช้ปุ๋ย** ครั้งที่ ๑ ใส่ปุ๋ยรองพื้นปลูก สูตร ๑๖ - ๒๐ - ๐ อัตรา ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ ต้องใส่ทุกครั้งที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ทั้งแบบแรงงานคน และ เครื่องปลูก) ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยยูเรีย ๔๖-๐-๐ เมื่อข้าวโพดมีอายุ ๒๕-๓๐ วัน จำนวน ๒๐-๒๕ กิโลกรัม/ไร่
- **การเก็บเกี่ยว** กำหนดเวลาเก็บเกี่ยวข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จะอยู่ประมาณเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอจตุรัส มีการปลูกมันสำปะหลัง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง												

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

 ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

 เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวโพดในอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรัส, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอจตุรัส มีต้นทุนการผลิตข้าวโพด เป็นเงิน ๕,๒๔๐ บาท

ตารางที่ ๔๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพด ปี ๒๕๖๗ อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ

ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง	
๑. ค่าเมล็ดพันธุ์	๕๗๐
๒. ค่าเตรียมดิน	๙๐๐
๓. ค่าหยอด	๑๕๐
๔. ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๓๐๐
๕. ค่าสารเคมีกำจัดแมลง/วัชพืช	๕๐๐
๖. ค่าแรงงานรวม	๑,๓๒๐
๗. ค่าเก็บเกี่ยว	๗๐๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรัส, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

สถานการณ์การราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ผ่านมา คาดว่าราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยแล้ง และโรคระบาด ทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย และด้วยความต้องการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทั้งในและนอกประเทศที่เพิ่มมากขึ้น

แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ที่	จุดรับซื้อ
๑	ลานรวบรวมผลผลิตในพื้นที่ ทุกตำบล
๒	ไซโล อ.ด่านขุนทด จ.นครราชสีมา

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๔๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๑. ด้านพื้นที่และ ทรัพยากร ๑.๑ ทรัพยากรดิน	- ดินค่อนข้างเป็นดินเค็ม และ มีโครงสร้างค่อนข้างแน่น ทึบ	- ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑- ๒ ตันต่อไร่ ไถกลบตอซังพืชลง ดิน ได้แก่ ฟางหรือตอซังข้าว ตัน ข้าวโพด หรือเศษพืชตระกูลถั่ว ในช่วงการเตรียมดิน ไถกลบพืช ปุ๋ยสด จากพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ โสนอัฟริกัน ถั่วพุ่ม หรือถั่วเขียว โดยใช้เมล็ดพันธุ์ อัตรา ๕-๗ กิโลกรัมต่อไร่ ปลูกก่อนทำนา เป็นระยะเวลา ๓๕-๕๐ วัน และ เมื่อออกดอก ๕๐ % จึงไถกลบ ปลูกพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ กระถิน ยักษ์ หรือถั่วมะแฮะ บริเวณคัน นา แล้วทำการตัดใบหรือกิ่งอ่อน สับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด	ทุกตำบล	ตำบลกุดน้ำใส

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๒. ด้านการผลิตและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) ๒.๑ ข้าว	- ราคาผลผลิตตกต่ำ - อยู่ห่างไกลแหล่งรับซื้อ	- ประกอบอาชีพเสริม - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อโดยตรง) - เลือกขายสินค้าให้กับจุดรับซื้อที่อยู่ใกล้ที่สุด	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
๒.๒ มันสำปะหลัง	- ราคาผลผลิตตกต่ำ - ภัยแล้ง - โรคที่มาจากภัยแล้ง	- ประกอบอาชีพเสริม - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อโดยตรง) - วางแผนการผลิต และเตรียมแหล่งน้ำสำรอง - ให้คำปรึกษาที่ถูกต้องและเหมาะสม - วางแผนป้องกัน	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๒.๓ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	- ราคาผลผลิตตกต่ำ - ภัยน้ำท่วม/ภัยแล้ง - โรคที่มาจากภัยแล้ง	- ประกอบอาชีพเสริม - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อโดยตรง) - วางแผนการผลิต และเตรียมแหล่งน้ำสำรอง - ให้คำปรึกษาที่ถูกต้องและเหมาะสม - วางแผนป้องกัน	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน

๓. ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๓.๑ การรวมกลุ่ม	-ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร	- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อ อำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อการแปรรูป ผลผลิตจากข้าว	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบล เป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๔. ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๔.๑ การแปรรูปข้าว	- ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูป ยัง กระจุกอยู่แค่บุคคล ยังไม่กระจาย ในพื้นที่	- ศักยภาพวัดกรรมการแปรรูปโดย สถาบันการศึกษาในพื้นที่หรือผู้ที่มีความ เชี่ยวชาญ	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอจตุรัส

ตารางที่ ๔๘ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths : S) ๑. มีพื้นที่ปลูกข้าวเป็นอาชีพหลัก ๒. มีระบบสูบน้ำจากกระทรวงพลังงาน ๓. เกษตรกรมีความชำนาญในอาชีพเกษตรกรรมเป็นอย่างดี ๔. มีข้าวเป็นอาหารหลัก	จุดอ่อน (Weaknesses : W) ๑. ระบบชลประทานไม่ครอบคลุม ๒. การรวมกลุ่มไม่เข้มแข็ง ๓. ขาดทักษะในการสร้างผลิตภัณฑ์ ๔. แรงงานอยู่ในช่วงอายุสูงวัย ๕. ขาดเกษตรกรรุ่นใหม่ ๖. ปัญหาหนี้สิน
โอกาส (Opportunities : O) ๑. มีตลาดรับซื้อที่ใกล้และสะดวก ๒. การคมนาคมสะดวก ๓. การสนับสนุนหน่วยงานภาคี ๔. การสื่อสารสะดวก, เทคโนโลยี ๕. มีแหล่งเรียนรู้จากเกษตรกรตัวอย่าง ๖. ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และให้ความสำคัญกับอาชีพการเกษตร ๗. มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	SO กลยุทธ์เชิงรุก ๑. การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว ($S๑+O๒$) ๒. แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า ($S๑+O๓$) ๓. สร้าง Smart farmer ($S๓+O๕$) ๔. ศึกษาดูงาน ($S๑+O๒,๔,๖$)	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข ๑. การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ ($W๑+O๓$) ๒. พัฒนากลุ่มเกษตรกร ($W๒+O๓$) ๓. ส่งเสริมช่องทางการตลาดในรูปแบบใหม่
ภาวะคุกคาม (Threats : T) ๑. ภัยธรรมชาติ ๒. กลไกของตลาด ๓. ยังไม่เข้าถึงนวัตกรรมหรือองค์ความรู้ใหม่ ๔. ทิศนคติต่ออาชีพการเกษตรของคนรุ่นใหม่ ๕. โรคและแมลง	ST กลยุทธ์ป้องกัน ๑. สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง) ($S๑+T๑$) ๒. สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน ($S๑+T๒$)	WT กลยุทธ์เชิงรับ ๑. หาอาชีพเสริม ๒. สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ๓. ปลูกพืชทางเลือกอื่น

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก
 - ๑.๑ การผลิตข้าวคุณภาพ
 - ๑.๒ เพิ่มปริมาณผลผลิต/ไร่
 - ๑.๓ สร้าง Smart Farmer
 - ๑.๔ ศึกษาดูงาน

- ๑.๕ แปลงสาธิต
๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข
 - ๒.๑ การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่
 - ๒.๒ พัฒนากลุ่มเกษตรกร
 - ๒.๓ ส่งเสริมช่องทางการตลาดในรูปแบบใหม่
๓. กลยุทธ์ป้องกัน
 - ๓.๑ ให้ความรู้ในตัว รับกับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น
 - ๓.๒ สร้างตลาดแบบขายตรง
 - ๓.๓ Young Smart Farmer
 - ๓.๔ เพิ่มแหล่งเรียนรู้
 - ๓.๕ ทำ MOU การขายล่วงหน้า
๔. กลยุทธ์เชิงรับ
 - ๔.๑ หาอาชีพเสริม
 - ๔.๒ สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ
 - ๔.๓ ปลูกพืชทางเลือกอื่น

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)
 - เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวที่มีคุณภาพ
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)
 - กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว
 - โครงการที่ ๑. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต
 - โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์แบบครบวงจร

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ YSF

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)
 - มีกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น อย่างน้อย ๑ กลุ่ม/ตำบล
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)
 - กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การสร้างกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนคนรุ่นเก่า
 - โครงการที่ ๑ สร้างและปลูกจิตสำนึกเกษตรกรรุ่นใหม่

๑.๒.๒ วิทยกิจชุมชน

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์
 - เพื่อแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)
 - กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
 - โครงการที่ ๑ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการสร้างช่องทางการจำหน่าย

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ/

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์
 - เพื่อแปรรูปผลผลิตเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน
- ๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)
 - กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์แปรรูปผลผลิตเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
 - โครงการที่ ๑ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการสร้างช่องทางการจำหน่าย

๑.๒.๔ แปลงใหญ่

- ๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์
 - เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การจัดการโรคใบด่างมันสำปะหลัง

โครงการที่ ๑ การจัดการโรคใบด่างมันสำปะหลังและกระจายท่อนพันธุ์มันสำปะหลังปลอดโรค

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มแปลงใหญ่และการจัดการกองทุน

หมุนเวียนกลุ่ม

โครงการที่ ๒ การบริหารจัดการกองทุนหมุนเวียนกลุ่มแปลงใหญ่

๑.๒.๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อพัฒนาศูนย์ ศพก. ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การพัฒนาแปลงศูนย์ ศพก. เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานเฉพาะทาง

โครงการที่ ๑ การพัฒนาจุดเรียนรู้ศูนย์ ศพก. หลัก และศพก. เครือข่ายเพื่อเป็นแหล่งดูงาน

เฉพาะทาง

๑.๒.๖ การรวมกลุ่มเกษตรกร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- มีกลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งและสามารถรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาสินค้าและสร้างรายได้

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งการรวมกลุ่มเกษตรกร

โครงการที่ ๑ การพัฒนาเสถียรภาพระบบเงินทุนหมุนเวียนกลุ่มเกษตรกร

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อจัดการที่ดินทางการเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การจัดการที่ดินทางการเกษตรให้ปลูกพืชเหมาะสมกับพื้นที่

โครงการที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน

โครงการที่ ๑ การของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อขุดสระน้ำใน

หมู่บ้าน

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
พัฒนาการผลิต สินค้า	๑. โครงการ ส่งเสริมการ ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อลดต้นทุนการผลิต	เพื่อเพิ่ม ปริมาณ ผลผลิตข้าว ที่มีคุณภาพ	เพื่อเพิ่ม ปริมาณ ผลผลิต ข้าวที่มี คุณภาพ	กลุ่มแปลงใหญ่ ข้าว อำเภอจัตุรัส	อบรมการเพิ่ม ประสิทธิภาพ ข้าว การใช้ปุ๋ย ตามค่า วิเคราะห์ดิน							*	๗๕,๘ ๐๐	*		สำนักงาน เกษตรอำเภอ จัตุรัส สำนักงาน พัฒนาที่ดิน จังหวัดชัยภูมิ
	๒. โครงการส่งเสริมการ ผลิตข้าวอินทรีย์แบบครบ วงจร	เพื่อเพิ่ม ปริมาณ ผลผลิตข้าว ที่มีคุณภาพ	เพื่อเพิ่ม ปริมาณ ผลผลิต ข้าวที่มี คุณภาพ	กลุ่มแปลงใหญ่ ข้าว อำเภอจัตุรัส	อบรมการเพิ่ม ประสิทธิภาพ ข้าว และการ ผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าว							*	๑๙๘, ๓๐๐	*		สำนักงาน เกษตรอำเภอ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าว จังหวัด ชัยภูมิ
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๑. โครงการ สร้างและ ปลูกจิตสำนึกเกษตรกรรุ่น ใหม่อนุรักษ์ถิ่นฐานบ้าน เกิดและพัฒนาสู่ Smart Farmer	มีกลุ่ม เกษตรกร เพิ่มขึ้นอย่าง น้อย ๑ กลุ่ม/ตำบล	มีกลุ่ม เกษตรกร เพิ่มขึ้น อย่างน้อย ๑ กลุ่ม/ ตำบล	เกษตรกรรุ่นใหม่ อำเภอจัตุรัส	อบรมพัฒนา ศักยภาพ เกษตรกรรุ่น ใหม่ และการ จัดการแปลง ระบบอัจฉริยะ							*	๔๒,๓ ๐๐	*		สำนักงาน เกษตร อำเภอ เทศบาล/ อบต.
	๒. โครงการ แปรรูป ผลผลิตทางการเกษตร และการสร้างช่องทางการ จำหน่ายสินค้า	เพื่อแปรรูป ผลผลิตจาก ข้าวเพื่อเพิ่ม มูลค่าสินค้า และเพิ่ม รายได้	เพื่อแปร รูปผลผลิต จากข้าว เพื่อเพิ่ม มูลค่า สินค้าและ เพิ่มรายได้	กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรอำเภอ จัตุรัส กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนอำเภอจัตุรัส	อบรมด้านการ แปรรูปเพิ่ม มูลค่าสินค้า เกษตร ด้วย หลักการ BCG การสร้างแบ รน์และ							*	๔๒,๗ ๐๐	*		สำนักงาน เกษตร อำเภอ สำนักงาน พัฒนาชุมชน อำเภอจัตุรัส

					มาตรฐาน สินค้าแปรรูป											
	๓. โครงการ การจัดการ โรคใบด่างมันสำปะหลัง และกระจายท่อนพันธุ์มัน สำปะหลังปลอดโรค	เพื่อส่งเสริม เกษตรกรปลูก มันสำปะหลัง ด้านทานโรค ใบด่างมัน สำปะหลังเพื่อ ลดการแพร่ ระบาด	เพื่อส่งเสริม เกษตรกร ปลูกมัน สำปะหลัง ด้านทาน โรคใบด่าง มัน สำปะหลัง เพื่อลดการ แพร่ระบาด	กลุ่มเกษตรกร แปลงใหญ่มัน สำปะหลัง	อบรม เกษตรกรด้าน การจัดการโรค ใบด่างมัน สำปะหลัง ส่งเสริมการ กระจายท่อน พันธุ์ปลอดโรค							*	๑๕๐, ๐๐๐	*		สำนักงาน เกษตร อำเภอจตุรัส เทศบาล/ อบต.
	๔. การพัฒนาจุดเรียนรู้ ศูนย์ ศพก.หลัก และศพก. เครือข่ายเพื่อเป็นแหล่งดู งานเฉพาะทาง	เพื่อพัฒนา ศักยภาพ ศูนย์ศพก. หลัก / เครือข่าย	เพื่อพัฒนา ศักยภาพ ศูนย์ศพก. หลัก / เครือข่าย	ศูนย์ ศพก.หลัก และศพก. เครือข่าย อำเภอ จตุรัส	การพัฒนาจุด เรียนรู้ของ ศพก. ให้เป็น แหล่งเรียนรู้ ด้านการผลิต พืชเฉพาะทาง							*	๑๐๐, ๐๐๐	*		สำนักงาน เกษตร อำเภอ ศูนย์วิจัย และ พัฒนาการ เกษตร จังหวัด ชัยภูมิ
	๕. การพัฒนาเสถียรภาพ ระบบเงินทุนหมุนเวียน กลุ่มเกษตรกร	การสร้าง ความ เข้มแข็งของ กลุ่มแปลง ใหญ่และการ จัดการ กองทุน หมุนเวียน กลุ่ม	การสร้าง ความ เข้มแข็ง ของกลุ่ม แปลงใหญ่ และการ จัดการ กองทุน หมุนเวียน กลุ่ม	กลุ่มเกษตรกร แปลงใหญ่อำเภอ จตุรัส	อบรม เกษตรกรด้าน การบริหาร จัดการกลุ่ม แปลงใหญ่ การจัดทำ บัญชีกลุ่ม การส่งเสริม เกษตรกรเป็น ผู้ประกอบการ							*	๕๐,๐ ๐๐	*		สำนักงาน เกษตร สำนักงาน ตรวจบัญชี สหกรณ์ สำนักงาน พาณิชย์ จังหวัด ชัยภูมิ

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง.2567. ระบบสถิติทางการทะเบียน แหล่งที่มา :

http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age

กระทรวงคมนาคม. **ชั้นข้อมูลเส้นทางถนน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมพัฒนาที่ดิน. **ชั้นข้อมูลชุดดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมพัฒนาที่ดิน. **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมพัฒนาที่ดิน. **ระดับความเหมาะสมของพื้นที่** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมส่งเสริมการเกษตร.2567. สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ. **แผนพัฒนาการเกษตรประจำอำเภอจตุรัส (พ.ศ. 2566 – 2570)**. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2567. **ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร**

แหล่งที่มา : <https://production.doe.go.th/>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2567. **ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ชัยภูมิ (ปีอ้างอิง พ.ศ. 2559)**

แหล่งที่มา : http://www.chaiyaphum.go.th/page_about/about4.php

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2567. **ระบบทะเบียนเกษตรกร**

แหล่งที่มา : <http://farmer.doe.go.th/farmer/home/>

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2567. **วิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน**

แหล่งที่มา : https://smce.doe.go.th/smce1/report/report_smce_member.php

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2567. **ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย**

แหล่งที่มา : <http://learningpoint.doe.go.th/form-profile>

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2567. **อาสาสมัครเกษตร**

แหล่งที่มา : <https://asa-center.doe.go.th/report-3>

ภาคผนวก

ชื่อโครงการ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๑. หลักการและเหตุผล

ดินเป็นปัจจัยพื้นฐานในการผลิตพืชที่สำคัญ ซึ่งดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกควรมีอินทรีย์วัตถุ ประมาณ ๕ % โดยปริมาตร แต่พื้นที่การเกษตรของประเทศไทยส่วนมากเป็นดินที่มีอินทรีย์วัตถุต่ำกว่า ๑.๕ % โดยอินทรีย์วัตถุมีความสำคัญในการช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดิน และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งต้นทุนการผลิตในส่วนของปุ๋ยเคมี เฉลี่ยสูงถึงร้อยละ ๒๓ และเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ เรื่องดิน และการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้อง

เพื่อยกระดับความรู้ด้านดินและปุ๋ยให้แก่เกษตรกร และช่วยเหลือให้เกษตรกรสามารถจัดการดิน และใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้อง เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตได้ด้วยตนเอง อีกทั้งเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม เกษตรกรให้สามารถแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้ จึงเห็นควรดำเนินการโครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพื่อเป็นกลไกในการถ่ายทอด ความรู้เรื่องดินและปุ๋ย และทำให้การขยายผลการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิตประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

ดังนั้น การส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินจะส่งผลให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อยกระดับความรู้ด้านดินและปุ๋ยให้แก่เกษตรกร
- ๒) เพื่อให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิต โดยใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และทำให้อัตราต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมีลดลง

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในอำเภอจตุรัส จำนวน ๑๘๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้เรื่องดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- อำเภอจตุรัส ทั้ง ๙ ตำบล ๑๑๙ หมู่บ้าน

๖. กิจกรรม

- ระบุกิจกรรม โดยลำดับตามระยะเวลาดำเนินงานก่อน-หลัง และแสดงปริมาณงานในแต่ละกิจกรรม

๗. วิธีการดำเนินงาน

- จัดกระบวนการเรียนรู้ด้านดินปุ๋ย และการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต สำนักงานเกษตรอำเภอจตุรัส ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านดินปุ๋ย ให้แก่เกษตรกร จำนวน ๒ ครั้ง ๆ ละ ๑ วัน โดยมีตัวอย่างแนวทาง ดังนี้ ครั้งที่ ๑ ถ่ายทอดความรู้ วิธีการเก็บตัวอย่างดินที่ถูกต้อง ฝึกปฏิบัติการเก็บตัวอย่างดิน การวิเคราะห์ดิน

และเรียนรู้ประโยชน์ของการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน / ปุ๋ยสั่งตัด และนัดหมายการนํ ํ ตัวอย่างดินที่จะเก็บในไร่นา มาตรวจวิเคราะห์ในเวทีการเรียนรู้ครั้งที่ ๒

๘. งบประมาณ

- ค่าอาหารกลางวันแก่เกษตรกร ๒ มื้อ จำนวน ๑๘๐ ราย ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๖,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๔ มื้อ จำนวน ๑๘๐ ราย ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุสำนักงาน เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุฝึกอบรม เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากร เป็นเงิน ๔,๘๐๐ บาท
- ค่าติดตามงาน เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗๕,๘๐๐ บาท (เจ็ดหมื่นห้าพันแปดร้อยบาทถ้วน)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมได้รับความรู้เรื่องดิน และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต สามารถลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี ร้อยละ ๒๐ ของต้นทุนปุ๋ยทั้งหมด
๒. เกษตรกรที่ได้รับความรู้เรื่องดิน และการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต สามารถนำไปปฏิบัติได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

ชื่อโครงการ ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์แบบครบวงจร

๑. หลักการและเหตุผล

การผลิตข้าวในประเทศไทย เป็นส่วนสำคัญของเศรษฐกิจไทยซึ่งมีแรงงานทำงานอยู่เป็นจำนวนมาก ประเทศไทยมีประเพณีการปลูกข้าวมาช้านาน มีที่ดินปลูกข้าวมากที่สุดเป็นอันดับที่ห้าของโลกและเป็นผู้ส่งออกข้าวอันดับหนึ่งของโลก ประเทศไทยวางแผนที่จะเพิ่มที่ดินเพื่อผลิตข้าวให้ได้มากยิ่งขึ้น โดยมีเป้าหมายที่จะเพิ่มพื้นที่ ๕๐๐,๐๐๐ เฮกตาร์ จากพื้นที่ปลูกข้าวที่มีอยู่แล้วเดิม ๙.๒ ล้านเฮกตาร์ กระทรวงเกษตรของไทย คาดว่าการผลิตข้าวจะให้ผลผลิตราว ๓๐ ล้านตันในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้าวสายพันธุ์ที่ปลูกมากที่สุดในประเทศคือ ข้าวหอมมะลิ ซึ่งเป็นข้าวประเภทที่มีคุณภาพสูง อย่างไรก็ตาม ข้าวหอมมะลิให้ผลผลิตน้อยกว่าข้าวประเภทอื่นอย่างมาก แต่โดยปกติแล้วสามารถขายได้ราคาสูงกว่าสองเท่าของข้าวสายพันธุ์อื่นในตลาดโลก

ปัจจุบันผู้บริโภคตื่นตัวและห่วงใยต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ การผลิตสินค้าเกษตรโดยพึ่งพาสารเคมีเริ่มถูกปฏิเสธและถูกกีดกันมากขึ้น ทำให้สินค้าเกษตรอินทรีย์ซึ่งเป็นการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพได้รับความสนใจและจะทวีความสำคัญยิ่งขึ้นในอนาคต ประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของโลกก็ได้มีการริเริ่มและทำการเกษตรอินทรีย์ ซึ่งพืชสำคัญแรกๆที่มีการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศและส่งออก ก็ คือ ข้าวอินทรีย์ ซึ่งราคาข้าวเปลือกอินทรีย์ที่เกษตรกรขายได้จะสูงกว่าราคาข้าวเปลือกโดยทั่วไปถึงร้อยละ ๑๐

ดังนั้นการส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนหันมาผลิตข้าวอินทรีย์ จะทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถเลี้ยงครอบครัวทำให้มีความสุข ทั้งตนเอง ครอบครัว สังคม อย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

- เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตแบบเดิมเป็นการผลิตข้าวแบบอินทรีย์
- เพื่อเพิ่มทางเลือกการบริโภคให้แก่ผู้บริโภคที่รักสุขภาพ
- เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนเกษตรกร

๓. เป้าหมาย

- เกษตรกรผู้ผลิตข้าวในเขตอำเภอจตุรัส ทั้ง ๙ ตำบล จำนวน ๔๕๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- อำเภอจตุรัส ๙ ตำบล ๑๑๙ หมู่บ้าน

๖. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

การดำเนินโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์แบบครบวงจร ประกอบด้วย ๖ กิจกรรมหลัก ดังนี้

๑. การจัดทำโครงการฯ และแผนการปฏิบัติงาน
๒. การประชาสัมพันธ์โครงการ

๓. การประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ และนำเสนอผลการดำเนินงาน
๔. การอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร เพื่อสร้างเครือข่ายการผลิตข้าวอินทรีย์
๕. การเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์
๖. การติดตาม สนับสนุน และการรายงานผลการดำเนินงานและสรุปผลโครงการ

๗. งบประมาณ

- ค่าอาหารกลางวันแก่เกษตรกร ๒ มื้อ จำนวน ๔๕๐ ราย ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๙๐,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๔ มื้อ จำนวน ๔๕๐ ราย ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๔๕,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุสำนักงาน เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุฝึกอบรม เป็นเงิน ๒๒,๕๐๐ บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากร เป็นเงิน ๔,๘๐๐ บาท
- ค่าติดตามงาน เป็นเงิน ๒๗,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๙๘,๓๐๐ บาท (หนึ่งแสนเก้าหมื่นแปดพันสามร้อยบาทถ้วน)

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรปรับเปลี่ยนมาผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าข้าวได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
- ผู้บริโภคมีทางเลือกด้านอาหารสุขภาพเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
- มีเครือข่ายการผลิตข้าวอินทรีย์ในอำเภอ ไม่น้อยกว่า ๓ กลุ่ม

ชื่อโครงการ สร้างและปลูกจิตสำนึกเกษตรกรรุ่นใหม่

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสัดส่วนแรงงานในภาคการเกษตร ในช่วง ๒๒ ปีที่ผ่านมา จะพบว่าแรงงานภาคเกษตรมี แนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องกล่าวคือ ในปี ๒๕๓๓ แรงงาน ในภาคการเกษตรมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ ๖๓.๓ ของผู้มีงาน ทำรวม แต่ในปี ๒๕๕๕ สัดส่วนกลับลดลงเหลือเพียงร้อยละ ๔๒.๑หรือมีจำนวนลดลงโดยเฉลี่ยประมาณ ปีละ ๑๕๐,๐๐๐ คน นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มแรงงานอายุ ตั้งแต่ ๔๐ ปีขึ้นไป มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่กลุ่มแรงงานที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ - ๓๙ ปี กลับมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานรุ่นใหม่ที่มีอายุระหว่าง ๑๕ - ๒๔ ปี ที่มีแนวโน้มลดลงอย่างรวดเร็ว กล่าวได้ว่า แรงงานรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคเกษตร น้อยลง ส่งผลให้อายุเฉลี่ยของแรงงานภาคเกษตรสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตในอนาคตลดลง เนื่องจากปัญหาสุขภาพของแรงงานและข้อจำกัดในการที่จะเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สาเหตุที่แรงงานภาคการเกษตรขาดแคลนเกิดจากทัศนคติของแรงงานรุ่นใหม่ ที่เห็นว่า อาชีพเกษตรกรรมเป็นงานที่หนัก ราคาไม่แน่นอน ผลผลิตต้องพึ่งพาธรรมชาติซึ่งมีความไม่แน่นอนของสภาพอากาศสูง ด้วยปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้ แรงงานเคลื่อนย้ายไปสู่แรงงานนอกภาคเกษตรมากขึ้น โดยเข้าไปทำงานเป็นลูกจ้างของสถานประกอบการ ซึ่งมี เงินเดือนเป็นรายได้ประจำที่แน่นอนและต่อเนื่องตลอดทั้งปี อาชีพการเกษตรจึงเป็นเพียงทางเลือกเพื่อเป็น อาชีพเสริมหรือเพื่อความมั่นคงด้านอาหารของครัวเรือน

ดังนั้นการสร้างและปลูกจิตสำนึกเกษตรกรรุ่นใหม่ขึ้นมาแทนเกษตรกรรุ่นเก่า จะทำให้แรงงานภาคการเกษตรที่เป็นรุ่นใหม่เพิ่มมากขึ้น มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในทุกกระบวนการผลิต กล้าคิดกล้าทำ ลองผิดลองถูก เกิดเป็นองค์ความรู้ด้านการเกษตรใหม่ ๆ มีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างเกษตรกรรุ่นใหม่ด้วยกัน สามารถเผยแพร่องค์ความรู้ต่าง ๆ และการตลาด ให้แก่กัน เกิดเป็นความมั่นคงในภาคการเกษตรต่อไป

๑. วัตถุประสงค์

- เพื่อส่งเสริมและสร้างการใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตเกษตร
- เพื่อสร้างเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่
- เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนเกษตรกรรุ่นเก่า

๒. เป้าหมาย

- เกษตรกรรุ่นใหม่อายุ ๑๘ - ๔๕ ปี ในเขตอำเภอจตุรัสทั้ง ๙ ตำบล จำนวน ๙๐ ราย

๓. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๗๐

๔. พื้นที่ดำเนินการ

- อำเภอจตุรัส ๙ ตำบล ๑๑๙ หมู่บ้าน

๕. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

การดำเนินโครงการสร้างและปลูกจิตสำนึกเกษตรกรรุ่นใหม่ ประกอบด้วย ๖ กิจกรรมหลัก ดังนี้

๑. การจัดทำโครงการฯ และแผนการปฏิบัติงาน
๒. การประชาสัมพันธ์โครงการ

๓. การประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ และนำเสนอผลการดำเนินงาน
๔. การอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร เพื่อสร้างองค์ความรู้แก่เกษตรกรรุ่นใหม่
๕. การเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่
๖. การติดตาม สนับสนุน และการรายงานผลการดำเนินงานและสรุปผลโครงการ

๖. งบประมาณ

- ค่าอาหารกลางวันแก่เกษตรกร ๒ มื้อ จำนวน ๙๐ ราย ๆ ละ ๑๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๔ มื้อ จำนวน ๙๐ ราย ๆ ละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุสำนักงาน	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุฝึกอบรม	เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากร	เป็นเงิน ๔,๘๐๐ บาท
- ค่าติดตามงาน	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๒,๓๐๐ บาท (สี่หมื่นสองพันสามร้อยบาทถ้วน)

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- มีกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น อย่างน้อย ๑ กลุ่ม/ตำบล
- เกษตรกรรุ่นใหม่สามารถนำความรู้และเทคโนโลยีไปใช้ในกระบวนการผลิต ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๒๐
- มีเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ ไม่น้อยกว่า ๓ กลุ่ม

ชื่อโครงการ การของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อขุดสระน้ำในหมู่บ้าน

๑. หลักการและเหตุผล

จากการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทำให้มีการขยายพื้นที่เกษตรกรรมอุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่องและเป็นเหตุให้พื้นที่ป่าไม้ลดลงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการกระทำของมนุษย์ที่มีส่วนก่อให้เกิดความรุนแรงของการขาดแคลนน้ำซึ่งเป็นภัยแล้งทางด้านการเกษตรมีสาเหตุและปัจจัยสำคัญอยู่ ๒ สาเหตุคือ สาเหตุจากธรรมชาติ เช่น ฝนทิ้งช่วงปริมาณน้ำฝนน้อย ดินมีความสามารถในการเก็บกักความชื้นต่ำ ปริมาณน้ำใต้ดินมีน้อย เป็นต้น และสาเหตุจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การตัดไม้ทำลายป่าการใช้ประโยชน์จากน้ำทำให้ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำลดลง ระบบการเพาะปลูกความถี่ของการเพาะปลูก เป็นต้น สำหรับภัยแล้งในประเทศไทยส่วนใหญ่เกิดจากฝนแล้งและทิ้งช่วงซึ่งฝนแล้งเป็นภาวะปริมาณฝนตกน้อยกว่าปกติหรือฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลโดยแต่ละปีจะเกิดขึ้นได้ ๒ ช่วงได้แก่ช่วงฤดูหนาวต่อเนื่องถึงฤดูร้อน ซึ่งจะเริ่มจากครึ่งหลังของเดือนตุลาคมเป็นต้นไป บริเวณประเทศไทยตอนบน(ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออก) จะมีปริมาณฝนลดลงเป็นลำดับ

อำเภอบ้านเขว้า เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่ทำการเกษตรเป็นจำนวนมาก ความต้องการใช้น้ำจึงสูงตาม ในขณะเดียวกัน ในพื้นที่ยังขาดแหล่งน้ำสำรอง ในฤดูฝนจะเกิดปัญหาน้ำท่วม และในฤดูแล้งจะเกิดภาวะขาดแคลนน้ำ การสร้างแหล่งน้ำสำรองเพื่อการเกษตร จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในช่วงฤดูแล้ง

๒. วัตถุประสงค์

- เพื่อของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อขุดสระน้ำในหมู่บ้าน
- เพื่อสร้างแหล่งน้ำไว้อุปโภค บริโภคในชุมชน

๓. เป้าหมาย

- ขอขุดสระน้ำได้ ทุกหมู่บ้าน

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- อำเภอจัตุรัส ทั้ง ๙ ตำบล ๑๑๙ หมู่บ้าน

๖. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

การดำเนินโครงการของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อขุดสระน้ำในหมู่บ้าน ประกอบด้วย ๖ กิจกรรมหลัก ดังนี้

๑. การจัดทำโครงการฯ และแผนการปฏิบัติงาน
๒. การประชาสัมพันธ์โครงการ
๓. การประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ และนำเสนอผลการดำเนินงาน
๔. การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๕. การของบประมาณสนับสนุนเพื่อขุดสระน้ำในหมู่บ้าน
๖. การติดตาม สนับสนุน และการรายงานผลการดำเนินงานและสรุปผลโครงการ

๗. งบประมาณ

- ค่าอาหารกลางวันแก่เกษตรกร ผู้นำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ๑ มื้อ จำนวน ๒๓๘ ราย ๆ ละ ๑๐๐ บาท
เป็นเงิน ๒๓,๘๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๒ มื้อ จำนวน ๒๓๘ ราย ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑๑,๙๐๐ บาท
- ค่าวัสดุสำนักงาน เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
- ค่าติดตามงาน เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๒,๗๐๐ บาท (สี่หมื่นสองพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- มีแหล่งน้ำสำรองไว้อุปโภคบริโภค ทุกหมู่บ้าน จำนวน ๑๑๙ บ่อ

ชื่อโครงการ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการสร้างช่องทางการจำหน่าย

๑. หลักการและเหตุผล

ตามที่เกษตรกรได้รับความเดือดร้อนจากราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ อันเนื่องมาจากปริมาณ ผลผลิตออกมามาก ในช่วงที่มีการเก็บเกี่ยวพร้อม ๆ กัน ทำให้เกิดการกระจุกตัวของผลผลิตในช่วงเวลาเดียวกัน จน เกินความต้องการของตลาด ประกอบกับสินค้าเกษตรส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่เน่าเสียง่าย ทำให้ต้องเร่งระบายออกไป ก็ยิ่งทำให้ราคาตกต่ำลงไปอีก และการแก้ไขปัญหาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ก็มักจะแก้ไขเฉพาะหน้า หรือระยะสั้นๆเท่านั้น การนำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยป้องกันการล้นตลาดของผลิตผลสด ซึ่งช่วยให้ผลผลิตสดส่วนหนึ่งไม่เข้าสู่ตลาดในช่วงที่มีปริมาณผลผลิตมากเกินไปเกินความต้องการของตลาด สามารถรองรับวัตถุดิบทางการเกษตรแล้วนำไปแปรรูปเป็นสินค้าต่าง ๆ ได้เป็นจำนวนมาก เป็นการช่วยไม่ให้ราคาผลิตผลตกต่ำ อีกทั้งเป็นการเพิ่มมูลค่าของผลิตผลทางการเกษตรที่นำมาแปรรูปเป็นสินค้าเพื่อใช้ในการอุปโภค หรือบริโภค ช่วยให้ผู้บริโภคมีอายุในการเก็บมากขึ้น มีการแปรรูปสินค้าทางการเกษตรที่ได้มาตรฐานเพื่อความปลอดภัยและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค และสามารถขยายตลาดการค้าได้กว้างขวางมากขึ้น ทั้งจำหน่ายในประเทศและออกไปสู่ต่างประเทศ อันเป็นการช่วยเพิ่มพูนรายได้ให้แก่เกษตรกรและประเทศได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น การสนับสนุนการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ให้มีขีดความสามารถการดำเนินธุรกิจแปรรูป เพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อกันเป็นห่วงโซ่อย่างครบวงจร ทั้งการผลิต การ รวบรวม การแปรรูป และการตลาด ซึ่งในปัจจุบันการดำเนินธุรกิจการเกษตรมีการแข่งขันสูง การแปรรูปเพื่อสร้าง มูลค่าเพิ่ม รวมทั้งมีการพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพ มาตรฐาน นับเป็นเรื่องจำเป็นอย่างมาก

๒. วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตรของกลุ่มเกษตรกร ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน
- เพื่อสร้างช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
- เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนเกษตรกร

๓. เป้าหมาย

- เกษตรกรในเขตอำเภอจตุรัส ทั้ง ๙ ตำบล จำนวน ๘๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- อำเภอจตุรัส ๙ ตำบล ๑๑๙ หมู่บ้าน

๖. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

การดำเนินโครงการการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการสร้างช่องทางการจำหน่าย ประกอบด้วย ๖ กิจกรรมหลัก ดังนี้

๑. การจัดทำโครงการฯ และแผนการปฏิบัติงาน
๒. การประชาสัมพันธ์โครงการ
๓. การประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ และนำเสนอผลการดำเนินงาน

๔. การอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร เพื่อสร้างเครือข่ายการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
๕. การเชื่อมโยงตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเกษตร
๖. การติดตาม สนับสนุน และการรายงานผลการดำเนินงานและสรุปผลโครงการ

๗. งบประมาณ

- ค่าอาหารกลางวันแก่เกษตรกร ๒ มื้อ จำนวน ๙๐ ราย ๆ ละ ๑๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๔ มื้อ จำนวน ๙๐ ราย ๆ ละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุสำนักงาน	เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุฝึกอบรม	เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากร	เป็นเงิน ๔,๘๐๐ บาท
- ค่าติดตามงาน	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๘,๘๐๐ บาท (สามหมื่นแปดพันบาทถ้วน)

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
- สินค้าแปรรูป ได้รับการรับรองมาตรฐาน อย่างน้อย ๑ ผลิตภัณฑ์
- มีเครือข่ายการแปรรูปในอำเภอ ไม่น้อยกว่า ๓ กลุ่ม